

U konkretnim izvedbama određeni se metroritamski tip može realizirati na različite načine s obzirom na odnos trajanja jedinica trajanja zvuka unutar jedinice mjere. Dvije se četvrtinke ili pak dvije osminke javljaju u najrazličitijim odnosima dulje i kraće notne vrijednosti. Drugim riječima, unutar istog metroritamskog tipa javljaju se *različiti metroritamski obrasci*.

Drugi tip razlika u načinima realizacije određenog metroritamskog tipa proizlazi iz *različite strukture pjevanog teksta*. Određenom se metroritamskom tipu mogu pridodati pretpjev, upjev ili kratki pripjev. Osim toga, uvođenjem pretpjeva može se i narušiti struktura određenog metroritamskog tipa, jer se ponekad zbog pretpjeva skraćuje trajanje početnih jedinica trajanja zvuka u određenom metroritamskom tipu. Najčešće se to javlja kod metroritamskog tipa **a** (vidi primjerice S38, V15, M51, B64). Rjeđe je ista pojava vezana uz kratki pripjev (vidi primjerice M19 i M93). Nadalje, ponavljanje četverosložnog ili šesterosložnog članka stiha reflektira se i na metroritamski tip. Pri tome je češća pojava da je ponavljanje s obzirom na metroritamski tip doslovno (vidi primjerice M23, M49, Đ2, Đ43, B9, B28, S10, K1001), ali ima i glazbenih redaka u kojima se zapravo kombiniraju dva različita metroritamska tipa (primjerice, tipovi **a i d** u V7/1, M46/1, **m i n** u V10/1, **e i f** u V24, **b i d** u B4, **d i l** u M37, **c i g** u M109, **a i m** u S9). U glazbenim recima sastavljenim od ponovljenog četverosložnog ili ponovljenog šesterosložnog odsječka, metroritamski se tip u cijelosti realizira tek u dva glazbena retka. Pri tome se gotovo redovito radi o samo jednom metroritamskom tipu (vidi primjerice metroritamski tip **a** u M108, **f** u M104, **r** u B48). Tek je u nekoliko primjera takva struktura pjevanog teksta vezana uz različite metroritamske tipove (primjerice, tipovi **b i f** u B44, **d i t** u B59).

Naposljetku, treći tip razlika u načinima realizacije određenog metroritamskog tipa posljedica je *različitih jedinica mjere*. U 93,6% glazbenih redaka jedinica mjere je nesumnjivo četvrtinka. Radi se o primjerima kod kojih na četvrtinku kao jedinicu mjere ukazuje i ritamsko gibanje melodije i pulsiranje ritma teksta. U smislu melodijske metroritamske organizacije, rezultat su akcenatske skupine od dva ili četiri sloga. Mogućnost da se radi o skupinama od tri sloga postoji samo u drugim odsječcima metroritamskih tipova **e, f, g, h, r, s, š i t**, ali se time ne dovodi u pitanje četvrtinka kao jedinica mjere. Nikakav problem ne predstavljaju ni primjeri kod kojih se konstantno javlja odnos dulja - kraća i/ili kraća - dulja jedinica trajanja zvuka, tj. primjeri kod kojih je jedinica mjere četvrtinka s točkom (1,7% glazbenih redaka) ili pak (oko 0,7% glazbenih redaka).

U preostalim glazbenim recima (4% uglavnom Kuhačevih i Lukićevih zapisa) javlja se odstupanje od gore izrečenoga i to s obzirom na jedinicu mjere i/ili metroritamski tip. Jednu grupu čine primjeri kod

kojih je jedinica mjere četvrtinka, ali se akcenatske skupine oblikuju raznoliko (najčešće 1-3 ili 3-1 u prvom odsječku i 3-3 u drugom odsječku), tj. javljaju se metroritamski tipovi različiti od gore navedenih tipova **a-x** (vidi primjerice K756/1, K1491/2,3,4, K1941/1, K1958/2,5, B24/1, B29/2, B62/2, B86/3, B114/2). Međutim, kod nekolicine takvih primjera doista s punim pravom možemo posumnjati u vjerodostojnost zapisa (vidi primjerice vrlo osebujan primjer B15/1). Drugu grupu čine primjeri kod kojih, bez vrlo pomnog slušanja snimki, nije moguće odrediti da li se javlja promjena jedinice mjere ili sinkopa, a time i da li se odstupa ili ne odstupa od metroritamskih tipova **a-x** (vidi primjerice K1244/1,2, B39/2, B80/4, B83/2, B97/1, B101/2,3, B106/1, M154/1). Naposljetku, treću grupu čine primjeri kod kojih se radi o dvjema različitim jedinicama mjere (četvrtinka i četvrtinka s točkom), na što upućuje cjelina metroritamske glazbene i tekstovne organizacije tih primjera (vidi primjerice B10/1, B63/1,2, M6/1,2, M92/1, M112/1, M124/1,2, M135/1,2, M162/1, V1/1, S1/1, S42/1,2).

Dakle, metroritamske tipove karakterizira iznimna raznolikost u načinima njihove realizacije. Ipak, bez obzira na raznolikost uvjetovanu načinom strukturiranja pjevanog teksta i različitosti jedinica mjere, većina glazbenih redaka svoje uporište ima u metroritamskim tipovima **a, b, d** ili **m**. Oni su, naime, ne samo najzastupljeniji, nego se i javljaju u pjevanju različitih pjevača, u različitim glazbenim oblicima i različitim glazbenim vrstama. Svi ostali tipovi ograničeni su na samo neke glazbene oblike ili se javljaju u pjevanju uskog kruga pjevača:

a	33,4%	glazbenih redaka
d	16,4%	
b	10,8%	
m	5,5%	
i	3,3%	
f	2,1%	
c	1,9%	
e	1,5%	
r	1,2%	
j	1,1%	
h	1,0%	
n	1,0%	
preostali metroritamski tipovi a-x	4,2%	
kombinacije različitih metroritamskih tipova a-x		
a i b, c, d, i ili m	1,9%	
n i b ili m	0,6%	
ostale kombinacije	1,0%	
metroritamski tipovi različiti od tipova a-x	1,0%	
glazbeni reci strukture pjevanog teksta 4,4 ili 6,6	7,5%	
refreni	4,6%	

U načinu sklapanja metroritamskih tipova u glazbenim recima nazire se i najbitnija karakteristika njihova sklapanja na razini cijele melostrofe: tijekom čitavog se primjera javlja ili samo *jedan metroritamski tip* ili se pak kombiniraju *dva metroritamska tipa koji imaju identičan četverosložni ili šesterosložni odsječak*. Radi se o značajki koja nije ovisna o glazbenim oblicima ili glazbenim vrstama. Međutim, daljnja razrada načina kombiniranja metroritamskih tipova na razini cijele melostrofe vodi nas zapravo u tipologiju glazbenih oblika i glazbenih vrstâ. Metroritamski sklop primjera ne postoji nezavisno od određene glazbene vrste ili određenog glazbenog oblika. Uz način strukturiranja pjevanog teksta, on je temeljna identitetna osobina određenog oblika. U donjoj tabeli najučestaliji način sklapanja metroritamskih tipova obuhvaća tek 10,7% gradiva, jer se zapravo radi o ograničenom broju glazbenih oblika i glazbenih vrstâ. Iz istoga je razloga i rubrika "ostali" tako brojna - ona obuhvaća veliki broj različitih glazbenih oblika koji su zabilježeni u malom broju različitih izvedbi. Zvijezdicom su označeni metroritamski tipovi primjera u kojima se u jednom ili u više glazbenih redaka javljaju ponavljanja nekih članaka i/ili podčlanaka stiha. Bilo je to potrebno naznačiti, jer je način strukturiranja pjevanog teksta zapravo temeljna specifična značajka određenog glazbenog oblika (vidi o tome u nastavku teksta).

<u>% primjera</u>	cjel. kor.	S	K(s)	B	V	M	Đ
a	10,4	8,5	7,4	11,4	3,4	16,6	8,8
a *	10,7	11,3	14,7	7,0	3,4	8,9	5,9
a i b	3,5	1,4	3,2	6,1	-	4,7	2,9
a i b *	2,5	1,4	1,0	2,6	6,9	4,1	-
a i d	5,9	2,8	7,4	2,6	-	3,5	17,7
a i d *	5,1	2,8	7,4	1,7	13,8	4,7	2,9
b	2,6	8,5	-	1,7	3,4	3,5	1,5
b *	2,6	-	4,2	4,4	-	2,4	1,5
b i d	1,6	-	1,0	1,7	3,4	2,4	2,9
d	4,9	1,4	5,3	1,7	13,8	5,9	-
m *	5,3	8,5	-	2,6	-	4,1	14,7
ostali	44,9	53,4	48,4	56,5	51,9	39,2	41,2

Unutar određenog glazbenog oblika promjenjivost metroritamskog tipa često je povezana s promjenom načina strukturiranja pjevanog teksta, promjenom broja glazbenih redaka i/ili promjenom formalnog modela. Tek u oko 15% registriranih oblika za promjenu metroritamskog tipa nije moguće iznaći opravdanje u promjeni neke od tih triju osobina. Kao i kod nekih drugih osobina glazbenih pojava, promjenjivost metroritamskih tipova ponajprije se može objasniti pjevačkom individuacijom, jer se javlja već tijekom jedne izvedbe (Anka Balentić u M83, Marija Pavić u Đ28) i u odnosu između više izvedbi jedne pjevačice/pjevača (Tekla Lukić u B1,5,

Anka Pejić u B50,52,59, Ivan Takalić u M38,40, Marija Pavić u Đ12,16,19,20,22,28,34). Međutim, u metroritamskim se tipovima vrlo jasno pokazuje i općenita vremenska promjenjivost glazbenih pojava. U starijim se izvorima (Kuhač i Lukić) javljaju nejednake jedinice mjere i različite akcenatske skupine, što je u kasnijim zapisima prava rijetkost. Uočljiva je i tendencija smanjivanja repertoara metroritamskih tipova - sve se više koriste samo oni učestaliji metroritamski tipovi (ponajprije **a**, **b**, **d** i **m**) - kao i tendencija pojednostavljivanja metroritamskog ustrojstva (sve se manje koristi mogućnost kombinacije dvaju različitih metroritamskih tipova).

Oblikovanje pjevanog teksta

Oblikovanje pjevanog teksta uporišna je osobina glazbenih oblika i glazbenih vrstâ. O načinima njegove realizacije umnogome ovise i načini realizacije dviju drugih osobina glazbenih pojava - metroritamskog tipa i formalnog modela. Rečeno je već da različite mogućnosti realizacije određenog metroritamskog tipa proizlaze iz različitih tipova strukture pjevanog teksta, ali i više od toga - određeni tip strukture pjevanog teksta podrazumijeva i korištenje užeg repertoara mogućih metroritamskih tipova. On sužava i mogućnosti različite realizacije formalnog modela, jer je o njemu ovisno određenje glazbenog retka i jer je za pripadnike kulture relevantna (tekstovno-glazbena) cjelina ona u kojoj je ispjevan cijeli stih.

Na razini glazbenog retka tekst se oblikuje na sljedeće načine:

M	[10: 4,6 - Alaj volim što sam uranila]	- 71,6%
m1m1m2	[14: 4,4,6 - Alaj volim, alaj volim, što sam uranila]	- 10,0%
Mm2	[16: 4,6,6 - Alaj volim što sam uranila, što sam uranila]	- 1,7%
m11M	[12: 2,4,6 - Alaj, alaj volim, što sam uranila]	- 2,0%
m2m2	[12: 6,6 - Što sam uranila, što sam uranila]	- 1,9%
m11m1m11m1	[12: 2,4,2,4 - Alaj, alaj volim, alaj, alaj volim]	- 0,6%
m2m1	[10: 6,4 - Što sam uranila, alaj volim]	- 1,2%
Mm1	[14: 4,6,4 - Alaj volim što sam uranila, alaj volim]	- 0,4%
m1m1	[8: 4,4 - Alaj volim, alaj volim]	- 2,4%
ostali načini (npr. m1m1m1 ; Mm22 ; m1m21m2m2 ; m11m11M)		- 1,2%
RF	[<u>Maro, Maro, Maro, od bisera grano</u>]	- 4,8%
Rm2 (rjeđe m2R)	[<u>Lane moje</u> , što sam uranila]	- 1,2%
m1R	[Alaj volim, <u>lane moje</u>]	- 0,8%

Što je složeniji način strukturiranja pjevanog teksta, to se koristi manji fundus metroritamskih tipova. Struktura pjevanog teksta **M** vezana je uz različite metroritamske tipove, dok su svi preostali tipovi strukture pjevanog teksta utemeljeni na nekom od najučestalijih metroritamskih tipova: struktura **m1m1m2** pretežno na tipu **a** ili njegovoj kombinaciji s nekim drugim metroritamskim tipovima, struktura **m11M** na tipovima **a**, **b**,

m ili **n**, struktura **Mm2** pretežno na kombinaciji istih tipova, struktura **m2m1** gotovo redovito na tipu **n** (odnosno inverziji tipa **a**), struktura **Mm1** uglavnom na tipu **m**.

Pjevani tekst može biti obogaćen nekim od oblika refrena (kraći i dulji pretpjev, upjev, kraći i dulji pripjev). Ponajprije se to odnosi na pjevane tekstove strukture **m1m1** i **M**, dok se u ostalima različiti oblici pripjeva u pravilu ne javljaju (strukture **m2m2**; **m11M**; **m11m1m11m1**; **m2m1**; **Mm1**) ili se javljaju u nevelikom broju primjera (**m1m1m2** i **Mm2**). U strukturi **m1m1** podjednako su učestali i kraći pretpjevi i upjevi i kraći pripjevi, dok je u strukturi **M** daleko najučestaliji kratki pretpjev (uzvik "ej"). Takav se oblik pjevanog teksta gotovo redovito realizira metroritamskim tipovima **a** ili **b**. Ukratko, neki od oblika refrena javlja se u 26,3% glazbenih redaka (380 od 1446), od čega 60% čine reci strukture pjevanog teksta **M** (228 od 380); istodobno, neki od oblika refrena javlja se u 22% primjera strukture **M** (228 od 1034) od čega 69,3% čine kratki pretpjevi (158 od 228), a na metroritamskim tipovima **a** ili **b** utemeljeno je 82,9% glazbenih redaka strukture **rM** (131 od 158).

Na razini cijelih primjera, način oblikovanja pjevanog teksta isprepleten je s formalnom organizacijom primjera. Iste se strukture pjevanog teksta pojavljuju u melostrofama različitog broja glazbenih redaka (primjerice **m1m1m2** i **M** u dvodijelnoj melostrofi kao **m1m1m2/M** ili **M/m1m1m2**, u trodijelnoj kao **m1m1m2/m1m1m2/M**, **m1m1m2/M/M** ili **M/M/m1m1m2**, u četverodijelnoj kao **m1m1m2/m1m1m2/M/M** ili **M/M/m1m1m2/m1m1m2**) i različitog formalnog modela (primjerice, formalni model **AB** u **M/m1m1m2** i formalni model **BA** u **m1m1m2/M**). Međutim, analiza glazbenih oblika i glazbenih vrsta pokazuje da je pri tome bitno *koji se od tipova strukture pjevanog teksta javljaju i u kojem redosljedu, a ne i u kojem broju*. Drugim riječima, nije bitan broj glazbenih redaka, ali jest bitan repertoar i redosljed javljanja pojedinih tipova glazbenih redaka. Primjerice, u gore se navednim oblicima s obzirom na način strukturiranja pjevanog teksta mogu smatrati istima svi oni koji počinju sa **m1m1m2** i završavaju sa **M**. Pri tome, dakako, zanemarujemo konkretnu strukturu pjevanog teksta - za razumijevanje glazbenog ustrojstva melostrofe sporedno je pitanje javlja li se u njoj samo jedan ili više različitih stihova (pojednostavljeno, radi se o razlici između melostrofe **M/M** i **M/N**).

Jedino je struktura pjevanog teksta **M** vezana uz najrazličitije glazbene oblike i glazbene vrste. Druga najzastupljenija struktura **m1m1m2** već se u nekim glazbenim vrstama ne javlja (u bećarcima, kolima bez instrumentalne pratnje, pripovijednim pjesmama, naricaljkama), dok su svi preostali tipovi strukture pjevanog teksta vezani samo uz jednu glazbenu vrstu ili uz skupinu srodnih glazbenih oblika.

Način oblikovanja pjevanog teksta je, dakle, *temeljna identitetna osobina glazbenih oblika i vrstâ*. Još više nego kod metroritamskog tipa, određeni način oblikovanja pjevanog teksta, posebice na razini cijele melostrofe, podrazumijeva i određeni glazbeni oblik i/ili vrstu. Pokazuju to i dolje navedeni podaci, jer je na razini *cijele melostrofe* moguće izdvojiti samo tri načina strukturiranja koji se javljaju u nešto širem krugu glazbenih vrstâ i/ili oblika:

samo M (uključujući i rM, Mr, m1rm2)	- 46,6% primjera
samo m1m1m2	- 8,7%
m1m1m2 i M	- 7,3%

Zbog svega gore izrečenog, razumljivo je da su bitnije promjene strukture pjevanog teksta u glazbenim oblicima vrlo rijetke, a kada se javljaju vezane su ponajprije uz strukturu **M**. Neki pjevači, naime, nastoje u oblicima sastavljenim samo od strukture **M** pjevani tekst na neki način obogatiti - najčešće dodavanjem pretpjeva, upjeva ili pripjeva, a rjeđe tako da strukturu **M** u nekom od glazbenih redaka zamijene s nekom drugom strukturom pjevanog teksta - **m1m1m2, Rm2** ili **m2m1**. U okružju cjelokupne slavonske glazbene prakse, potonje slučajeve treba smatrati primjerima *iznimne pjevačke idividuacije*, jer se njima zadire u samu srž određenog oblika ili vrste. Pravila o načinu strukturiranja pjevanog teksta zasigurno nisu oslonac izvedbi skupine djevojaka iz Nijemaca (primjeri V16a,16b, V13, V9,10,17,18,19 u odnosu na sve primjere oblika kojima pripadaju) i Evice Šušeta iz Potnjana (primjeri Đ8,9,10). Međutim, izvedbe iz Varoša pokazuju da ne treba zanemariti ni vremensku dimenziju glazbenih pojava. Pjevačica starije generacije (Tekla Lukić, rođena 1853. godine) koristi raznovrsnije strukture pjevanog teksta (**m1m1m2** u primjeru B2, **m2m1** u primjeru B6, **Rm2** u primjerima B18,19), dok mlađi pjevači (Jula Vargić, rođena 1922. godine i Mijo Desić, rođen 1932. godine) svoje izvedbe temelje na najučestalijem tipu strukture pjevanog teksta (**M** - u primjeru B109 koji je varijantan primjeru B2, u primjerima B111,1112 koji su varijantni primjeru B6, u primjeru B99 koji je varijantan primjerima B18,19). Kao i kod metroritamskih tipova, starije izvore i starije pjevače odlikuje veća raznovrsnost u načinima realizacije pjevanog teksta. I ovdje je, dakle, tijekom vremena došlo do sužavanja i pojednostavljanja kruga korištenih mogućnosti.

Norma i individuacija po kriteriju glazbenih vrstâ

U danas već klasičnom folklorističkom tekstu "Texture, text, and context", Alan Dundes zalaže se za istraživanje folklornih pojava na razini tekture, teksta i konteksta (Dundes 1964). U prethodnim smo se poglavljima kroz razmatranje glazbenih oblika i osobina glazbenih pojava bavili ponajprije

razinom tekture, a kroz razmatranje nekih Lomaxovih osobina za opis stila (odnosi u izvodilačkoj skupini i vokalne tehnike izvođenja) i razinom Dundesovog teksta. U konceptima o glazbi na području Slavonije, glazbene pojave, međutim, postoje ponajprije na razini konteksta. U iskazima kazivača, u glazbeno nespecijalističkim tekstovima o tradicijskoj kulturi Slavonije bitne odrednice glazbenih pojava tiču se toga tko izvodi, u kojoj situaciji, zašto, na koji tekst. Opisi glazbenih vrsta povezani su s opisima običaja (svatovci, bušarci, naricaljke), s opisima svakodnevice (kola, napitnice), s opisima subkulture (bećarci, sljepačke pjesme).

U ovom nas poglavljju zanima upravo odnos između tih triju razina određene glazbene pojave. Zanima nas da li se, i onda u kolikoj mjeri i na koji način, glazbene vrste, proistekle iz koncepata o glazbi, ogledaju u načinima izvođenja i u konkretnim notnim zapisima izvedbi, te kakav je pri tome odnos normativnog i individualnog. Međutim, izostanak različitih konkretnih konteksta izvođenja onemogućuje cjelovito razmatranje odnosa teksta, tekture i konteksta. Gradivo ovoga rada čine zapisi nastali na terenskim istraživanjima, tijekom susreta istraživača i kazivača i pretežno izvan autentičnog konteksta određene glazbene vrste. Ta činjenica nije nebitna. Primjerice, svatovci se u načelu izvode za vrijeme trajanja svatova, i upravo su po toj normativnoj situaciji svoga izvođenja dobili i ime, ali svatovcima nazivamo i određene izvedbe koje se ostvaruju na smotrama, bilježe na terenskim istraživanjima, pjevaju na probama KUD-ova, snimaju za potrebe radija ili televizije. Te se različite konkretne situacije izvođenja vjerojatno ogledaju i u glazbenoj strukturi koju nazivamo svatovcem, ali o tome ne možemo suditi, jer ne raspolažemo snimkama nastalim u različitim konkretnim kontekstima izvođenja. Iz istoga razloga, posebice zbog nepostojanja većeg broja zapisa spontanih izvedbi, ne možemo se detaljnije baviti ni konkretnim načinima izvođenja i njihovim odnosom prema kontekstu i teksturi određene glazbene pojave. Moguće je tek razmotriti na koji se način *normativni kontekst* - činjenica da se neke izvedbe nazivaju svatovcima, druge bećarcima, treće kolima itd. - ogleda u glazbenim sklopovima. Na temelju pregleda zbirke folklorne glazbe s područja Slavonije - u kojima se pretežno jednoglasne izvedbe nastale u istome konkretnom kontekstu izvođenja ipak označuju kao različite glazbene vrste - očito je da određena glazbena vrsta podrazumijeva i određeni glazbeni sklop. Zadaća je ovoga dijela teksta da otkrije upravo to - koje su granice prihvatljivog zvuka unutar određene glazbene vrste, u kojem su odnosu glazbeni zvuk i značenje što ga određena glazbena vrsta pridobiva svojim normativnim kontekstom te kakav je pri tome odnos pojedinca prema kulturnim konvencijama, sadržanim u glazbenim vrstama. Naime, ako je igdje moguće govoriti o značenju glazbenog zvuka, onda je to ponajprije na razini glazbenih vrsta - one su nesumnjivo

dio koncepata o glazbi i iz (normativnog) značenja određene društvene situacije moglo bi proizlaziti i značenje glazbene vrste koja je sastavni dio te situacije. Koristimo dakle dva izvora - s jedne strane zbirke u kojima se donose zapisi glazbenih sklopova i naziv glazbene vrste kojoj određeni sklop pripada, a s druge strane etnološke i etnomuzikološke radove u kojima se glazbene vrste smještaju u svoj (normativni) društveni kontekst. Razmotrit ćemo nekoliko glazbenih vrsta - bećarce, oblike vezane uz svadbeno događanje, skupine pripovjednih pjesama, kola - koje su zabilježene u većem broju izvedbi, u različitim dijelovima Slavonije i u duljem vremenskom razdoblju.

Bećarac

Bećarac je glazbena vrsta koja se ujedno može označiti i kao glazbeni oblik, jer se pet bitnih osobina glazbenih pojava u izvedbama bećarca uglavnom realizira na sljedeći način:

- osnova tonskog niza je **g-a-b**,
- završetak prvog glazbenog retka je na tonu b^1 , a ostalih redaka na tonu g^1 ,
- melostrofa je četverodijelna,
- u svim glazbenim recima koristi se metroritamski tip **a**,
- tip strukture pjevanog teksta je **M** u svim glazbenim recima. Postoji i mogućnost dodatka pretpjeva (**rM** u 27% izvedbi bećarca), što međutim ne ovisi o konkretnom tekstu. Potvrđuje to, primjerice, usporedba četiriju izvedbi bećarca na tekst "Bećar jesam od maloći male / i biti ću dok me ne sa'rane" (izvedbe Ane Jagodić iz Veliškovaca, Marije Majer iz Veliškovaca, Gustava Dušanića iz Tiborjanaca i Franje Sučića iz Tiborjanaca). U dvjema izvedbama se javlja, a u dvjema ne javlja pretpjev "ej".

Sve četiri značajke javljaju se u 10 od ukupno 15 primjera koji su označeni kao bećarci. Tih 10 primjera zabilježeno je u različitim dijelovima Slavonije - 7 je primjera iz okolice Donjeg Miholjca i Valpova, a po jedan je primjer iz Nijemaca, Varoša i Gorjana.

Od uporišnih osobina bećarca sasvim bezazleno odstupaju izvedbe Marije Majer i Gustava Dušanića. Marija Majer je umjesto četverodijelne melostrofe oblikovala trodijelnu (formalni model **A B B** umjesto **A B B B**), a Gustav Dušanić dvodijelnu (**A B**). Značajniji je otklon učinila Kaja Kudric. Njezina je izvedba osobita ponajprije zbog kadence 1. retka na tonu d^2 , a zatim i zbog dvodijelne melostrofe te pojave manje učestalih pretpjeva. Kadence na tonu a^1 u prva tri glazbena retka osobitost su izvedbe Franje Pitlovića iz Klakara. Još je osobitija izvedba Stipe Topalova iz Tiborjanaca. Primjer je označen kao bećarac, ali se prema svojim

glazbenim značajkama u velikoj mjeri udaljava od te glazbene vrste: građen je na osnovi **g-a-h**, melostrofa je dvodijelna, a u prvom se glazbenom retku javlja metroritamski tip **b** s pretpjevom. Njegova je izvedba vrlo osebujna i s obzirom na formalni model. Naime, melostrofe bečarca su u izvedbama iz okolice Donjeg Miholjca i Valpova utemeljene na dvama ili trima različitim glazbenim recima,⁶¹ dok se u izvedbi Stipe Topalova javlja samo jedan tip glazbenog retka (formalni model **Bvv Bvvv**).

U konceptima o glazbi na području Slavonije, bečarac nosi konotacije odstupanja od uobičajenog ponašanja. Posebice u starijim izvorima, "bečarenje" je povezano s polusvijetom zločinaca, kradljivaca, pijanica, bludnika, ali se nijedan glazbeni oblik ne naziva bečarcem. Najbliža je tom konceptu skupina Kuhačevih pjesama o razbojnicima i tatima. U smislu njihove glazbene strukture interesantna su dva primjera (K1658 iz Bračevaca u Slavoniji i K1660 iz Zemuna u Srijemu), jer bi ti i njima srodni primjeri mogli biti ishodišta kasnijeg bečarca. Primjer K1658 s bečarcem dijeli tip strukture pjevanog teksta **M**, metroritamski tip **a** i osnovu niza **g-a-b**, a primjer K1660 tip strukture pjevanog teksta i završne tonove, ali je u obama primjerima melostrofa dvodijelna, a glazbeni se reci s obzirom na melodijsku krivulju znatnije razlikuju od primjera kasnijih bečaraca. S druge strane, upravo prema melodijskoj krivulji nekih glazbenih redaka, bečarcima su srodna dva Kuhačeva primjera pjesme "Udaralo u tamburu đaće" (K619 iz Bosne i K620 iz Srbije), ali se od bečaraca razlikuju prema cjelini svoga ustrojstva. U razmatranom gradivu, prvi tipični bečarac zapisao je Luka Lukić 1938. godine (primjer B100), a prvi primjer koji se od tipičnih bečaraca razlikuje samo brojem glazbenih redaka donosi Lovretić u svojoj monografiji o Otoku (Lovretić 1990 [pretisak], 468, br. 3). Radi se o jednom od oblika napjeva za kolo.

Konotacija odstupanja od uobičajenog ponašanja sadržana je u nekim osobinama vezanim uz način izvođenja bečarca. Već je ranije istaknuto da se u izvedbama, posebice onim spontanim, metroritamsko ustrojstvo bečarca može približavati slobodnom ritmu riječi, melodijska se krivulja može znatnije obogatiti melizmima, ukrasnim tonovima ili glissandima, može se potencirati grubost glasa, i tome slično. Međutim, prema svojim teksturnim osobinama, izuzevši opseg, bečarac se nimalo ne izdvaja iz uobičajene glazbene prakse. Upravo suprotno - utemeljenost

⁶¹ A i B u primjerima M47, 50, 53, 57, 73, 80, 138:

A B B' B (M47), A B B' B° (M80), A B B' Bv (M73, 138), A B' B (M57),
A B B B° (M53), A B° (M50);

A, B i C u primjerima M 84, 101:

A C B C (M101), A° C B C (M84);

A i C u primjeru M113: A' C'.

bećarca na najučestalijim načinima realizacije triju bitnih osobina glazbenih pojava (najčešći način oblikovanja pjevanog teksta, najčešći metroritamski tip, najčešća osnova tonskog niza) svjedoči o njegovoj ukorijenjenosti u glazbenoj praksi Slavonije (iako ne i dugovječnosti) i teksturnim osobinama objašnjava njegovu popularnost. On je upravo tako mogao i nastati - spajanjem onog najuobičajenijeg i pridodavanjem dviju manje učestalih značajki (širi opseg i četverodijelna melostrofa), a upravo zbog spajanja najuobičajenijih načina realizacije pojedinih osobina glazbenih pojava mogao je biti i tako široko prihvaćen. Stoga mi se ne samo teškim, nego i manje bitnim čini pitanje u kolikoj je mjeri bećarac nastao preuzimanjem značajki nekih oblika iz Slavoniji susjednih područja. Preuzet ili ne, bećarac se u potpunosti uklapa u glazbeni svijet Slavonije - on je od pedesetih godina ovoga stoljeća *i prema načinu svoga života, ali i prema glazbenim teksturnim osobinama* i simbol i sukus glazbene prakse Slavonije.

Razumljiva je stoga i njegova srodnost s velikim brojem različitih glazbenih oblika i vrsta zabilježenih na području Slavonije. Primjerice, s obzirom na glazbene osobine gotovo da bi se mogao pribrojiti bećarcima i jedan primjer bušarca (M3). Građen je na osnovi **g-a-b**, utemeljen na tipičnom metroritamskom tipu bećarca, sastoji se od dvaju glazbenih redaka (formalni model **A C°**) od kojih prvi završava na tonu **b¹** - od tipičnog bećarca odstupa dakle jedino brojem glazbenih redaka. Isti je slučaj i s primjerima B77 i B104 uz koje nije navedena oznaka glazbene vrste, te s već spomenutim Lovretićevevim primjerom (Lovretić 1990 [pretisak], 468, br. 3). Mnogo je primjera, ponajviše iz skupine kola, srodno bećarcima prema dvjema ili trima bitnim osobinama glazbenih pojava (primjerice, prema osnovi tonskog niza i metroritamskom tipu sviju glazbenih redaka, prema osnovi niza, završnim tonovima i broju glazbenih redaka, prema metroritamskom tipu i načinu oblikovanja pjevanog teksta, i tome slično). Glazbenu praksu, dakle, karakterizira *isprepletenost različitih glazbenih oblika i glazbenih vrsta*. Uz već spomenuti zajednički rezervoar najučestalijih načina realizacije pojedinih osobina glazbenih pojava, to je drugi pokazatelj konzistentosti slavonske glazbene prakse i opravdanosti prepoznavanja Slavonije kao zaokruženog glazbenofolklornog područja.

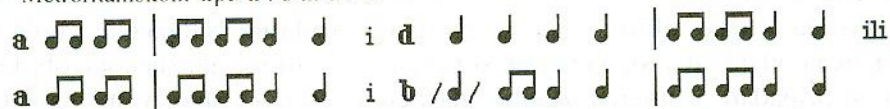
Svadbene pjesme

Određena glazbena vrsta, makar njezino postojanje bilo neupitno, ne obuhvaća nužno oblike srodne glazbene strukture. Glazbeni oblik i glazbena vrsta dva su različita koncepta, jer istome glazbenom obliku mogu pripadati primjeri različitih glazbenih vrsta, a jednoj vrsti različiti glazbeni oblici. Pokazuju to svadbene običajne pjesme (svatovci), kod kojih treba razlikovati više lokalnih glazbenih praksi. Za čitavo područje

Slavonije može se govoriti samo u terminima najčešće ili najučestalije: najčešće su svatovci građeni na dvama metroritamskim tipovima,⁶² najčešće su tipovi strukture pjevanog teksta **m1m1m2** i **M** ili samo **M** (odnosno **rM** ako se radi o metroritamskom tipu **b**), najčešće su melostrofe dvodijelne. Svatovci takvih značajki zastupljeni su u svim dijelovima razmatranog korpusa gradiva (primjeri oznake M, Đ, V, B, S i K), ali su na lokalnoj razini te značajke jednoznačnije određene, pridodaju im se i neke druge značajke (određena osnova tonskog niza i određeni završni tonovi glazbenih redaka) ili se pak neka od gornjih značajki mijenja. Primjerice, specifična je značajka gorjanskog oblika svatovca njegova četverodijelna melostrofa (primjeri Đ13, 29, 31, 32, 33, 53, 67), svatovac iz Nijemaca osobit je zbog osnove niza **g-a-h** (primjeri V5, 6, 9, 10, 17), svatovac iz Varoša izdvaja se svojim završnim tonovima glazbenih redaka (primjer B19), a svatovac iz Črnkovaca, Sv. Đurđa i Viljeva i završnim tonovima i širim opsegom (primjeri M20, 31, 114, 139). Ipak, u svim se tim primjerima koristi jedna od gore navedenih dviju mogućnosti realizacije metroritamskog tipa (tip **a** ili **d**) i načina oblikovanja pjevanog teksta (**m1m1m2** i **M** ili samo **M**). U razmatranju osobina glazbenih pojava došli smo do zaključka da temeljnu identitetnu značajku nekog oblika može činiti ponajprije specifičan sklop tih dvaju osobina, a njihova se relevantnost potvrđuje i ovdje. Naime, oblici koji su najučestalijim oblicima svatovca srodni prema sklopu tih dviju osobina pripadaju *ograničenijem* broju glazbenih vrstâ - gotovo redovito kolima ili nekim običajnim pjesmama. Predložak sličan predlošku najučestalijih oblika svatovaca koristi se, primjerice, u bušarcu što ga donosi Kuhač (K1860) te u gorjanskom kolu za Đurđev dan i za žetvu (Đ8 i 9). Dakle, sklop metroritamskog tipa i načina oblikovanja pjevanog teksta najčešće odražava i logiku povezanosti različitih glazbenih vrstâ. S druge strane, specifičnost su nekih sela svatovci koji se ne mogu podvesti pod predloške najučestalijih oblika svatovaca. Tako je cjelinom svog ustrojstva sasvim osobit svatovac iz Rakitovice (M148) ili pak svatovac iz Beravaca (S12), koji imaju više zajedničkoga s bećarcima, nego s gore opisanim svatovcima.

U okviru jednoga lokaliteta različite glazbene vrste mogu biti i tješnje povezane. To su oni slučajevi kada istome glazbenom obliku

⁶² Metroritamskom tipu **a i d** ili **a i b**:

U osnovi se ipak radi o samo dva metroritamska tipa (**a i d**), jer je tip **b** posljedica dodavanja pretpjeva metroritamskom tipu **d**.

pripadaju primjeri različitih glazbenih vrstâ. U nekim se selima na napjev svatovca mogu izvoditi i svadbene obredne pjesme i tekstovi koji nisu vezani uz svadbu (primjerice u Varošu glazbeni oblik B18,19,99 ili pak iz okolice Donjeg Miholjca oblik M31,114,139,20,20v,67,75, a u Nijemcima oblik V5,6,9,10,17,18,19 koji se izvodi kao svatovac, bušarac i pjesma u kolu), dok se drugdje napjev svatovca koristi samo tijekom svadbe (u smislu normativnog konteksta izvođenja) i pretežno kao običajni napjev, a napjevi za neke svadbene obredne pjesme tvore poseban glazbeni oblik/oblike (primjerice u Gorjanima svatovac Đ13,29,31,32,33,53,67 i svadbena obredna pjesma Đ14,30, a u Rakitovici svatovac M148 i svadbena obredna pjesma M149,162). Češće postoji *zaseban* napjev za jedan ili više svadbenih obreda. Ponekad takvi napjevi prema nekoj od svojih značajki asociraju na najučestaliji oblik svatovca (K1204, K1277, M4, M149,162) ili na bečarac (K1242), a ponekad su sasvim samosvojni, kako po cjelini svoga ustrojstva tako i po načinima realizacije bitnih osobina glazbenih pojava (K1244, K1278, B15,16, B17, M117, Đ14,30).

Prisutno je dakle nastojanje uže ljudske zajednice da svatovac oboji nekim *lokalnim specifičnim postupkom*, iako on ne mora biti naročito originalan (preuzimanja iz bečarca, primjerice). Možda bi se stoga moglo reći da i glazbena struktura pridonosi osjećajima zajedništva što ih pobuđuju svadbe u nekoj užoj ljudskoj zajednici. Isto tako, možda bi se iz *neuobičajenosti glazbenih sklopova* svadbenih obrednih pjesama mogla iščitavati i posebnost, dignitet koji se pridaje svadbenim obredima. Ne može se reći da sama glazbena struktura pokazuje, ali svakako asocira na vrednote koje su vezane uz normativni kontekst njezina izvođenja.

Sljepačke pjesme

U Gorjanima i Potnjanima Stepanov je zabilježio više izvedbi oblika sljepačke pjesme (Đ5,12,16,19,20,22,28,34,48 i Đ23). Taj naziv dosljedno koristi u rukopisnim zbirkama, a uz neke primjere navodi i da se radi o "guslarskim pjesmama", odnosno o "guslarskom načinu pjevanja". Međutim, u objavljenoj zbirci dvije izvedbe istog oblika Stepanov smješta, po kriteriju teksta, u skupinu romanci i balada (Đ34 i 48). Izostavlja naziv "sljepačke pjesme", ali u uvodnom tekstu o romancama i baladama govori o posebnom, pripovijednom načinu pjevanja primjera Đ34 i 48 - "tj. jedan pjevač svojim solističkim pjevanjem zabavlja ostale prisutne, npr. na silu (sijelu)" (Stepanov 1971, 290).

Sljepačke se pjesme izdvajaju svojim *načinom izvođenja, pripovjednim tekstom i nedefiniranošću formalne organizacije*. Sastoje se od dviju jednodijelnih melostrofa koje se proizvoljno izmjenjuju. Stepanov ih naziva temama. Uz primjere Đ5 i 12 navodi da se sljepačke

pjesme pjevaju "izmjenično polagano i brže [prva melostrofa je u sporijem, a druga u bržem tempu, op. NC], a i ritmički i agogički je interpretacija dosta slobodna". Ipak, u njihovom se izmjenjivanju, čini se, slijedi ponajprije sadržaj teksta. Neki obrat u pjesmi ili pak nastup novog lika obično prati i izmjena melostrofe:

primjer Đ16	primjer Đ20
I Lov lovili mladi graničari, lov lovili, ništa ne dobili.	I Majka Maru za Ivana dala, uj'tro dala, uveče s' kajala, što je Maru za Ivana dala,
II A kad su se natrag povratili, tamo igra kolo djevojaka. Trojici se jedna omilila: Prvi daje jabuku rumenu, drugi daje ružmarin zeleni, treći daje prsten pozlaćeni.	II jer je Ivo velik lumpadžija: Do pô noći s Turci vino pije, od pô noći šerbet i rakiju.
I To je došlo do velikog suda, lipo su im sudila gospoda:	I Pa on ide svojoj miloj Mari: "Mila Mare, otvori mi vrata!"
II "Jabuka se od milosti daje, ružmarin se od mirisa daje, a prsten se od zakletve daje, čiji prsten, toga je djevojka!"	II Skoči Mara u tankoj košulji, al to Ivi nije pravo bilo, što ni' Mara u zelenoj svili, pa on trže noža iza pasa, i udari Maru po srdašću.
I Kom' šta bog da, tome i gospoda.	I Kako ju je lako udario, sa crnom ju zemljom sastavio. Piše Mara svojoj miloj majci: II "Šalji majko tri tanke košulje! U prvoj ću nóću prenoćiti, u drugoj ću bólu bolovati, u trećoj ću dušu ispustiti!" To izusti i dušicu pusti.

S obzirom na glazbeni sklop, sljepačke pjesme iz Gorjana i Potnjana obuhvaćaju dva glazbena oblika. Primjeri prvog oblika (Đ5, 12, 16, 19, 20, 22, 28, 34, 48) uvijek započinju izvođenjem prve melostrofe koja je, osim u jednoj varijanti primjera Đ28, građena na metroritamskom tipu **i**. Većina primjera i završava izvođenjem prve melostrofe (Đ5, 12, 16, 22, 28, 34, 48). Druga melostrofa nema u svim primjerima jednak metroritamski tip. U primjerima Đ5 i 12 javlja se najčešći metroritamski tip **a**, dok je metroritamski tip **m** (primjeri Đ16, 19, 20, 28, 34, 48) tipičan za neke oblike gorjanskih kola na okretanje (posebice Đ44 i Đ47). Osobitost je ovoga oblika sljepačkih pjesama i osnova niza **g-a-h**, koja se u Gorjanima i Potnjanima javlja još jedino u pripovijednoj pjesmi Đ43.

U drugom glazbenom obliku sljepačkih pjesama iz Gorjana i Potnjana (Đ23) redosljed izmjenjivanja prve i druge melostrofe je stalan (**I-I-II-II-I-I-II-II**), pa se stoga zapravo više radi o samo jednoj, peterodijelnoj melostrofi, koja obuhvaća dva različita glazbena retka. Ovaj se oblik sljepačke pjesme razlikuje od prethodnoga i prema metroritamskom tipu i prema osnovi niza i prema melodijskoj krivulji.

Dakle, ono što veže dva oblika sljepačkih pjesama je samo njihov naslov, dok je druga karakteristika (samovoljno izmjenjivanje dvaju melostrofa) zapravo upitna.

Kuhačevoj skupini popijevaka "koje slipci pjevaju" pripadaju i deseteračke junačke i šaljive popijevke, a podvrsta su junačkih popijevaka balade i romance (usp. Kuhač 1881, 250). Balade se pjevaju "najviše uz gusle ili uz gege; u onih naših krajevih, gdje nisu gusle više u porabi, pjevaju se balade bez pratnje kojega glasbala, a isto tako i ženske balade, ma i bilo u onom kraju gusala" (Kuhač 1881, 268). U Slavoniji i Srijemu zabilježio je Kuhač nekoliko junačkih pjesama (K1491, 1499, 1500, 1512 iz Slavonije i K1498 iz Srijema) i jednu žensku baladu (K1504 iz Slavonije).

Primjeri Kuhačevih junačkih pjesama pripadaju različitim glazbenim oblicima. Ono što ih povezuje i međusobno i s gorjanskim sljepačkim pjesama, ali i s nekim drugim primjerima pripovijednih pjesama (Đ36, B71, B72, M103, M134), a odvaja od preostalih glazbenih vrstâ, jest njihova *litanijska forma* - odulje melostrofe sastavljene su od dvaju ili triju različitih glazbenih redaka redosljed pojavljivanja kojih je više ili manje samovoljan. Često postoji jedan poseban početni i/ili završni glazbeni redak, dok središnji reci pripadaju istom tipu glazbenog retka. Svi reci imaju jednostavnu strukturu pjevanog teksta (**M**), a središnji reci pripadaju metroritamskom tipu **a** (primjeri K1491, K1500, B71, B72, M134).

Uopće, pripovjedne se pjesme na području Slavonije oblikuju u rasponu između:

- A. *Solističke izvedbe*, duge litanijske forme i jednostavne strukture pjevanog teksta (u gore navedenim primjerima i naricaljkama)
- B. *Grupne izvedbe* u kontekstu pjevanih kola bez instrumentalne pratnje, čvrste forme (formalni model **A, A A**, rjeđe i do **A B**) i istog metroritamskog tipa u svim glazbenim recima.

Kola

U glazbenoj kulturi Slavonije postoji razlikovanje između pjevanih kola bez instrumentalne pratnje (kola na okretanje) i pjevanih kola s instrumentalnom pratnjom. U zapisima, međutim, te kategorije nisu jasno odijeljene. Zapisuje se redovito samo vokalna dionica, ne navodi podatak radi li se o vokalnoj ili vokalno-instrumentalnoj izvedbi, a često izostaje i oznaka glazbene vrste.⁶³ Stoga je jedina stalna (ali i slaba) naznaka za

⁶³ Primjerice, u Stepanovljevim rukopisnim zbirkama iz Gorjana i Potnjana (IEF rkp N222, N274 i rkp 742) za mnogo primjera nije naveden nikakav poseban naziv, a nazivi koji postoje obično se razlikuju od naziva koji su za iste primjere navedeni u zbirci objavljenoj 1971. godine. U rukopisnim zbirkama javlja se samo naziv "kolo", a

njihovo razlikovanje tekst napjeva: vokalno-instrumentalno kolo češće je vezano uz dvostih, dok se u vokalnom kolu osim dvostiha javljaju i dulji pripovjedni tekstovi.

Zbrka oko kolâ proizlazi i iz toga što su ona nisu samo zasebne glazbene vrste, nego i mogući *medij izvođenja*. Napjevi svatovaca i bušaraca mogu se izvoditi i u kolu, pa time i postati kola i biti označeni kao kola. Međutim, osnovni razlog zbog kojega primjeri koji nose oznaku kola obuhvaćaju cijeli spektar različitih mogućnosti realizacija pojedinih osobina glazbenih pojava i cijeli spektar raznorodnih glazbenih oblika leži u samim kolima kao glazbenoplesnim vrstama. Sama kola *pokrivaju cjelokupni glazbeni repertoar* - neka se sklapaju poput bečaraca, druga poput nekih obrednih ili običajnih glazbenih vrstâ, treća su srodna nekim pojedinačnim pjesmama. Dvije vrste kola nisu određene svojim teksturnim značajkama, nego samo kontekstom i načinom izvođenja. Granice prihvatljivog zvuka u kolima ujedno su i granice prihvatljivog zvuka unutar čitave glazbene prakse, a tipologija kola ujedno je i tipologija cjelokupnog repertoara napjeva na deseterački stih - do tog zaključka dovodi razmatranje cjelokupnog korpusa kola, ali i razmatranje ograničenijeg korpusa primjera koji nesumnjivo pripadaju tipičnim primjerima vokalne vrste kola (oblici pripovjednih pjesama u kolu) i tipičnim primjerima vokalno-instrumentalne vrste kola (oblici nadpjevavanja u kolu). Dvije se vrste kola odnose poput svadbenih obrednih pjesama i svatovaca. U nekim se glazbenim oblicima dotiču, a razdvajaju se ponajprije načinima realizacije pojedinih osobina glazbenih pojava - u kolima na okretanje pretežu oni manje učestali načini realizacije, a u vokalno-instrumentalnim kolima oni učestaliji.

Dakle, kola obuhvaćaju glazbene oblike koji se prema glazbenim osobinama ne mogu svrstati u istu (ma kako široko postavljenu) skupinu, nego istoj skupini (kolima) pripadaju samo naznakom svoje upotrebe i svojim načinom izvođenja (u kolu). Stoga je kola moguće uspoređivati s ostalim glazbenim vrstama ili tako da se razlome u svoje konstitutivne dijelove - glazbene retke ili čak odsječke ili tako da se razlome prema pojedinim osobinama glazbenih pojava. Treća je mogućnost analiza cjeline glazbenog ustrojstva, a njezin su rezultat glazbeni oblici. O

u objavljenoj zbirci još i nazivi "pjevano kolo" i "kolo na okretanje". Neke izvedbe koje su u rukopisnim zbirkama označene samo kao "kolo" pri objavljivanju su dobile oznaku "kolo na okretanje" (Đ10, Đ15, Đ18), a kod drugih je zadržana oznaka "kolo". Samo uz jednu izvedbu "kola" u objavljenoj zbirci izričito se navodi da se radi o "kolu uz instrumentalnu svirku" (Stepanov 1971, 294), ali je zapisana samo vokalna dionica (primjeri Đ60,61,62,63,66). Naposljetku, kategorija "pjevanih kola" u objavljenoj zbirci sadrži i "kola" i "kola na okretanje". Čini se da je Stepanov ovu kategoriju odredio negativno, kao onu čiji su oblici prema tekstu i upotrebi suvišak od ostalih skupina.

Nar. umjet. 31, 1994, str. 145-282, N. Ceribašić, Norma i individuacija u deseteračkim...

glazbenim oblicima i osobinama glazbenih pojava već smo raspravljali. Ovdje bismo željeli samo upozoriti na isprepletenost glazbene prakse s obzirom na raznolikost sklapanja manjih strukturnih jedinica - glazbenih redaka. Naime, potpuno se isti glazbeni reci - isti s obzirom na tip strukture pjevanog teksta, metroritamski tip, osnovu tonskog niza, opseg, poziciju završnog, početnog, najvišeg i najnižeg tona - javljaju u različitim glazbenim oblicima i različitim glazbenim vrstama. Primjerice,

- u kolu i bečarcu (B56/3 i B100/3, M138/3),
- u kolu, bečarcu i napjevu na "glas iduć kroz selo" (B22/2, M57/2, B23/2),
- u kolu i napjevu bez oznake vrste (B90/4 i B26/2; B21/2 i B109/2),
- u rugalici i bečarcu (B83/2 i B89/4),
- u pripovjednoj pjesmi i bušarcu koji je srodan bečarcu (B71/4 i M3/2),
- u svatovcu i junačkoj pjesmi (M148/1,2 i K1500/4,5),
- u svadbenoj obrednoj pjesmi i napjevu bez oznake vrste (K1277/2 i M44/1),
- u naricaljki i napjevu bez oznake vrste (K1958/5 i M65/2).

Broj takvih primjera gotovo da je neiscrpan, što je još jedan prilog jednom od osnovnih zaključaka ovoga rada - da se radi o bogatstvu isprepletenosti glazbene prakse, da ne postoje samostalni, potpuno izdvojeni i svojom izdvojenošću fiksirani glazbeni oblici niti izdvojene glazbene vrste, nego samo "varijante" bez "temelnog oblika" (ono što se iz jedne usporedbe doima temeljnim u drugoj se pokazuje samo kao jedna od mogućnosti) te da upravo ta isprepletenost i jest krunski svjedok pripadnosti određenoj glazbenoj praksi, određenom glazbenofolklornom području koje, upravo stoga, jest legitiman pojam.

Zaključak

Cilj je ovoga rada bio otkriti u kolikoj su mjeri glazbenofolklorne pojave tvorevina ljudske zajednice, a u kolikoj mjeri djelo pojedinaca. Odnos prema tom pitanju bitno određuje način na koji etnomuzikologija shvaća predmet svog istraživanja, pa time i sebe kao znanstvenu disciplinu. Sve negdje do sredine ovoga stoljeća folklornoj se glazbi pristupa isključivo kao tvorevini određenog kolektiva, da bi se zatim usvojila misao o "anonimnom pojedincu" u užoj ljudskoj skupini. Ovo je istraživanje, međutim, pokazalo da se folklorna glazba ne može bez ostatka objasniti kao ustrojstvo normi u određenoj društvenoj zajednici - uporište folklorne

kulturi glazba se shvaća kao sastavni dio nekog običaja, kao način obogaćivanja svakodnevice i kao medij komunikacije među pripadnicima neke društvene zajednice. S druge strane, u zbirkama folklorne glazbe zanemaruju se i upotrebe i načini izvođenja. Dakle, u konceptima o glazbi dominantna je ideja glazbenih vrstâ, proisteklih iz upotrebe glazbe, dok se zbirke folklorne glazbene temelje na ideji određenog glazbenog oblika (napjeva ili pjesme). U ovome istraživanju pokušala sam to povezati.

Polazeći od zapisa pojedinačnih izvedbi, tragala sam za njihovim zajedničkim uporištima, ali se naposljetku pokazalo da je put što ga slijedim u obliku kruga. Kojim god načinom iznalazili normu, vraćanje rezultata takve analize na konkretne zapise izvedbi dovodi u pitanje "istinitost" iznađenog modela, jer je u svakoj izvedbi u stanovitoj mjeri na djelu individuacija konkretnog pjevača. Rezultati analitičkih postupaka pokazuju da su norme kulturne konvencije koje omogućuju glazbenu komunikaciju. One međutim nisu fiksirani entiteti, nego granice prihvatljivog zvuka, granice prihvatljivih odnosa između komponenti nekog glazbenog sklopa i granice prihvatljivih načina izvođenja.

Slavonski glazbeni repertoar karakterizira konzistentnost u načinima realizacije pjevanog teksta, metroritamskih tipova, osnove tonskog niza i završnih tonova glazbenih redaka. Radi se o bitnim osobinama glazbenih pojava s područja Slavonije. Međutim, dok se bitnost osnove tonskog niza sastoji u skromnom repertoaru korištenih mogućnosti realizacije, bitnost metroritamskih tipova i načina obikovanja pjevanog teksta proizlazi iz činjenice da se radi o osobinama koje ponajprije mogu određivati glazbene oblike.

Iščitavajući najučestalije načine realizacije glazbenih osobina ne mogu se uočiti bitnije razlike u dijakronijskoj i sinkronijskoj dimenziji glazbenih pojava. Razlike međutim otkrivaju oni najmanje učestali načini realizacije. Tijekom vremena u slavonskom su glazbenom repertoaru sužene granice prihvatljivog zvuka: Kuhačevi i Lukićevi zapisi pokazuju čitav spektar različitih mogućnosti realizacija koje se rijetko koriste, ali ipak postoje, dok u kasnijim izvorima potpuno izostaju. Pri tome je ponekad specifičan način realizacije jedne od osobina povezan s jednako specifičnim načinom realizacije neke druge osobine. U takvim slučajevima zapravo se radi o određenom glazbenom obliku koji vremenom nestaje iz glazbene prakse. S druge strane, u slučajevima kada se neobičan način realizacije neke osobine ostvaruje u okružju uobičajenih načina realizacije drugih osobina, u pravom se smislu radi o određenoj osobini glazbenih pojava i o dijakronijskoj promjenjivosti načina njezine realizacije.

Slavonija se može označiti kao zaokruženo glazbenofolklorno područje, ne u smislu granica prema susjednim područjima, nego u smislu zajedničkog rezervoara najučestalijih načina realizacije bitnih osobina

glazbenih pojava i u smislu isprepletenosti različitih glazbenih oblika i glazbenih vrstâ. Uža područja mikroregija ne oblikuju zasebne glazbenofolklorne cjeline. Ona nisu specifična sama po sebi, nego im specifičnost daju konkretni ljudi koji u njima žive - oni su ti koji se u izvedbi određenog glazbenog oblika ili glazbene vrste na više ili manje osobit način odnose prema određenoj konvenciji zajednice.

Konceptualno razlikovanje glazbenih vrstâ posljedica je normativnih konteksta izvođenja, ali se ono ogleda i u načinima izvođenja i u teksturnim osobinama izvedbi. Dvije vrste kola, bečarci, svatovci, bušarci, naricaljke i skupine pripovjednih pjesama međusobno se razlikuju ponajprije prema načinu organizacije izvođačke skupine - svatovce u načelu izvodi skupina djevojaka stilom pjevanja na bas, sljepačke se pjesme izvode solistički, bečarce uz pratnju instrumentalnog sastava pjeva skupina pjevača u kojoj se izdvajaju i izmjenjuju vodeći pjevači. Na temelju samih notnih zapisa - koji su gotovo redovito zapravo zapisi teksturnih osobina određene izvedbe - nemoguće je, osim u slučaju teksturno fiksiranog bečarca, prosuditi o kojoj se od glazbenih vrstâ radi. Međutim, analiza zapisa koji nose oznaku glazbene vrste pokazuje da se i na razini tekstone donekle očitavaju predodžbe što ih određena glazbena vrsta nosi na razini svog konteksta izvođenja. Tako neke svadbene obredne pjesme svoju posvećenost ostvaruju i specifičnim sklopom metroritamskih tipova i načina oblikovanja pjevanog teksta, bečarac svoju popularnost potvrđuje i najučestalijim načinima realizacije većine bitnih osobina glazbenih pojava, isprepletenost običajne prakse očituje se i u srodnosti glazbenih sklopova svatovaca i bušaraca, a uključenost kolâ u sve pore nekadašnjeg društvenog života ogleda se i u raznolikosti njihovih teksturnih osobina.

U teksturnim se osobinama, dakle, pokazuju i glazbene kulturne konvencije (granice prihvatljivog zvuka i granice prihvatljivih odnosa između komponenti nekog glazbenog sklopa) i značenje što ga je određena glazbena vrsta pridobila svojim normativnim kontekstom i načinom izvođenja. Međutim, teksturna je razina izvedbi istodobno i polje ljudske slobode. Naime, normativne naznake nekog glazbenog oblika nemaju jednako značenje za svakog pjevača. Pažljiva usporedba izvedbi jedne pjevačice/pjevača pokazuje znatne dosljednosti u sklapanju izvedbi, bez obzira što pjevačica/pjevač izvodi različite glazbene oblike i različite glazbene vrste. Neki pjevači uporište svojih izvedbi imaju u skromnom fundusu osnova niza i završnih tonova glazbenih redaka, dok metroritamski i strukturno primjere oblikuju mnogo slobodnije. Drugi upravo suprotno - koriste ograničen i uobičajen repertoar metroritamskih tipova i česte strukture pjevanog teksta, ali svoje izvedbe temelje na raznovrsnim osnovama niza, melodijske su im krivulje širega opsega, a

završni tonovi glazbenih redaka raznolikiji. S druge strane, neki pjevači napjeve sklapaju različitim kombiniranjem melodijski i ritamski čvrsto fiksiranih manjih strukturnih jedinica, dok drugi slijede predložak glazbenog oblika ili vrste, ali ga bogato melodijski i/ili metroritamski variraju. Pokazat ćemo to na primjeru nekoliko pjevačica.

Tekla Lukić (rođ. 1854) iz Varoša kod Slavonskog Broda koristi tek one najuobičajene načine realizacije osobina vezanih uz tonske odnose (pretežno osnova niza **g-a-b**, završeci glazbeni redaka na tonu g^1 , opsezi od kvarte do sekste, valovite i lučne melodijske konture). Osobitost su njezinih izvedbi raznoliki načini strukturiranja pjevanog teksta. Pjevačica vrlo rado upotrebljava strukturu **m2m1** (ta se struktura javlja u 25% njezinih izvedbi, dok u cjelokupnom korpusu gradiva obuhvaća tek 1,2% glazbenih redaka) i rijetko korištene strukture **m1jM** i **Mm1**. Na razini čitave melostrofe, njezine su izvedbe s obzirom na način strukturiranja pjevanog teksta još osobitije: jedino se u njezine četiri izvedbe (od ukupno 607 detaljno analiziranih izvedbi) - i to u različitim glazbenim oblicima - javlja struktura **m1m1m2** / **m2m1**, a samo u nekolicini izvedbi drugih pjevača javljaju se strukture **R** / **M**, jednodijelne melostrofe strukture **Mm1** i jednodijelne melostrofe s upjevom. Tekla Lukić kreativno se odnosi i prema metroritamskim tipovima - koristi se manje uobičajenim metroritamskim tipovima (primjerice, tip **I** i **ž** u B5), u glazbenim recima u kojima dolazi do ponavljanja nekog od članaka stiha kombinira dva različita metroritamska tipa (primjerice, tip **i** i **l** u B24/1), a različite izvedbe istoga oblika temelji na različitim metroritamskim tipovima (vidi oblike B1,5, B15,16, B20,22). Takvim postupcima, Tekla Lukić zapravo zadire u samu srž određenog glazbenog oblika. Njezine su izvedbe paradigmatiski primjer situacije u kojoj kategorija glazbenog oblika isčezava i postaje analitički neuhvatljiva. Stoga su njezine izvedbe u okviru tradicijske slavonske glazbene kulture pravi primjeri pjevačke individuacije, kako zbog korištenja graničnih mogućnosti načina realizacije dviju bitnih osobina glazbenih pojava tako i zbog dokidanja granica glazbenih oblika.

Sasvim je drugačija pjevačica Marija Majer (rođ. 1930) iz Veliškovaca kod Valpova. Suprotno Tekli Lukić, ona svoje izvedbe gradi na uobičajenim načinima strukturiranja pjevanog teksta (**M** i/ili **m1m1m2**) i uobičajenim metroritamskim tipovima (tipovi **a**, **b**, **d** i **m**), dok osobine vezane uz kompleks tonskih odnosa realizira raznoliko. Međutim, ta je raznolikost u manjoj mjeri rezultat individuacije, a više zapravo posljedica činjenica da pjevačica izvodi raznolike glazbene oblike. Njezina se glazbena vještina sastoji u poznavanju različitih (modela) napjeva, a ne u kreativnom odnosu prema njima. Primjerice, izvedbu M58 karakterizira osnova niza **g-a-h**, završni tonovi glazbenih redaka h^1 i g^1 , tipično valovita melodijska kontura u prvom glazbenom retku i kombinacija silazne i

valovite konture u drugom glazbenom retku te širok opseg od tona d¹ do tona d². Ukratko, radi se o kombinaciji rjeđe ili čak vrlo rijetko korištenih mogućnosti realizacije osobina iz kompleksa tonskih odnosa, ali su ti specifični načini realizacije obilježje točno određenog glazbenog oblika, a ne izrazi individuacije pjevačice Marije Majer. Potvrda je tome nemali broj varijantnih izvedbi - uz izvedbu Marije Majer, istome glazbenom obliku pripada i izvedba Ane Jagodić iz Veliškovaca (M81), napitnica koju donosi Katineli u svojoj zbirci "Južno slavlanske pučke pésme" (br. 20) i napitnica koju je zabilježio Kuhač (K1387) te dječja igra i mitologijska pjesma, također u Kuhačevom zapisu (K1786, K1786a i K1978). Jedan dio repertoara izvedbi Marije Majer zapravo obuhvaća široko poznate napjeve koji su u cjelokupnom korpusu slavonske folklorne glazbe donekle specifični u segmentu načina oblikovanja tonskih odnosa. Stoga je Marija Majer tek prosječna pjevačica. Njezin je glazbeni senzibilitet imanentno izvoditeljski, a ne stvaralački. U njezinim je izvedbama na djelu samo individuacija u smislu Kangrginog "uposebničenja općega", a ne u smislu Eggebrechtovog "lomljenja normi".

Kićeni stil izvođenja, odnosno "cifranje" napjeva (što je u slavonskoj glazbenoj kulturi jedna od najviše isticanih i cijenjenih osobina izvedbi) obilježje je izvedbi Marije Pavić iz Gorjana kod Đakova. Ona najčešće zadržava okvir napjeva, ali ga obogaćuje i melodijski i metroritamski - variranjem melodijske krivulje, raznolikošću metroritamskih obrazaca, uvođenjem melizmatike, ukrasnih tonova, rubatima, nejednakim jedinicama mjere. Općenito nebitne osobine glazbenih pojava, u Pavićkinim se izvedbama transparentnije naglašuju i nameću kao bitne odrednice, pa se utoliko gubi i prepoznatljivost određenog glazbenog oblika. Sve to upućuje na kreativan odnos Marije Pavić prema predlošcima napjeva. No, moguće je njezine izvedbe razmatrati iz druge perspektive - iz perspektive repertoara korištenih načina realizacije bitnih osobina glazbenih pojava. Na taj način sagledane, njezine se izvedbe doimaju sasvim prosječnima, jer obuhvaćaju mali broj najčešćih metroritamskih tipova, samo dva načina strukturiranja pjevanog teksta u glazbenim recima, kadence su na tonovima susjednim završnom tonu, a osnove tonskog niza one uobičajene.⁶⁴

⁶⁴ Izvedbe kod kojih postoji oslonac u konvencijama zajednice, ali se prepoznaju i osobna pravila u načinu sklapanja izvedbi predstavljaju, čini mi se, najveći interpretativni problem. Kod takvih se izvedbi najdirektnije nameće pitanje koji je cilj procesa individuacije. Nisu li, naime, pjevačice koje je ova analiza prepoznala tek kao interprete (Marija Majer) ili kao dvojbene stvaratelje (Marija Pavić) zapravo učinile puni krug? Nije li se možda kod njih ostvarilo Jungovo poimanje procesa individuacije, prema kojemu se sadržaji vanjske ljuštore rastvaraju i uništavaju kako bi se spiralno približilo neosobnim, kolektivnim, numinoznim arhetipovima, sveopćim temeljima pojedinačno različite psihe (usp. Jung 1984, 34, 40, 43, 227)? I

Kaja Kudric (rođ. 1928) iz Sv. Đurđa kod Donjeg Miholjca vrlo je svestrana pjevačica - poznaje širok repertoar napjeva, ali ih ne shvaća kao fiksirane cjelovite modele, nego kao predloške koje je moguće mijenjati. Glazbeni oblici što ih je ona otpjevala zabilježeni su i drugdje, ali se u njezinim izvedbama na specifičan, neuobičajen način realiziraju neke od bitnih osobina glazbenih pojava u dotičnim oblicima (posebice osnova tonskog niza). Njezine se izvedbe stoga približavaju idealu postavljenom u konceptima o glazbi s područja Slavonije - pjevačica poznaje različite napjeve (raznolike "glasove"), u izvedbe ugrađuje svoje osobne konvencije, ali istodobno slijedi i konvencije zajednice, sadržane u predlošcima glazbenih oblika i glazbenih vrsta.

Izvedbe skupine djevojaka (Ljubica Šibalić, r. 1939, Ljubica Kunić, r. 1939, Katica Slakić, r. 1930. i Marija Đurković, r. 1934) iz Nijemaca kod Vinkovaca izraziti su primjer oblikovanja koje se zasniva na raznolikom kombiniranju manjih glazbenostrukturnih cjelina - glazbenih redaka i glazbenih odsječaka. U njihovim izvedbama postoji relativno skroman repertoar različitih tipova glazbenih redaka i glazbenih odsječaka, koji su utemeljeni na još skromnijem repertoaru metroritamskih tipova (pretežno **a i d**) i načina oblikovanja pjevanog teksta (samo **M i m1m1m2**), ali se oni raznoliko kombiniraju (usp. V9, 10, 17, 18, 19; V11, 12, 14; V16a, 16b). Zbog raznolikih načina sklapanja, slično kao i kod Tekle Lukić, u njihovim se izvedbama zapravo nagriža ideja glazbenog oblika.

Upravo zbog postojanja kreativnih pjevačica, glazbeni su oblici vrlo promjenjiva glazbena kategorija. Ipak, činjenica je da neki od njih i dalje traju, bez obzira na vrlo kreativne izvedbe nekog pojedinca. Radi se zapravo o tome da specifične, osobne značajke izvedbi rijetko kad prihvaćaju i neki drugi pjevači, odnosno rijetko kad prvotna individuacija postaje normom. Proces individuacije ne vodi nužno pluralizmu svijeta, nego i odvajanju od njega. Zamisli Tekle Lukić - njezin poseban način oblikovanja napjeva - nestale su zajedno s njom. S druge strane, skupina pjevačica iz Nijemaca kao da je naslutila - a u svojoj sredini možda i potaknula - u kasnijim desetljećima tako često sklapanje melodija iz dva različita napjeva ili pak pridodavanje dugih refrena.

Glazbeni svijet kojim sam se bavila u ovome istraživanju postupno iščezava - spontana se glazbena praksa nadomješta organiziranim glazbovanjem pri čemu se mnogo strože slijede normativni predlošci, a glazbeni se senzibilitet profilira mnogo više kroz recepciju, nego kroz

nadalje, budući da je teško zamisliti neki entitet bez koda u kojem se on ostvaruje i potvrđuje (a kod je kulturna činjenica), ne omogućuje li proces individuacije i stanoviti povratak kulturnim konvencijama?

produkciju glazbe. Istraživanju odnosa norme i individuacije u suvremenoj glazbenoj praksi trebalo bi vjerojatno pristupiti na unekoliko drugačiji način, ali se u ovome istraživanju pokazalo da postoje i neke konstante u odnosu čovjeka prema glazbi. Uvijek je, naime, na djelu međuodnos između osobnog i zajedničkog - s jedne strane stoje normativna uporišta, a drugi pol čine imanentno osobne glazbene sklonosti određenog pjevača, pa i imanentno osobna pravila u načinu sklapanja izvedbi. Glazbeno je mišljenje dio identiteta svakog čovjeka kao pojedinca, pa kao što ne postoje dva ista čovjeka tako ne postoje ni dva ista glazbena senzibiliteta. Osim dimenzije naučenog, senzibilitet uključuje i ono što nam je urođeno kao (neponovljivim) primjercima ljudske vrste. Upravo u tome leži ključ za objašnjenje raznolikosti glazbenih pojava. Ljudskost se izgrađuje u življenju za i onkraj kulture.

LITERATURA

Adams, Charles R.

1976 "Melodic Contour Typology", *Ethnomusicology*, 20, 2, str. 179-215.

Bartók, Béla, and Lord, Albert B.

1951 *Serbo-Croatian Folk Songs*, Columbia University Press, New York.

Baumann, Max Peter

1989 "The Musical Performing Group: Musical Norms, Tradition, and Identity", *The World of Music*, 31, 2, str. 80-113.

Becker, Alton P., and Becker, Judith O.

1979 "A Grammar of the Musical Genre Srepegan", *Journal of Music Theory*, 23, 1, str. 1-43.

Bezić, Jerko

1966 "Odnosi starije i novije vokalne narodne muzike na zadarskom području", *Narodna umjetnost*, 4, str. 29-58.

1973 "Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena (Etnomuzikološka serija), Urednik Vinko Žganec, knjiga 44, izd. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 1971, 422 str.", *Narodna umjetnost*, 10, str. 478-483.

1974 "Hrvatska muzika. Narodna", *Muzička enciklopedija*, 2. izd, sv. 2, Zagreb, Jugoslavenski leksikografski zavod, str. 168-175.

1981 "Stilovi folklorne glazbe u Jugoslaviji", *Zvuk*, 3, str. 33-50.

1986 "Prilog stručnoj etnomuzikološkoj terminologiji u SFR Jugoslaviji", referat za kongres Saveza udruženja folklorista Jugoslavije u Prištini 1986. godine, rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp 1201, 13 str. + 3 str. notnih primjera.

Blacking, John

- 1967 *Venda Children's Songs*, Witwatersrand University Press, Johannesburg.
1970 "Tonal Organization in the Music of Two Venda Initiation Schools", *Ethnomusicology*, 14, 1, str. 1-56.
1976 *How Musical is Man*, Faber and Faber, London.
1987 'A Commonsense View of all Music', Cambridge University Press, Cambridge.
1989 "Ethnomusicological Fieldwork, Performance Theory and Problems of Historical Evidence", u: *Ethnomusicology and the Historical Dimension. Papers Presented at the European Seminar in Ethnomusicology, London, 20-23 May 1986*, ed. by M. Lieth Philipp, Beuzlen, Philipp Verlag, str. 127-128.

Boilés, Charles

- 1967 "Tepehua Thought-Song", *Ethnomusicology*, 11, 3, str. 267-292.

Bošković-Stulli, Maja

- 1971 "Narodna poezija naše oslobodilačke borbe kao problem suvremenog folklornog stvaralaštva", u: *Usmena književnost*, ur. M. Bošković-Stulli, Zagreb, Školska knjiga, str. 317-355.

Bright, William

- 1963 "Language and Music: Areas for Cooperation", *Ethnomusicology*, 7, 1, str. 26-32.

Ceribašić, Naila

- 1991 "Svadbene obredne i običajne pjesme u Rakitovici (Slavonska Podravina)", *Narodna umjetnost*, 28, str. 87-141.
1992 "Slavonska folklorna glazba kroz koncepcije smotri i istraživanja", *Narodna umjetnost*, 29, str. 297-322.

Chomsky, Noam [Čomski, Noam]

- 1979 *Gramatika i um*, Beograd, Nolit.

Dopuđa, Jelena

- 1974 "Kolo", *Muzička enciklopedija*, 2. izd, sv. 2, Zagreb, Jugoslavenski leksikografski zavod, str. 351.

Dubinskas, Frank A.

- 1983 "Performing Slavonian Folklore: the Politics of Reminiscence and Recreating the Past", disertacija na Stanford University, rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp 1075, 373 str.

Dukić, Davor

- 1990 "Katančićev deseterac", *Narodna umjetnost*, 27, str. 121-140.

Dundes, Alan

- 1964 "Texture, Text, and Context", *Southern Folklore Quarterly*, 20, str. 251-265.

Durbin, Mridula Adenwala

- 1971 "Transformational Models Applied to Musical Analysis: Theoretical Possibilities", *Ethnomusicology*, 15, 3, str. 353-62.

Edworthy, Judy

- 1985 "Melodic Contour and Musical Structure", u: *Musical Structure and Cognition*, ed. by P. Howell, I. Cross, R. West, London, Academic Press, str. 169-188.

Eggebrecht, Hans Heinrich

- 1979 "Zur Methode der musikalischen Analyse", u: Eggebrecht, Hans Heinrich, *Sinn und Gehalt. Aufsätze zur musikalischen Analyse*, Wilhelmshaven, Heinrichshofen, str. 7-42.

Feld, Steven

- 1974 "Linguistic Models in Ethnomusicology", *Ethnomusicology*, 18, 2, str. 179-217.

Filakovac, Ivan,

- 1906 "Ženidba. Narodni običaji u Retkovcima (Slavonija)", *Zbornik za narodni život i običaje*, 11, 1, str. 108-128.
- 1914 "Godišnji običaji. (Retkovci u Slavoniji.)", *Zbornik za narodni život i običaje*, 19, 1, str. 153-175.

Franz, M. L. von

- 1973 "Proces individuacije", u: Jung, Carl G., *Čovjek i njegovi simboli*, Zagreb, Mladost, str. 158-229.

Gajger-Krajnović, Martina

- 1991 "Etnomuzikološki rad Luke Lukića (1875-1956) uz usporedbu sa snimcima vokalne folklorne građe u okolici Slavanskog Broda 80-tih godina našega stoljeća", diplomski rad na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp 1374, 144 str. + 13 notnih priloga.

Hadžihusejnović-Valašek, Miroslava

- 1981 "Pregled rezultata dosadašnjih etnomuzikoloških istraživanja i melografiranja u Slavoniji", *Analitička Centra za znanstveni rad*, 1, str. 77-142.
- 1990 "Notni zapisi folklorne glazbe iz Slavonije od početka 19. stoljeća do Kuhačeve zbirke", magistarski rad na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp 1363, 519 str.

Herndon, Marcia

- 1974 "Analysis: The Herding of Sacred Cows?", *Ethnomusicology*, 18, 2, str. 219-262.

Hood, Mantle

- 1954 *The Nuclear Theme as a Determinant of Patet in Javanese Music*, J. B. Wolters, Djakarta, Groningen.
- 1971 *The Ethnomusicologist*, New York, McGraw-Hill.

Hughes, David W.

- 1988 "Deep Structure and Surface Structure in Javanese Music: A Grammar of Gendhing Lampah", *Ethnomusicology*, 32, 1, str. 23-74.

Ivančan, Ivan

- 1956 *Narodni plesovi Hrvatske*, I: Slavonija i Baranja, Zagreb, Savez muzičkih društava Hrvatske.

Jackendoff, Ray, and Lerdahl, Fred

- 1981 "Generative Music Theory and Its Relation to Psychology", *Journal of Music Theory*, 25, 1, str. 45-89.

Jakobson, Roman, i Bogatirjov, Pjotr

- 1971 "Folklor kao naročit oblik stvaralaštva", u: *Usmena književnost*, ur. M. Bošković-Stulli, Zagreb, Školska knjiga, str. 17-30.

Janković, Slavko

- 1954 Uvodni tekst u zbirku "Narodne pjesme iz Nijemaca u Slavoniji", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N213, 6 str.
- 1967 *Šokačke pismice*, I, Vinkovci, Matica hrvatska.

Jarić, Snežana

- 1980 "Organizirani glazbeni život u selu Nuštar početkom 80-tih godina XX stoljeća u odnosu na lokalnu folklornu glazbu", seminarski rad na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp 1141, 29 str.

Jung, Carl Gustav

- 1984 *Psihologija i alkemija*, Zagreb, Naprijed.

Jurić, Bartol

- 1908 "Igre. (Iz Privlake i Komletinaca u Slavoniji.)", *Zbornik za narodni život i običaje*, 13, 2, str. 267-292.
- s.a. (1990) "Zabave, svirka (Neobjavljena građa)", u: Lovretić, Josip, *Otok*, Vinkovci, Kulturno informativni centar "Privlačica", str. 631-641.

Kangrga, Milan

- 1984 "Individuacija", *Filozofijski rječnik*, Zagreb, Nakladni zavod Matice hrvatske, str. 141.

Kolinski, Mieczyslaw

- 1961 "Classification of Tonal Structures", *Studies in Ethnomusicology*, 1, str. 38-76.
- 1964 "The Structure of Melodic Movement, a New Method of Analysis", *Studies in Ethnomusicology*, 2, str. 95-120.
- 1965 "The General Direction of Melodic Movement", *Ethnomusicology*, 9, 3, str. 240-264.
- 1968 "'Barbara Allen': Tonal Versus Melodic Structure", Part I, *Ethnomusicology*, 12, 2, str. 208-218.
- 1969 "'Barbara Allen': Tonal Versus Melodic Structure", Part II, *Ethnomusicology*, 13, 1, str. 1-73.
- 1978 "Malbrough s' en va-t-en guerre: Seven Versions of a French Folksong", *Yearbook of the International Folk Music Council*, 10, str. 1-32.

Kuhač, Franjo Š.

- 1880 *Južno-slovenske narodne popievke*, III, Zagreb, vlastita naklada.
- 1881 *Južno-slovenske narodne popievke*, IV, Zagreb, vlastita naklada.
- 1941 *Južno-slovenske narodne popievke*, V, ur. B. Širola i V. Dukat, Zagreb, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

Kurjaković, Mijo

1896a "Igre i plesovi, d) Vrbova", *Zbornik za narodni život i običaje*, 1, str. 303-305.

1896b "Ženidbeni običaji, a) Iz Vrbove (kotar Nova Gradiška) u Slavoniji", *Zbornik za narodni život i običaje*, 1, str. 152-159.

LaRue, Jan

1970 *Guidelines for Style Analysis*, New York, W. W. Norton.

Lerdahl, Fred, and Jackendoff, Ray

1977 "Toward a Formal Theory of Tonal Music", *Journal of Music Theory*, 21, 1, str. 111-171.

Leskovac, Mladen

1958 *Bečarac - Antologija*, Novi Sad, Matica srpska.

Lévi-Strauss, Claude

1989 *Strukturalna antropologija*, Zagreb, Stvarnost.

Ligeti, György

1960 "Wandlungen der musikalischen Form", *Die Reihe. Informationen über serielle Musik, H. VII - Form-Raum*, UE, Wien-Zürich-London, str. 5-17.

List, George

1987 "Stability and Variation in a Hopi Lullaby", *Ethnomusicology*, 31, 1, str. 18-34.

Lomax, Alan

1968 *Folk Song Style and Culture*, Washington, American Association for the Advancement of Science.

1976 *Cantometrics : An Approach to the Anthropology of Music (audiocassettes and a handbook)*, Berkeley, University of California.

Lord, Albert B.

1965 *The Singer of Tales*, New York, Atheneum.

Lovretić, Josip

1897..(1990) *Otok, Vinkovci*, Kulturno informativni centar "Privlačica", [preisak iz *Zbornika za narodni život i običaje*, 2, 1897; 3, 1898; 4, 1899; 7, 1902; 21, 1916; 23, 1918].

Lukić, Luka

1921 "Varoš. Narodni život i običaji", *Zbornik za narodni život i običaje*, 25, 1, str. 105-176; 2, str. 255-349.

1923 "O pučkom pjevanju u Slavoniji", *Sveta Cecilija*, 17; 3, str. 73-74; 4, str. 103-107; 5, str. 137-139; 6, str. 176-179.

1928 "Stare svatovske popijevke iz Varoša kod Broda na Savi", *Sveta Cecilija*, 22, 1, str. 15-19.

1951 Uvodni tekst u zbirku "Narodne popijevke iz okolice Slavanskog Broda", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N124, sv. I, 25 str.

Marković, Zdenka

1917 "Narodne pjesme. (Pleternica u Slavoniji)", *Zbornik za narodni život i običaje*, 21, 1, str. 101-115.

Marošević, Grozdana

- 1981 "Terminologija u analizi oblika vokalne folklorne glazbe", referat za 28. kongres Saveza udruženja folklorista Jugoslavije u Sutornu 1981. godine, rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp 1294, 7 str.
- 1992 "Culture as a Determinant of Folk-Singing Style - Group and Solo Singing in the Karlovačko Pokuplje Region", *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music*, 23, 2, str. 207-221.

Merraim, Alan P.

- 1964 *The Anthropology of Music*, Evanston, Northwestern University Press.
- 1967 *Ethnomusicology of the Flathead Indians*, Chicago, Aldine Publishing Company.

Nattiez, Jean-Jacques,

- 1973 "Linguistics: a new Approach for Musical Analysis?", *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music*, 4, 1, str. 51-68.

Nettl, Bruno,

- 1964 *Theory and Method in Ethnomusicology*, New York, The Free Press.

Penavin, Olga

- 1979 "Uspomene na svet bečara u mađarskom narodnom stvaralaštvu u Jugoslaviji", *Rad 24. kongresa jugoslovanskih folkloristov. Piran 1977 - Glasnik Slovenskega etnološkega društva*, 5, str. 256-259.

Perković, Hrvoje

- 1987 "Tonski odnosi u vokalnoj folklornoj glazbi iz Slavonije: Klasifikacija", diplomski rad na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp 1226, 118 str.

Perić-Polonijo, Tanja

- 1989 "Književnoteorijski problemi klasifikacije usmenih lirskih pjesama", disertacija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp 1348, sv. I i II, 189 str + 243 str. priloga.

Powers, Harold S.

- 1980 "Language Models and Musical Analysis", *Ethnomusicology*, 24, 1, str. 1-61.

Rihtman, Cvjetko

- 1953 "Narodna muzika jajačkog sreza", *Bilten Instituta za proučavanje folkloru*, 2, str. 5-102.

Rihtman-Šotrić, Dunja

- 1981 "Narodna muzička tradicija područja Slavonske Požege", *Rad 23. kongresa Saveza udruženja folklorista Jugoslavije. Slavonski Brod 1976*, str. 15-18.

Saussure, Ferdinand de [Sosir, Ferdinand de]

- 1989 *Opšta lingvistika*, Beograd, Nolit.

Stepanov, Stjepan

- 1958 "Muzički folklor Baranje i njegovo porijeklo", *Osječki zbornik*, 6, str. 219-236.

- 1970 "Muzički folklor Slavonije", *Zbornik radova I. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje*, str. 839-847.
- 1971 "Narodne pjesme iz Gorjana i Potnjana", *Zbornik za narodni život i običaje*, 44, str. 283-422.
- Širola, Božidar
- 1937 *Sviraljke s udarnim jezičkom*, Zagreb, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.
- 1940 *Hrvatska narodna glazba. Pregled hrvatske muzikologije*, Zagreb, Matica Hrvatska.
- Watkins, Anthony J., and Dyson, Mary C.
- 1985 "On the Perceptual Organisation of Tone Sequences and Melodies", u: *Musical Structure and Cognition*, ed. by P. Howell, I. Cross, R. West, London, Academic Press, str. 71-119.
- West, Robert, Howell, Peter, and Cross, Ian
- 1985 "Modelling Perceived Musical Structure", u: *Musical Structure and Cognition*, ed. by P. Howell, I. Cross, R. West, London, Academic Press, str. 21-52.
- Žganec, Vinko
- 1962 "Melodije bećarca", *Zbornik za narodni život i običaje*, 40, str. 513-523.
- 1963 "Metrika i ritmika u versifikaciji narodnog deseterca", *Narodna umjetnost*, 2, str. 3-37.
- 1971 "Uvodna muzikološka studija za zbirku Narodne popijevke Hrvatskog Zagorja", *Zbornik za narodni život i običaje*, 44, str. 5-236.

PRILOZI

PRILOG A - KORIŠTENO GRADIVO

A.I. ZBIRKE

Janković, Slavko

- 1954 "Narodne pjesme iz Nijemaca u Slavoniji", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N213, 77 pjesama.
- 1967 *Šokačke pismice*, I, Vinkovci, Matica hrvatska.
- 1970 *Šokačke pismice*, II, Vinkovci, Matica hrvatska.

Katineli, Karlo

- [1847] *Južno slavlanske pučke pesme za pianoforte priredjene i svim prijateljem narodnih napivah posvetjene po K. Katineli-u*, Beč, bez oznake godine.

Kuhač, Franjo Š.

- 1878-1881 *Južno-slovenske narodne popievke*, I (1878), II (1879), III (1880), IV (1881), Zagreb, vlastita naklada.

- 1941 *Južno-slovenske narodne popijevke*, V, ur. B. Širola i V. Dukat, Zagreb, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

Lukić, Luka

- 1915-50 "Narodne popijevke iz okolice Slavanskog Broda", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N124, sv. I-VI, 953 pjesme.

Njikoš, Julije

- 1939-46 "Slavonske pjesme", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N45, 27 pjesama.
- 1938-47 "Narodne pjesme iz Slavonije", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N101, 20 pjesama.
- 1954 *Kad zapiva pusta Slavonija. Zbirka slavonskih narodnih pjesama, kola i poskočica*, Osijek, Savez kulturno prosvjetnih društava Hrvatske.
- 1970 *Slavonijo zemljo plemenita. Narodni običaji, pjesme, kola i poskočice*, Osijek, Matica hrvatska.
- 1988 *Gori lampa nasrid Vinkovaca. Narodni običaji, pjesme, kola i poskočice vinkovačkog kraja*, Privlaka, Privlačica.

Stepanov, Stjepan

- 1949 "Narodne popijevke iz Valpovštine (Slavonija)", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N176, 166 pjesama.
- 1950 "Narodne popijevke iz Valpovštine i Podravine", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N136, 230 pjesama.
- 1950 "Narodne popijevke iz Valpovštine i Podravine", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N153, 220 pjesama.
- 1957 "Narodne popijevke iz Đakovštine (Slavonija)", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N222, 47 pjesama.
- 1957 "Pjesme iz Gorjana (Đakovština, Slavonija)", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp N274, 60 pjesama.
- 1958 "Narodne pjesme iz Gorjana i Potnjana (Đakovština, Slavonija)", rukopis u Institutu za etnologiju i folkloristiku, IEF rkp 742, 20 pjesama.
- 1971 "Narodne pjesme iz Gorjana i Potnjana", *Zbornik za narodni život i običaje*, 44, str. 283-421.

Stepanov, Stjepan, i Furić, Ivo (ur.)

- 1963 *Narodne pjesme i kola iz Slavonije*, Zagreb, Savez muzičkih društava i organizacija SR Hrvatske.

Žganec, Vinko i Sremac, Nada (ur.)

- 1951 *Hrvatske narodne pjesme i plesovi*, I, Zagreb, Seljačka sloga.

A.II. PODACI O KORIŠTENIM PRIMJERIMA

Navodi se pjevač (potpuni podaci samo uz prvi primjer), oznaka glazbene vrste, zapisivač i zbirka u kojoj se primjer o kojemu je riječ donosi, te struktura pjevanog teksta melostrofe. Ako neki podatak izostaje navodi se znak -. Glazbeni reci su odvojeni znakom /, a ako se u primjeru dotiču značajke litanijske i strofne forme u zagradi se navodi tip jednodijelne melostrofe (I, II, itd.).

A.II.1. PRIMJERI IZ GORJANA I POTNJANA

- Đ1 Antun Udovčić (1894), rodom iz Osijeka, od 1915. učitelj u Potnjanima; -;
Stepanov IEF rkp N222, br. 1.
Veni, veni, (veni, veni), veni, pa uveni, / veni, pa uveni, oj mili lolo moj.
- Đ2 A. Udovčić; -; Stepanov IEF rkp N222, br. 2.
Sad moj dika, (sad moj dika), u šumi kod svinja, / sad moj dika, (sad moj dika), u
šumi kod svinja, / naložio, (naložio), vatru od jasinja, / naložio, (naložio), vatru od
jasinja.
- Đ3 A. Udovčić; -; Stepanov IEF rkp N222, br. 6 i 1971, br. 52 [u sklopu
svadbenih pjesama].
Sugaravi ja i janje moje, / sugaravi ja i janje moje.
- Đ4 A. Udovčić; graničarski svatovac; Stepanov 1971, br. 128.
Curo moja, na šor mi izađi, / curo moja, na šor mi izađi.
- Đ5 Evica Šušeta (1935) iz Potnjana; sljepačka; Stepanov IEF rkp N222, br. 29.
Majka Maru u podrumu 'rani... (izmjenjivanje melostrofe I i II)
- Đ6 E. Šušeta; sitno kolo; Stepanov IEF rkp N222, br. 33.
Majka Maru u podrum zatvara, / majka Maru u podrum zatvara.
- Đ7 E. Šušeta; -; Stepanov IEF rkp N222, br. 37 i 1971, br. 91 [kolo na a
okretanje], a kao pjevačice se navode Evica i Eva Knežević.
'Rani majka devet devojaka, / 'rani majka devet devojaka.
- Đ8 E. Šušeta; kolo (obredna pjesma na Đurđev dan); Stepanov IEF rkp N222, br.
42 i 1971, br. 30 [kolo u sklopu žetve], a kao pjevačice se navode Evica i Eva
Knežević.
Tri ptičice goru preletjele, / tri ptičice, (tri ptičice), goru preletjele.
- Đ9 E. Šušeta; kolo; Stepanov IEF rkp N222, br. 44 i 1971, br. 31 [kolo za
Đurđev dan], a kao pjevačice se navode Evica i Eva Knežević.
Pokraj Save badem drvo raste, / pokraj Save, (pokraj Save), badem drvo raste.
- Đ10 E. Šušeta; kolo; Stepanov IEF rkp N222, br. 45 i 1971, br. 125 [kolo na
okretanje], a kao pjevačice se navode Marija Pavić i Eva Knežević.
Sad ću pjevat, (sad ću pjevat), što istina nije: / guska vodu, (guska vodu), iz rešeta
pije.
- Đ11 E. Šušeta; -; Stepanov IEF rkp N222, br. 46 i 1971, br. 121 [u sklopu balada
i romanci], a kao pjevačice se navode Evica i Eva Knežević.
Dvije Tuzle, (dvije Tuzle), jednu kozu muzle, / jednu kozu muzle, (jednu kozu
muzle).
- Đ12 Marija Pavić iz Gorjana⁶⁵; sljepačka; Stepanov IEF rkp N222, br. 17.
Šetala se Ivanova ljuba... (izmjenjivanje melostrofe I i II)
- Đ13 M. Pavić; pjeva se prilikom svatova; Stepanov IEF rkp N222, br. 18.
Svi svatovi beli golubovi, / svi svatovi beli golubovi, / a svatice bele golubice, / a
svatice bele golubice.
- Đ14 M. Pavić; svatovska; Stepanov IEF rkp N222, br. 22 i 1971, br. 40.
Daj đeveru, što si nam donio.

⁶⁵Marija Pavić je prema IEF rkp N222 rođena 1915. godine, prema IEF rkp 742 1907.
godine, prema IEF rkp N274 (iz 1957. godine) stara je oko 50 godina, dok je prema
objavljenoj zbirci iz 1971. godine rođena 1904. godine.

- D15 M. Pavić; kolo; Stepanov IEF rkp N222, br. 23 i 1971, br. 57 [kolo na okretanje].
Leti, (leti) vila, (leti, (leti) vila), / preko polja bila, (preko polja bila).
- D16 M. Pavić; sljepačka; Stepanov IEF rkp N222, br. 26.
Lov lovili mladi graničari... (izmjenjivanje melostrofe I i II)
- D17 M. Pavić; kod čijanja perja; Stepanov IEF rkp N222, br. 30 i 1971, br. 32, a kao pjevačice se navode Evica i Eva Knežević.
Aj, ajte druge da čijemo perje, / aj, ajte druge da čijemo perje, / aj, da pravimo veliko veselje, / aj, da pravimo veliko veselje.
- D18 M. Pavić; kolo; Stepanov IEF rkp N222, br. 32 i 1971, br. 107 [kolo na okretanje].
Igra, (igra) kolo, (igra, (igra) kolo), / u dolu u 'ladu, (u dolu u 'ladu).
- D19 M. Pavić; sljepačka; Stepanov IEF rkp N274, br. 2.
Dvi su druge vjerno drugovale... (izmjenjivanje melostrofe I i II)
- D20 M. Pavić; sljepačka; Stepanov IEF rkp N274, br. 4.
Majka Maru za Ivana dala... (izmjenjivanje melostrofe I i II)
- D21 M. Pavić; -; Stepanov IEF rkp N274, br. 7 i 1971, br. 105 [kolo na okretanje].
Vozi, (vozi) - la se šajka djevojaka, / vozi, (vozi) - la se šajka djevojaka.
- D22 M. Pavić; sljepačka; Stepanov IEF rkp N274, br. 12.
'Rani majka devet devojaka
- D23 M. Pavić; sljepačka; Stepanov IEF rkp N274, br. 17.
Mjesečina, zvijezde trepte mile... (izmjenjivanje melostrofe I i II)
- D24 M. Pavić; -; Stepanov IEF rkp N274, br. 20 i 1971, br. 78 [u sklopu balada i romanci].
Bože mili, čuda velikoga, / 'de se dvoje u šumici vole, / 'de se dvoje u šumici vole.
- D25 M. Pavić; čobansko pjevanje; Stepanov IEF rkp N274, br. 30 i 1971, br. 88.
Čuva ovce čoban i čobanka, / po imenu Jovan i Jovanka, / Jovan ovce, Jovanka jaganjce, / aj, Jovan ovce, Jovanka jaganjce.
- D26 M. Pavić; kolo; Stepanov IEF rkp N274, br. 50.
Igra, (igra) kolo, (igra, (igra) kolo), / u zoru u 'ladu, (u zoru u 'ladu).
ili: I u, (i u) kolu ljuba Damljanova.
- D27 M. Pavić; kolo; Stepanov IEF rkp N274, br. 51.
Leti, (leti) vila, (leti, (leti) vila), / preko polja bila, (preko polja bila).
- D28 M. Pavić; sljepačka; Stepanov IEF rkp N274, br. 53.
Lov lovili mladi graničari... (izmjenjivanje melostrofe I i II)
- D29 M. Pavić; svatovska pjesma; Stepanov IEF rkp N274, br. 55.
Alaj volim ići u svatove, / alaj volim ići u svatove, / još u one će je janje moje, / još u one će je janje moje.
- D30 M. Pavić; svatovska; Stepanov IEF rkp N274, br. 57 i 1971, br. 41, ali se kao pjevačica navodi Eva Knežević.
Daj đeveru, šta si nam donio.
- D31 M. Pavić; svatovska šaljiva pjesma; Stepanov IEF rkp N274, br. 58.
Naša snaša ima gospodara, / naša snaša ima gospodara, / svezala je ruke kod oltara, / svezala je ruke kod oltara.
- D32 M. Pavić; svatovska; Stepanov IEF rkp N274, br. 59.
Zbogom ostaj, naše snaše majko, / zbogom ostaj, naše snaše majko, / mi odosmo, snašu odvedosmo, / mi odosmo, snašu odvedosmo.

- Đ33 M. Pavić; svatovska; Stepanov IEF rkp N274, br. 60.
Zbogom ostaj, zelena avlijo, / zbogom ostaj, zelena avlijo, / u koju je Ivo dolazio, /
u koju je Ivo dolazio.
- Đ34 M. Pavić; u sklopu balada i romanci [sljepačka]; Stepanov 1971, br. 92.
Lov lovili mladi graničari... (izmjenjivanje melostrofe I i II)
- Đ35 Evica Knežević, r. Perić (1912), rodom iz Gorjana, živi u Potnjanima i M.
Pavić; uspavanka; Stepanov IEF rkp 742, br. 3.
Spavaj, spavaj, moj premili sanče, / ej, spavaj, spavaj, moj premili sanče.
- Đ36 M. Pavić i Evica Knežević; - [u sklopu balada i romanci]; Stepanov 1971, br.
76.
Hasan-aga na kuli sjeđaše, / vjernu ljubiu na krilu držaše: / "Prav' mi kaži, moja
vjerna ljubio, / koliko s' se udavala puta / i koji ti j' najmiliji bio, / i koji ti j'
najmiliji bio?"
- Đ37 M. Pavić i Eva Knežević, r. Lađarević (1897), rodom iz Gorjana, živi u
Zagrebu; - [u sklopu balada i romanci]; Stepanov 1971, br. 73.
Jovo Ružu u sviralu zove, / Jovo Ružu u sviralu zove.
- Đ38 M. Pavić i Eva Knežević; - [u sklopu balada i romanci]; Stepanov 1971, br.
74.
Kladilo se momče i djevojče, / kladilo se momče i djevojče, / da spavaje, da se ne
diraje, / da spavaje, da se ne diraje.
- Đ39 Evica Knežević i Eva Knežević; -; Stepanov IEF rkp 742, br. 4 i 1971, br. 80
[u sklopu balada i romanci].
Ej, majka Maru, ej, (majka Maru), / ej, majka Maru preko vode više, ej
- Đ40 Evica Knežević i Eva Knežević; -; Stepanov IEF rkp 742, br. 11.
Kad sam išo iz Novoga Sada, / kad sam išo iz Novoga Sada, / kad sam išo iz Novoga
Sada, / varala me djevojčica mlada.
ili: M / M / N / N.
- Đ41 Evica Knežević i Eva Knežević; -; Stepanov IEF rkp 742, br. 20.
Meni kažu da živim u jadu, / a ja živim ko cveće u 'ladu, / meni kažu da živim u
jadu, / a ja živim ko cveće u 'ladu. / Joj, jadi i teretu, / ne daju mi živjeti na svetu, /
joj, jadi i teretu, / ne daju mi živjeti na svetu.
- Đ42 Evica Knežević i Eva Knežević; - [u sklopu balada i romanci]; Stepanov 1971,
br. 81.
Ej, majka Maru, ej, (majka Maru), / ej, majka Maru kroz tri gore zvala.
- Đ43 Evica Knežević i Eva Knežević; - [u sklopu balada i romanci]; Stepanov 1971,
br. 89.
Aj, na glas dala Sibinjinja Ana, (Sibinjinja Ana).
- Đ44 Evica Knežević i Eva Knežević; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 99.
Mili Bože, čuda velikoga, / čuda velikoga, mili Bože.
- Đ45 Evica Knežević i Eva Knežević; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 104.
Karanfile, Jelo, karanfile, sej, sele, / beru l' te divojke, (beru l' te divojke).
- Đ46 Evica Knežević i Eva Knežević; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 106.
U O, (u O) - mera više Sarajeva, / U O, (u O) - mera više Sarajeva.
- Đ47 Evica Knežević i Eva Knežević; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 109.
Zakukala crna kukavica, / zakukala crna kukavica.
- Đ48 Eva Knežević; - [sljepačka]; Stepanov 1971, br. 90.
'Rani majka devet djevojaka... (izmjenjivanje melostrofe I i II)
- Đ49 Ijeljare 1957. godine; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 57.
Leti, (leti) vila, (leti, (leti), vila), / preko polja bila, (preko polja bila).

- Đ50 Ijeljare 1957. godine; kolo; Stepanov 1971, br. 130.
Aj, lolo moja, pitaj oca svoga, / je l' ljubio koga ni' volio, / je l' ljubio koga ni' volio.
- Đ51 Ijeljare 1957. godine; kolo; Stepanov 1971, br. 133.
Ajde, (ajde) druge da malo pjevamo, / ajde, (ajde) druge da malo pjevamo.
- Đ52 Kata Palcer (1912) iz Gorjana i Ijeljare 1967. godine; bečarac; Stepanov 1971, br. 39.
Avoj snašo, otvaraj kapiju, / avoj snašo, otvaraj kapiju, / vodimo ti ljepog đuvegiju, / vodimo ti ljepog đuvegiju. / [Jedan, dva, op-sa-sa].
- Đ53 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; svatovac; Stepanov 1971, br. 51.
Zbogom ostaj, naše snaše majko, / zbogom ostaj, naše snaše majko, / mi odosmo, snašu odvedosmo, / mi odosmo, snašu odvedosmo.
- Đ54 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 58.
Leti, (leti) vila, (leti, (leti) vila), / preko polja bila, (preko polja bila).
- Đ55 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 100.
Oj đevojko, daleko udana, / oj javore, zelen bore.
- Đ56 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 122.
Kud pogledam uzduž i popreko, / oj javore, zelen bore.
- Đ57 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 123.
Nema sela nad Gorjana b'jela, / nit' seljanke ko što su Gorjanke.
- Đ58 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; kolo Drmavac; Stepanov 1971, br. 127.
Igrala bi' malo sitno bolje, / al ne mogu od ove nevolje.
- Đ59 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; kolo; Stepanov 1971, br. 131.
Aj, mjesečina, al je u oblaku, / poznam moju lolu po koraku, / poznam moju lolu po koraku.
- Đ60 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; pripijevanje (pjesma u kolu); Stepanov 1971, br. 134.
Oj, alaj l'jepo ide Šokadija, / pod njima se zemljica uvija, / pod njima se zemljica uvija.
- Đ61 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; pripijevanje (pjesma u kolu); Stepanov 1971, br. 135.
Oj, zapjevati i vesela biti, / od janjeta ja nemam tereta, / od janjeta ja nemam tereta.
- Đ62 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; pripijevanje (pjesma u kolu); Stepanov 1971, br. 136.
Oj, troja kola idu od Đakova, / pod njim' vranici, to su baš Gorjanci, / pod njim' vranici, to su baš Gorjanci.
- Đ63 K. Palcer i Ijeljare 1967. godine; pripijevanje (pjesma u kolu); Stepanov 1971, br. 137.
Oj, u Gorjanu i brda i doli, samo nije onaj ko me voli, samo nije onaj ko me voli.
- Đ64 Kata Plavšić, r. Bagudić (1895) iz Gorjana; čobanska; Stepanov 1971, br. 87.
Hej, hej, sve izgori po Jeli planini, / sam' ostala grana 'orgovana, / sam' ostala grana 'orgovana.
- Đ65 K. Plavšić i Manda Drešer, r. Sekulić (1912) iz Gorjana; kolo na okretanje; Stepanov 1971, br. 108.
Igra, (igra) kolo, (igra, (igra) kolo), / u zoru u 'ladu, (u zoru u 'ladu).
- Đ66 Evica Šušak (1932) i nekoliko djevojaka iz Potnjana; pripijevanje (pjesma u kolu) [u sklopu običaja Ijelja]; Stepanov 1971, br. 7.
Oj, al je lipo pogledati Ijelje, / kad naprave veliko veselje, / kad naprave veliko veselje.

- D67 - (iz Gorjana); -; Njikoš 1970, 113.
U Gorjanu ko u malom gradu, / u Gorjanu ko u malom gradu, / malo nas je, al smo
za paradu, / malo nas je, al smo za paradu.

A.II.2. PRIMJERI IZ OKOLICE DONJEG MIHOLJICA I VALPOVA

- M1 Josip Strišković (1923) iz Črnkovaca; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 262.
Ja se ženim iz Novoga Sada / i dopoljam velikoga vruga, / prvu večer večerati neće,
/ drugu večer s menom leći neće, / treću večer svekrvu istuče, / oj, al svekar se kroz
pendžer provuče, / treću večer svekrvu istuče, / oj, al svekar se kroz pendžer
provuče.
- M2 J. Strišković; kolo; Stepanov IEF rkp N136, br. 264.
Hama, misliš curo, da ću te moljiti, / hama, misliš curo da ću te moljiti, / što ti
nećeš s menom govoriti, / haj, što ti nećeš s menom govoriti.
- M3 J. Strišković; pjesma za poklade; Stepanov IEF rkp N136, br. 265.
U tom kraju nigdi ništa nema / samo dosta zamazanih žena.
- M4 Ana Ivanišić (1925) iz Črnkovaca; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 268.
Al ajdemo, jagodo, (al ajdemo), jagodice, / al ajdemo prositi devojkju, / al ajdemo
prostiti devojkju, oj.
- M5 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 269.
Procvala se djetelina plava, / sama sam si dragog izabrala.
- M6 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 273.
Moj milane, (moj milane), jabuko sa grane, / Moj milane, (moj milane), jabuko sa
grane.
- M7 A. Ivanišić; rugalica; Stepanov IEF rkp N136, br. 268.
Ćorav gleda kol'ko ima sati / a gluv sluša ko kuca na vrati, / aj, a gluv sluša ko
kuca na vrati.
- M8 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 284.
U baščici mladog kapelana / procvala se grana jorgovana.
- M9 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 285.
Lepo sam ti govorio seko / da ne sadiš bosiljak daleko.
- M10 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 287.
Majka Maru iza grada viče, / majka Maru iza grada viče, / majka Maru iza grada
viče.
- M11 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 288.
Kraj bunara zeleni se trava, / kraj bunara zeleni se trava.
- M12 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 289.
Jednog dana kiša samo leti, / od kuće me, majčice, sprovode agenti.
- M13 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 301.
Jednog jutra, oko sedam sati, / budila me moja mila mati.
- M14 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 302.
Aj, sinoć kasno pođoh iz dućana, / aj, susrela me moga lole nana.
- M15 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 303.
Varala me jedna cura mala, / garavuša iz Novoga Sada, / varala me tri godine dana, /
odnela mi hiljadu dinara.
- M16 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 306.
Oj, joj, joj, joj, joj, joj, joj, / dva su cveta u bostanu rasla.

- M17 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 309.
Trećeg dana Uskrša blagdana, / leži Mara u šumi zaklana.
- M18 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 324.
Tri sam dana kukuruze brala, / haj, što nabrala, sve draganu dala. / Tri sam dana kukuruze brala, / haj, što nabrala, sve draganu dala. / Dunave, dragane, Dunave, dragane, / tiha vodo 'ladna, djevojčice mala.
- M19 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 332.
Haj, mesečino, dovedi mi dragog, (dovedi mi dragog), haj.
- M20 A. Ivanišić; svatovska; Stepanov IEF rkp N136, br. 341.
Al kak'u ću, (al kak'u ću), pesmu ispevati, / al kak'u ću pesmu ispevati.
- M21 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 342.
Crna zemljo i zelena travo, / što me nisi pokrila odavno.
- M22 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 349.
L'jepo ti je rano uraniti, / l'jepo ti je rano uraniti.
- M23 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 350.
Sinoć mi je, lane moje, dolazio Gojko, (dolazio Gojko), / sinoć mi je, lane moje, dolazio Gojko.
- M24 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 351.
Djevojčice, djevojčice mala, / zašto si mi srce otrovala.
- M25 A. Ivanišić; -; Stepanov EF rkp N136, br. 356.
Tri sam dana kukuruze brala, / tri sam dana kukuruze brala. / Leva, desna, jedan, dva, kukuruze brala.
- M26 A. Ivanišić; zatrkua (pripjev u kolu) na žalostan glas; Stepanov IEF rkp N136, br. 359.
A šta mene mlađanu zanima? / Garav momak s plavima očima.
- M27 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 367.
Ko to lupa na moj prozor tako, / zar vi momci ne znate polako? / Moj milenko lego je da spava, / od te lupe zbole ga glava.
- M28 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 369.
Venac plela Hrvatica mlada, / venac plela Hrvatica mlada, / venac plela Hrvatica mlada, / venac plela Hrvatica mlada.
- M29 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 382.
Hej, imam oca, otac ima mene, / joj, obadva smo isterali žene.
- M30 A. Ivanišić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 386.
Ja u, (ja u) bašči nemam tulipana, / ni u, (ni u) selu po volji dragana.
- M31 Ivo Vidas (1941), rodom iz Kraljevice, od 1941. učitelj u Črnkovicima; svatovska; Stepanov IEF rkp N136, br. 372.
Evo šori, naše snaše dvori, / haj, evo šori, naše snaše dvori.
- M32 I. Vidas; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 397.
Nis' te pital, (nis' te pital), sama si mi dala / i još si me, hoj, na na, pod gromaču zvala.
- M33 Franjo Faltum (1922) iz Črnkovaca; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 323.
Đuma Lela, jedina u majke, / Đumla Lela lom, đumla Lela lom, / Đumla Lela, jedina u majke, đumla Lela lom.
- M34 Ivan Takalić (1899) iz Marijanaca; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 243.
Ej, ori zelja, sutra je nedelja, / ej, danas ori, sutra se odmori.
- M35 I. Takalić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 250.
Aj, crna goro, puna jesi 'lada, / aj, srce moje još punije jada.

- M36 I. Takalić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 256.
Aj, da l' je rano, da l' visoko sunce.
- M37 I. Takalić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 252.
Što to bruji preko polja zvonce, (preko polja zvonce).
- M38 I. Takalić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 253.
Oj divojko, draga dušo moja, / oj divojko, lane moje, draga dušo moja.
- M39 I. Takalić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 254.
Dva su bora usporedno rasla, / dva su bora usporedno rasla.
- M40 I. Takalić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 258.
Oj divojko, brigo materina, / o divojko, lane moje, brigo materina.
- M41 I. Takalić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 259.
Ej, misliš dragi, ej, (misliš dragi), / ej, misliš dragi da ne marim za te.
- M42 I. Takalić; fašingari; Stepanov IEF rkp N136, br. 248.
Ajde bako na tavan polako, / pa odreži ko opanak tanko. / [Ajde babo po rakiju, a ti dede po slaninu].
- M43 I. Takalić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 249.
Dve su druge vjerno drugovale, / dve su druge vjerno drugovale.
- M44 Beno Pavlić (1895) iz Marijanaca; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 241.
Ej, diko moja, ružmarin zeleni, / tvoja majka zabavljala meni.
- M45 B. Pavlić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 242.
U'vati se mala do golema, / pa ne može dokučit ramena.
- M46 Kata Stanković, r. Vidaković (1908) i Josipa Jugović, r. Sučić (1915) iz Tiborjanaca; kod svatova; Stepanov IEF rkp 176, br. 102.
Svatovi su, (svatovi su), al ne znam čiji su, / svatovi su, al ne znam čiji su.
- M47 K. Stanković; - [bećarac]; Stepanov IEF rkp 176, br. 103.
Oj bećaru, ti podigni glavu, / oj bećaru, ti podigni glavu / ako misliš ljubiti garavu, / ako misliš ljubiti garavu.
- M48 K. Stanković; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 110.
Ja urani' u mladu nedelju, / ja urani' u mladu nedelju.
- M49 Kata Dušanić, r. Harambašić (1890) iz Tiborjanaca; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 136.
Tri livade, (tri livade), nigde 'lada nema.
- M50 Gustav Dušanić (1890) iz Tiborjanaca; bećarac; Stepanov IEF rkp 176, br. 138.
Aj, bećar jesam od maloći male, / aj, bećar jesam od maloći male.
- M51 Franjo Sučić (1910) iz Tiborjanaca; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 120.
Aj, sinoć kasno idem iz dućana, / aj, sinoć kasno idem iz dućana, / aj, susrela me moga dike mama, / aj, susrela me moga dike mama.
- M52 F. Sučić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 121.
Đumla Lela, jedina u majke, / đumla Lela oj, đumla Lela oj, / đumla Lela, jedina u majke, đumla Lela oj.
- M53 F. Sučić; bećarac; Stepanov IEF rkp 176, br. 122.
Aj, bećar jesam od maloći male, / aj, bećar jesam od maloći male, / aj, pa ću biti dok me ne sa'rane, / aj, pa ću biti dok me ne sa'rane.
- M54 Stipo Topalov (1917) iz Torjanaca; bećarac; Stepanov IEF rkp 176, br. 141.
Oj, moja mama bećaruša bila, / moja mama bećaruša bila.
- M55 S. Topalov; svatovac; Stepanov IEF rkp 176, br. 142.
Ej, ala volim, joj, (ala volim), u kolu igrati.

- M56 Marija Majer (1930) iz Veliškovaca; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 10.
Ej, pogledaj me dragi iz daljine, / ej, pogledaj me dragi iz daljine.
- M57 M. Majer; bečarac; Stepanov IEF rkp 176, br. 12.
Bečar jesam od maloći male, / bečar jesam od maloći male, / i biti ću dok me ne sa'rane.
- M58 M. Majer; ljubi - kolo; Stepanov IEF rkp 176, br. 35.
Šogorica, (šogorica), visoka pa tanka, / ima noge, (ima noge), ko ražena slamka.
- M59 M. Majer; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 41.
Mila moja, (mila moja), 'di si sinoć bila, / mila moja, (mila moja), 'di si sinoć bila?
/ Majko mila, u bašći sam bila.
- M60 M. Majer; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 147.
Crna goro, puna ti si 'lada, / crna goro, puna ti si 'lada, / srce moje još punije jada.
- M61 M. Majer; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 148.
Ljubičice, i ja bi te brala, ljubičice joj, / ljubičice, i ja bi te brala.
- M62 M. Majer; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 163.
Oj Jelena, (oj Jelena), kćeri moja jedna.
- M63 M. Majer; pjesma u kolu; Stepanov IEF rkp N153, br. 503.
Ašikuju na polici lonci, / kako ne bi curice i momci.
- M64 M. Majer; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 509.
Srce moje, al si puno jada, / nema pisma još iz Zagreb grada.
- M65 M. Majer; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 517.
Čuvam ovce na livadi sama, / nema nikog od naši' čobana.
- M66 M. Majer; pjesma u kolu; Stepanov IEF rkp N153, br. 518.
Seo žganac na naše tarabe, / seo žganac na naše tarabe, / beži žganac, pojest ću te babe, / beži žganac, pojest ću te babe.
- M67 Marija Jakovac, r. Radinović (1918), rodom iz Klokočevaca, od 1940. učiteljica u Veliškovcima; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 1.
Tri sam ljeta, (tri sam ljeta), ljubila studenta, / tri sam ljeta ljubila studenta.
- M68 M. Jakovac; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 32.
Iza grada zeleni se trava, / iza grada zeleni se trava.
- M69 M. Jakovac; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 36.
Smilja, (smilja) - niću, (smilja, (smilja) - niću), / pokisnu ti perje, (pokisnu ti perje).
- M70 M. Jakovac; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 39.
Sam se Mijo, (sam se Mijo), po moru vozio, / sam se Mijo, (sam se Mijo), po moru vozio, / sam vozio, (sam vozio), sam Boga molio, / sam vozio, (sam vozio), sam Boga molio.
- M71 M. Jakovac; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 40.
Sanak sanja, (sanak sanja), momče Radivoje, / sanak sanja, (sanak sanja), momče Radivoje.
- M72 M. Jakovac; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 45.
Di bi bila stara baba frajla, / kada ne zna ni da se namalja. / Crn konac, crn gajtan, crna cura, crn daran.
- M73 M. Jakovac; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 46.
Ja sam svoga dragog ostavila, / ja sam svoga dragog ostavila, / da j' on mene, ja bi se ubila, / da j' on mene, ja bi se ubila.
- M74 Kata Jagodić, r. Sučić (1911), rodom iz Tiborjanaca, od 1929. u Veliškovcima; svatovska; Stepanov IEF rkp 176, br. 2.
Sinoć naši, (sinoć naši), seli za večeru, / haj, sinoć naši seli za večeru.

- M75 K. Jagodić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 3.
Preko Drave, (preko Drave), gusta šuma raste, / preko Drave gusta šuma raste.
- M76 K. Jagodić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 5.
Za našima bostanima polje, / za našima bostanima polje, / al se volim ja i janje moje, / al se volim ja i janje moje.
- M78 K. Jagodić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 9.
Alaj volim, (alaj volim), u kolu igrati, / kad se dragi, (kad se dragi), do mene u'vati.
- M79 K. Jagodić i Ana Jagodić, r. Molnar (1908), rodom iz Bistrinaca, od 1923. u Veliškovcima; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 15.
Sinoć mi se rasrdio dragi, / đumla Lela lo, đumla Lela lom, / sinoć mi se rasrdio dragi, đumla Lela lo.
- M80 A. Jagodić; bećarac; Stepanov IEF rkp 176, br. 13.
Bećar jesam od maloći male, / bećar jesam od maloći male, / i biti ću dok me ne sa'rane, / i biti ću dok me ne sa'rane.
- M81 A. Jagodić; pjeva se u kolu; Stepanov IEF rkp 176, br. 14.
Mili dragi, (mili dragi), nek ti Gospod sudi, / što mi srce, (što mi srce), iščupa iz grudi, / što mi srce, (što mi srce), iščupa iz grudi.
- M82 Anka Balentić, r. Kudric (1919), rodom iz Sv. Đurđa, od 1937. u Veliškovcima; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 61.
Sinoć naši, (sinoć naši), seli za večeru, / haj, sinoć naši seli za večeru.
- M83 A. Balentić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 65.
Ljubica se, aj, (ljubica se), / iz proleća javlja, (iz proleća javlja).
- M84 A. Balentić; - [bećarac]; Stepanov IEF rkp 176, br. 66.
Ženo moja, klepetalo moje, / ženo moja, klepetalo moje, / što klepećeš, kad mi ništa nećeš, / što klepećeš, kad mi ništa nećeš.
- M85 Ljubica Nađ (1933), rodom iz Marijanaca, od 1945. u Veliškovcima; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 507.
Sinoć, (sinoć), (sinoć) mala s velikim stajala, / Sinoć, (sinoć), (sinoć) mala s velikim stajala.
- M86 Lj. Nađ; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 508.
Pokraj Save rasla mala Kata, / pokraj Save rasla mala Kata, / pokraj Save rasla mala Kata.
- M87 Lj. Nađ; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 519.
Seo žganac na naše tarabe, / seo žganac na naše tarabe, / beži žganac, pojest ću te babe, / beži žganac, pojest ću te babe.
- M88 Stjepan Balentić (1918) iz Veliškovaca; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 17.
Lego čoban na zelenu travu (I), / kabanicu metnio pod glavu (II). / Kiša lije, belo stado bije (I), / od čoban u bircuz da pije (II). / Kad je čoban potrošio novce (I), / on se vrati da prebroji ovce (II). / Broji ovce, pa broji jaganjce (I), / od stotine nema polovine (II), / nema, pa nema, moje malo garavo, nema (III) / janje moje najmilije (IV).
- M89 S. Balentić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 18.
Na livadi, (na livadi), nigdje 'lada nema.
- M90 S. Balentić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 19.
Škripi đerma, (škripi đerma), / tko je na bunaru, (tko je na bunaru), / škripi đerma, ej, (škripi đerma).
- M91 Anica Vučić (1928) iz Gata; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 53.
Sve se selo rasrdilo na me, / sve se selo rasrdilo na me, / samo nije moja mila draga.
- M92 A. Vučić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 55.
Oj Sa, (oj Sa) - vice, tija vodo 'ladna.

- M93 Josip Kovačević (1906) iz Gata; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 48.
Ej, mjesečino, dovedi mi dragog, (dovedi mi dragog), hej.
- M94 Stjepan Vuksanić (1913), rodom iz Petrijevaca, živi u Čamagajevcima; Slavonsko kolo; Njikoš IEF rkp N45 (1940), br. 17.
Alaj volim u kolu igrati, / kad se dika do mene u'vati, / ej, lane, Ivane, do mene u'vati.
- M95 S. Vuksanić; -; Njikoš IEF rkp N101 (1940), br. 28.
Ej, alaj volim što sam uranila, / uranila i na vodi bila.
- M95v - [iz Čamagajevaca]; -; Njikoš 1954, 9 i 1970, 61.
Alaj volim što sam uranila, / uranila i na vodi bila.
- M96 S. Vuksanić; -; Njikoš IEF rkp N101 (1940), br. 30.
Čuvam ovce na livadi sama, / niko' nema od naših čoban.
- M97 - [iz Čamagajevaca]; -; Njikoš 1954, 17 i 1970, 75.
Ej, čija frula ovim šorom svira / ej, čija frula ovim šorom svira.
- M98 S. Vuksanić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 70.
Aj, mila nano, verio me mile, / aj, dozvoli mi da se šetam š njime. / Sitan šećer i orasi, lolo moja, siroma' si, / ja te volim, lutko b'jela, voda te odnela.
- M99 S. Vuksanić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 72.
Aj, kad sam sinoć pošla iz dućana, / aj, kad sam sinoć pošla iz dućana, / aj, susrela me moga dike nana, / aj, susrela me moga dike nana.
- M100 S. Vuksanić; pripjev u kolu; Stepanov IEF rkp 176, br. 74.
Avoj Nartu, selo pokraj Drave, / avoj Nartu, selo pokraj Drave, / u tebi su cure sve garave, / u tebi su cure sve garave. / Oj, lane, milane, cure sve garave.
- M101 S. Vuksanić; bečarac; Stepanov IEF rkp 176, br. 76.
Ženo moja, klepetalo moje, / ženo moja, klepetalo moje, / što klepećeš kad mi ništa nećeš, / što klepećeš kad mi ništa nećeš.
- M102 S. Vuksanić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 78.
Banjaluko, vatrom izgorjela, / u tebi me mala zanjela.
- M103 S. Vuksanić; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 93.
Ej, ustaj ženo, konja mi na'rani, / ej, podaj sena, da riđo ne drema, / ej, sviće zora, čuj garava moja, / ej, lumpovat se mora, / ej, sviće zora, čuj garava moja, / ej, lumpovat se mora.
- M104 Dragutin Deanović (1907), rodom iz Donjeg Miholjca, živi u Čamagajevcima; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 92.
Ljubica se, aj, (ljubica se), / iz proljeća javlja, (iz proljeća javlja).
- M105 jedan momak i skupina u kolu (iz Čamagajevaca); pripjev u kolu; Stepanov IEF rkp 176, br. 82.
Meni mala u podrumu dala, / meni mala u podrumu dala, / dala mi je da pijem rakije, / dala mi je da pijem rakije.
- M106 grupa djevojaka u kolu (iz Čamagajevaca); brzo kolo uz pjesmu; Stepanov IEF rkp 176, br. 84.
Misli, (misli) - la sam, da ću za jedinca, / da ću za jedinca, milo janje moje.
- M107 Vera Ribic, r. Vinković (1921) iz Čamagajevaca; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 97.
Ej, garavi me zavolio, Bože, / ej, garavi me zavolio, Bože.
- M108 V. Ribic; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 98.
Dobro mi je, (dobro mi je), / al ja bolje ne bi, (al ja bolje ne bi).

- M109 V. Ribic; -; Stepanov IEF rkp 176, br. 99.
Svi su, svi su, samo nema moga, (samo nema moga).
- M110 - [iz Podravske Podgajace]; -; Njikoš 1954, 56 i 1970, 148.
Ružmarine, ti vrške nemaš, / ružmarine, dunjo moja.
- M111 Kaja Kudric (1928) iz Sv. Đurđa; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 407.
Hej, kad sam bio, hej, (kad sam bio), / hej, kad sam bio u šumi kod svinja.
- M112 K. Kudric; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 408.
Oj Sa, (oj Sa) - vice, tiha vodo 'ladna.
- M113 K. Kudric; bečarac; Stepanov IEF rkp N136, br. 410.
Haj, bečarino, ko ti konje 'rani, / haj, bečarino, ko ti konje 'rani.
- M114 K. Kudric; svatovac; Stepanov IEF rkp N136, br. 419.
Zbogom ostaj, djevojačka mati, / haj, sad ćemo ti 'čerku otpeljati.
- M115 K. Kudric; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 422.
Uranile dve devojke mlade, / uranile u nedelju mladu.
- M116 K. Kudric; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 425.
Hej, majka Maru preko gore zvala, / majka Maru preko gore zvala.
- M117 K. Kudric; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 434.
Gorom jezde kićeni svatovi, (kićeni svatovi), / gorom jezde kićeni svatovi.
- M118 K. Kudric; zatrkuša (pjesma u kolu); Stepanov IEF rkp N136, br. 438.
Cvati ružo u korenu svome, / primakni se dragi srcu mome.
- M119 K. Kudric; zatrkuša (pjesma u kolu); Stepanov IEF rkp N136, br. 439.
Zin' golube, aman, aman, / zin' golube, radosti moja, / da ti vidim zube, (da ti vidim zube).
- M120 K. Kudric; zatrkuša (pjesma u kolu); Stepanov IEF rkp N153, br. 440.
Ajde dragi, moj bore, (ajde dragi), do zore, / ajde dragi da delimo jade, / ajde dragi da delimo jade.
- M121 K. Kudric; zatrkuša (pjesma u kolu); Stepanov IEF rkp N153, br. 441.
Di je, di je, milo janje moje. / Zvezdice Dano, ne izlazi rano, / rano, rano, rano je, dragi, čekaj me, / rano, rano, rano je, dragi, čekaj me.
- M122 K. Kudric; zatrkuša (pjesma u kolu); Stepanov IEF rkp N153, br. 442.
Umri dragi, i ja ću za tobom, / ej, haj, umri dragi, i ja ću za tobom.
- M123 K. Kudric; zatrkuša (pjesma u kolu); Stepanov IEF rkp N153, br. 443.
U koga se ja zagledam mlada, / u koga se ja zagledam mlada, / haj, u koga se ja zagledam mlada, / haj, u koga se ja zagledam mlada.
- M124 K. Kudric; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 445.
Hej, smilje moje, i ja bi te brala, / hej, smilje moje, i ja bi te brala.
- M125 K. Kudric; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 446.
Sinoć Ivo, (sinoć Ivo), iz Novoga dojde, / sinoć Ivo, Sarajevo belo, iz Novoga dojde.
- M126 K. Kudric; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 458.
Dugačka je, (dugačka je), jankovačka pruga, / još je veća, (još je veća), na mom srcu tuga, / još je veća, (još je veća), na mom srcu tuga.
- M127 K. Kudric; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 481.
Na kraj sela lipa prolistuje, / ej, draga dragogo svoga oplakuje.
- M128 K. Kudric; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 482.
Na kraj sela čađava me'ana, / iz nje viri kosa nečešljana, / nečešljana od silnoga pića, / to je kuća seoski' mladića.

- M129 K. Kudric i Mira Lukačević (1928) iz Sv. Đurđa; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 485.
Čuva ovce čoban i čobanka, / čuva ovce čoban i čobanka.
- M130 M. Lukačević; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 492.
Čuvam ovce, sedim na putiću, / prošo dragi na plavom točkiću.
- M131 M. Lukačević; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 493.
Bosa Mara vodu pregazila, (vodu pregazila), / haj, bosa Mara vodu pregazila.
- M132 M. Lukačević; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 497.
Oj Jelena, (oj Jelena), kćeri, (kćeri), moja jedna.
- M133 Josip Vrbanić (1883) iz Sv. Đurđa; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 400.
Al ajdemo oko Malog Selca, / da vidimo, Jano, Rokoša Bunjevca.
- M134 J. Vrbanić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 402.
Asam Aga na kuli seđaše (I), / vernu ljubu na krilu držaše (I). / "Verna ljubio, vera te izdala (I), / triput si se, mlada, udavala (I), / koji ti je najmiliji bio, haj (II).
- M135 J. Vrbanić; -; Stepanov IEF rkp N136, br. 405.
Oj Sa, (oj Sa) - vice, tiha vodo 'ladna, / Oj Sa, (oj Sa) - vice, tiha vodo 'ladna.
- M136 Reza Ištvanović (1932) i skupina djevojaka: Vera Crljenić (1932), Kata Crljenić (1933), Jula Kovačević (1931), Ljera Kovačević (1932), Mira Orešković (1935) i Vera Pandurić (1931) iz Viljeva; potruša; Stepanov IEF rkp N153, br. 600.
Ljubim diku, dika ljubi mene, / samo da nas ne rastave žene, / ljubim diku, dika ljubi mene, / samo da nas ne rastave žene.
- M137 R. Ištvanović i skupina djevojaka; potruša; Stepanov IEF rkp N153, br. 601.
Lolo, (lolo) plava, sve ti je badava, / gara, (gara) - vi je dolazio prije, / lolo, (lolo) plava, sve ti je badava, / gara, (gara) - vi je dolazio prije.
- M138 R. Ištvanović i skupina djevojaka; bečarac; Stepanov IEF rkp N153, br. 602.
Pitaju me što sam nevesela, / pitaju me što sam nevesela, / žalim bora što u vojsku mora, / žalim bora što u vojsku mora.
- M139 R. Ištvanović i skupina djevojaka; svatovska; Stepanov IEF rkp N153, br. 603.
Mene naši za nemilo daju, / mene naši za nemilo daju.
- M140 R. Ištvanović i skupina djevojaka; pjesma uz igru; Stepanov IEF rkp N153, br. 604.
Ljubila sam, (ljubila sam), i pustila kraju, / ljubila sam, (ljubila sam), i pustila kraju, / ljubila sam i pustila kraju.
- M141 R. Ištvanović i skupina djevojaka; zatruša za igru; Stepanov IEF rkp N153, br. 605.
Volimo se i na nebu piše, / volimo se i na nebu piše.
- M142 R. Ištvanović i skupina djevojaka; zatruša za igru; Stepanov IEF rkp N153, br. 606.
Ja i dragi ko struk ružmarina, / ja i dragi ko struk ružmarina.
- M143 R. Ištvanović i skupina djevojaka; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 613.
Duni vetre malo sa Neretve, / malo sa Neretve, duni vetre.
- M144 R. Ištvanović i skupina djevojaka; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 645.
Kraj Požege rasla mala Kata, / kraj Požege rasla mala Kata, / za nju se gospoda otimala, / za nju se gospoda otimala.
- M145 nepoznati seljak iz Viljeva; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 617.
Lipa Bara konopljicu brala, / lipa Bara konopljicu brala.

- M146 Gašo Đakovac (1869) iz Viljeva; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 620.
Lepo ti je rano uraniti, / lepo ti je rano uraniti.
- M147 G. Đakovac; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 621.
Alaj smo se mi sastali lole, / alaj smo se mi sastali lole.
- M148 vjerojatno Ogranak Seljačke sloge iz Rakitovice; svatovac; Žganec u *Hrvatske narodne pjesme i plesovi*, 1951, 174.
Ej, evo šori, naše snaše dvori, / ej, evo šori, naše snaše dvori.
- M149 Anica Falamić (1931) iz Rakitovice; svatovska; Stepanov IEF rkp N153, br. 533.
Al kako je, (al kako je), sad onoj djevojki, haj.
- M150 A. Falamić; kolo; Stepanov IEF rkp N153, br. 537.
Lolo, di si, pa kod mene nisi, / lolo, di si, lane, pa kod mene nisi.
- M151 A. Falamić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 538.
Ja sam sebi, (ja sam sebi), rešila sudbinu, / ja sam sebi, (ja sam sebi), rešila sudbinu, / ja sam sebi rešila sudbinu.
- M152 A. Falamić; kolo; Stepanov IEF rkp N153, br. 539.
Aj, alaj se je zanj'alo kolo, / alaj se je, (alaj se je), zanj'alo kolo.
- M153 A. Falamić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 548.
Majka Maru preko vode zvala, / majka Maru preko vode zvala.
- M154 A. Falamić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 549.
Tri djevojke u nedelju svetu, / tri djevojke u nedelju svetu.
- M155 A. Falamić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 555.
Ej, beli cvetak u kuštravoj kosi, / ej, beli cvetak u kuštravoj kosi.
- M156 A. Falamić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 579.
Išle bule, (išle bule), jagode da beru, / išle bule, (išle bule), jagode da beru.
- M157 A. Falamić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 586.
Oj Jelena, (oj Jelena), 'ćeri moja je'na.
- M158 A. Falamić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 594.
Oj Savice, (oj Savice), tija vodo 'ladna, / oj Savice, (oj Savice), tija vodo 'ladna.
- M159 A. Falamić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 599.
Jedno jutro, oko sedam sati, / probudi me moja mila mati.
- M160 Kata Horvat (1931) iz Rakitovice; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 546.
Procvala se, (procvala se), / violica plava, (violica plava), / procvala se, (procvala se), haj, violica plava.
- M161 K. Horvat; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 593.
Kraj Požege cvala lepa Kata, / kraj Požege cvala lepa Kata.
- M162 Josip Čoklić (1903) iz Rakitovice; svatovska; Stepanov IEF rkp N153, br. 534.
Al kako je, (al kako je), sad onoj djevojki, haj.
- M163 J. Čoklić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 544.
Teraj Lenka, avoj, avoj, avoj, / teraj Lenka, sine Stojane, / teraj Lenka riđu i zelenka.
- M164 J. Čoklić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 556.
Jutros šećem ispod jorgovana, / punog vrata bisernog đerdana, / punog vrata bisernog đerdana.
- M165 J. Čoklić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 560.
Zašt' da umrem, kad mi vreme nije, / zašt' da zemlja mlado telo krije.

M166 J. Čoklić; -; Stepanov IEF rkp N153, br. 561.

Ječam žela, (ječam žela), Marica devojka, / ječam žela, hoj, na, evo ti ga na, / curo
bela, pa rumena, travo zelena.

A.II.3. PRIMJERI IZ NIJEMACA

- V1 Kata Spaić (1903) iz Nijemaca; -; Janković IEF rkp N213, br. 14.
Blijedi mjesec kroz oblake sija, / rosna trava zrake mu odbija.
- V2 K. Spaić; -; Janković IEF rkp N213, br. 16.
Škripi đeram, (škripi đeram), / tko je na bunaru, tko je na bunaru, / škripi đeram, ej,
(škripi đeram).
- V3 Amalija Piperković, r. Radman (1903) iz Nijemaca; -; Janković IEF rkp
N213, br. 69.
Vezak vezla jedina u mame, / đumla Lela lom, đumla Lela lom, / vezak vezla jedina
u mame, / đumla lela, đumla lom.
- V4 A. Piperković; -; Janković IEF rkp N213, br. 71.
Sinoć mi je, lane moje, dolazio Gojko, / sinoć mi je, lane moje, dolazio Gojko.
- V5 Katica Lovretić, r. Šibalić (1921) iz Nijemaca; svatovac (lagani); Janković IEF
rkp N213, br. 74 i 1970, br. 53 [pokladovac].
Oj livado, (oj livado), svakog lita mlada, / oj livado, svakog lita mlada.
- V6 K. Lovretić; svatovac (brzi); Janković IEF rkp N213, br. 75 i 1970, br. 67
[pokladovac], a kao pjevačice se navodi skupina djevojaka
Sinoć bio, (sinoć bio), visoki pa tanak, / sinoć bio visoki pa tanak.
- V7 Manda Popović, r. Slakić (1923) iz Nijemaca; -; Janković IEF rkp N213, br.
56.
Čarna goro, (čarna goro), puna ti si 'lada, / čarna goro, puna ti si hlada.
- V8 M. Popović; -; Janković IEF rkp N213, br. 55 i 1970, br. 90 [drumarac].
Oj, di si lolo za toliko vrime, / za toliko vrime, di si lolo.
- V9 Ljubica Šibalić (1939), Ljubica Kunić (1936), Katica Slakić (1930) i Marija
Đurković (1934) iz Nijemaca; svatovac (pismica); Janković IEF rkp N213, br.
1 i 1970, br. 52 [pokladovac].
Alaj mene, (alaj mene), sad prolazi vreme, / alaj mene sad prolazi vreme.
- V10 Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; svatovac (pjeva se u kolu);
Janković IEF rkp N213, br. 2.
Mila dila, (mila dika), mila je u svemu, / mila dika, mila je u svemu.
- V11 Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; pismica; Janković IEF rkp
N213, br. 3 i 1967, br. 2 [drumarac].
Pišem pismo, tinta mi se proli, / daleko je onaj ko me voli.
- V12 Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; pismica; Janković IEF rkp
N213, br. 4.
Da sam znala ne bi se ljubila, / ne bi srce u rane zavila.
- V13 Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; -; Janković IEF rkp N213,
br. 5.
Cviće moje, i ja bi te brala, / cvijeće moje, i ja bi te brala.
- V14 Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; pismica; Janković IEF rkp
N213, br. 6 i 1967, br. 4 [drumarac].
Lola neven, a ja georgina, / neven vene, a ja osta fina.

- V15 Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; bećarac; Janković IEF rkp N213, br. 9 i 1970, br. 85.
Aj, lola neven, a ja georgina, / aj, lola neven, a ja georgina, / ej, neven vene, a ja osta fina, / ej, neven vene, a ja osta fina.
- V16a Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; pismica; Janković IEF rkp N213, br. 10.
Oči skrivam, (oči skrivam), i suze prolivam, / što ne ljubim u kome uživam. / Jezero, voda je, ustaj mali zora je, / ustaj mali, ne spavaj.
- V16b Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; pokladovac; Janković 1970, br. 65 [zapis iz 1954].
Oči skrivam, (oči skrivam), i suze prolivam, / oči skrivam i suze prolivam.
- V17 Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; svatovac (pismica); Janković IEF rkp N213, br. 11 i 1970, br. 66 [pokladovac].
Neven vene, (neven vene), ljubi dragi mene, / oj, neven vene, ljubi dragi mene.
- V18 Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; četvorka (ajd na livo, pismica); Janković IEF rkp N213, br. 12 i 1970, br. 51 [kolski napjev].
Somet vežem, (somet vežem), on se razvezuje, / somet vežem, on se razvezuje.
- V19 Lj. Šibalić, Lj. Kunić, K. Slakić i M. Đurković; pismica; Janković IEF rkp N213, br. 13.
Poved' kolo, moja fina lolo.
- V20 Slavko Jozić (1920) iz Nijemaca; -; Janković IEF rkp N213, br. 58.
Aj, ženo, ženo, na tavanu seno, / aj, ti ustani, pa konje na'rani, / aj, sviće zora, čuj garava moja, aj, lumpovat se mora.
- V21 S. Jozić; -; Janković IEF rkp N213, br. 65.
Kol'ko ima da ne govorimo, / došlo vrime da se pomirimo.
- V22 S. Jozić; -; Janković IEF rkp N213, br. 66 i 1970, br. 91 [drumarac].
U mog dike oči povelike, / oči povelike, u mog dike.
- V23 - [iz Nijemaca]; -; Njikoš 1988, 18-19.
Ej, di si diko za toliko vrime, / za toliko vrime, di si diko, / ej, di si diko za toliko vrime, / za toliko vrime, di si diko. / Garavi, garavi, što me privari, / garavi, garavi, što me privari, / garavi, garavi, što me privari, / garavi, garavi, što me privari, / garavi, garavi, pa me ostavi.
- V24 - [iz Nijemaca]; -; Njikoš 1988, 33.
Kad zapiva, (kad zapiva), ej, pusta Slavonija.
- V25 - [iz Nijemaca]; -; Njikoš 1988, 38.
Ljub' be diko, to ti je toliko, / ljubò moja, to ti je toliko.
- V26 - [iz Nijemaca]; -; Njikoš 1988, 40.
Nigdi placa, (nigdi placa), ko što j' u Nimaca, / ej, nigdi placa, ko što j' u Nimaca.
- V27 - [iz Nijemaca]; Kolo; Njikoš 1988, 80-81.
Aj, u Nimcima nigdi ništa nema, / samo baba i lajavi' žena, / samo baba i lajavi' žena, / [samo baba i lajavi' žena].
- V28 - [iz Nijemaca]; pri žetvenoj mobi; Njikoš 1988, 153.
Ej, ej, uranile mlade žetelice, / jošte nije ograniło sunce, / jošte nije ograniło sunce.

A.II.4. PRIMJERI IZ VAROŠA I KLAKARA

- B1 Tekla Lukić (1853) iz Varoša; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6769.
Gine, vene, srce u menika, / gine, vene, srce u menika.
- B2 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6778.
Srce moje, (srce moje), ne srdi se na me, / srce moje, (srce moje), ne srdi se na me.
- B3 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6779.
Rano pojdo', kasno kući dojdo, / oj, kasno kući dojdo, ej, rano pojdo'.
- B4 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6796.
Majka Ivu, (majka Ivu), sa dućana zvala.
- B5 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6797.
Dušo Ivo, nebrojeno blago, / dušo Maro, netopljeno zlato.
- B6 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6802.
Oj divojko, imaš koga svoga, / imaš koga svoga, oj, oj divojko.
- B7 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6804.
Oj divojko, dušo, (oj divojko), željo moja, dugo bolovala.
- B8 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6805.
Caruj care, (caruj care), al nemoj ko lane, / al nemoj ko lane, caruj care.
- B9 T. Lukić; pismica; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6837.
Mjesečino, (mjesečino), na nebo izajdi, / na nebo izajdi, mjesečino.
- B10 T. Lukić; cure bi pjevale kroz selo; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6842.
Mila mamu, (mila mamu), ne budi me rano, / ne budi me rano, mila mamu.
- B11 T. Lukić; žensko kolo; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6843.
O dije, (o dije) - vojko, draga dušo moja, / lipa Kata pod Požegom rasla, / lipa Kata pod Požegom rasla.
- B12 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6845.
Šeta, (šeta) - lo se devet djevojaka.
- B13 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6849.
Polegla je bjelica pšenica, / polegla je bjelica pšenica.
- B14 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6854.
Majka Maru, dušo, iza grada zvala.
- B15 T. Lukić; svatovska; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6856.
Sadi Ivo bora zelenoga, (sadi Ivo).
- B16 T. Lukić; brojalica - svatovska; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6857
Dragi kume, pozlat kume vinac, (dragi kume).
- B17 T. Lukić; svatovska; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6859.
Ej, / kuma dvori gizdava djevojka.
- B18 T. Lukić; svatovska; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6863.
S Bogom ostaj, (s Bogom ostaj), djevojačka majko, / oj, s Bogom ostaj djevojačka majko.

- B19 T. Lukić; svatovski glas; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6868
Oj da mi je, (oj da mi je), ići u svatove, / oj, oj da mi je ići u svatove.
- B20 T. Lukić; pjesma u običnom kolu; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6875.
Naši stari leže u kućari, / ja u sobi, a ti diko dođdi, / ja u sobi, a ti diko dođdi.
- B21 T. Lukić; Tapše; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6877.
Ajde diko da igramo tapše, / ne bojmo se ni jednoga klape.
- B22 T. Lukić; obični glas u kolu; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6884.
Naši stari leže u kućari, / ja u sobi, a ti diko dođdi, / ja u sobi, a ti diko dođdi.
- B23 T. Lukić; glas iduć kroz selo; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6886.
Ej, diko stara i stara ljubavi, / oj kako te brzo zaboravi, / e, oj kako te brzo zaboravi.
- B24 T. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7092.
Crne oče, (crne oče), guja vas popila, / guja vas popila, crne oče.
- B25 Alojz Lukić (1874) iz Varoša; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6765.
Sunce za, (za) - đe, među dvi plani, (ni) - ne, (među dvi planine).
- B26 A. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6766.
Dajte čamac, vi novi lađari, / dajte čamac, vi novi lađari.
- B27 A. Lukić; pismica; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6783.
Dođdi diko kad si reko doći, / dođdi diko, garava, kad si reko doći.
- B28 A. Lukić; pismica; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6784.
Nemoj varat, čudesa ću stvarat, / nemoj varat, garava, čudesa ću stvarat, (čudesa ću stvarat).
- B29 A. Lukić; pismica; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6799.
Stara diko i stara ljubavi, / i stara ljubavi, stara diko.
- B30 A. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6893.
Drugo moja, da si moja ma, (ma) - ti, / drugo moja, da si moja ma, (ma) - ti, / oćeš, nećeš, moraš, i nema razgovora.
- B31 A. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6896.
Da sam gazda, ne bi nigda spavo, / ajde, da sam gazda ne bi nigda spavo.
- B32 A. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7060.
Soldačijo, alaj si mi gorka, / soldačijo, alaj si mi gorka, (alaj si mi gorka).
- B33 A. Lukić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7088.
Kuća mala, (kuća mala), Jelice, Milice, / kuća mala, a u kuće frajla.
- B34 Liza Blažević (1888) iz Klakara; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6929.
Ej, diko moja mila i rođena, / diko moja mila i rođena.
- B35 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 6948.
Moja mama i dikina mama, / šalaj lane, i dikina mama.
- B36 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 6949.
Nješta ima u 'vom selu nova, / nješta ima u 'vom selu nova.
- B37 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 6950.
Da sam znala sijala bi smilje, / e, lane, lane, sijala bi smilje.

- B38 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 6963.
E, vidi diko tu zelenu travu, / tako ćeš se i ti zeleniti, / e, kad ja stanem drugoga ljubiti.
- B39 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7018.
Ja ne nosim somet oko vrata, joj, / već plantike, da me volju dikè.
- B40 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7047.
Vozila se šajka mala barka, / puna šajka, (puna šajka), mladi đevojaka.
- B41 L. Blažević; glas u selskom kolu; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7061.
E, vidi diko tu zelenu travu, / tako ćeš se i ti zeleniti, / e, kad ja stanem drugoga ljubiti.
- B42 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7073.
Mjesečino, (mjesečino), na nebo izajdi, / na nebo izajdi, mjesečino. / Teče voda pokraj Broda, po imenu Sava, / moju diku boli glava, ne more da spava.
- B43 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7076.
E, nema sela ge nema bajera, / nema sela, ge nema bajera. / Ja iziđe na sokak, pa pogledam u oblak, / u oblaki bila vila, raširila krila, ej.
- B44 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7093.
Sino kisni, (sino kisni), (sino kisni), / a devojka misli, (a devojka misli).
- B45 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7097.
Voljem svoje, lado lane, zabadavat drago, / nego gada, lado lane, sa devet 'iljada.
- B46 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7105.
E, ne meć' ruke na moja ramena, / ama, nisam više ja tvoja medena.
- B47 L. Blažević; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7191 [zapis iz 1919.]
Da j' mi znati, čija ću se zvati, / čija će me ruka milovati, / diko moja, rado da će tvoja.
- B48 Anka Pejić (1895) iz Klakara; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6911.
Diko moja, (diko moja), / moj zeleni boru, (moj zeleni boru), / diko moja, moj zeleni boru.
- B49 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6922.
E, vidi diko na nebu zvizdice, / e, vidi diko na nebu zvizdice.
- B50 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6923.
Sinoć došo, (sinoć došo), (sinoć došo), / visoki a tanak, (visoki a tanak).
- B51 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6924.
Milovanje i ašikovanje, / milovanje i ašikovanje, / to mi dvoje dodijat ne more, / to mi dvoje dodijat ne more.
- B52 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6926.
Već tri dana, (već tri dana), (već tri dana), / boluje mi dika, (boluje mi dika).
- B53 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6927.
U milana srce od ljljana, / i u mene, pa za njime vene, / i u mene, pa za njime vene.
- B54 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6928.
Dika mila, alaj me sekira. / Al je teško umrti, kad ništa ne boli, / još je teže ljubiti kog srce ne voli.

- B55 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6930.
Da zna mati kako soldat pati, / sve bi svoje kod kuće prodala, / pa bi sinu novaca poslala.
- B56 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 6988.
Mi smo seke iz jednoga šora, / mi smo seke iz jednoga šora, / tko nas volje, bolovati mora, / tko nas volje, bolovati mora.
- B57 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 6994.
Misliš diko, da ne marim za te, / oj ti lane, lane, da ne ne marim za te, (da ne marim za te).
- B58 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7011.
Ja u selu, Kato, (ja u selu), zlato, / ja u selu, srce moje, prijatelja nemam.
- B59 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7032.
Već tri dana, (već tri dana), (već tri dana), / boluje mi dika, (boluje mi dika).
- B60 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7066.
E, nješta mi je sokak zameriso, / e, prošlo dika, valjda je uzdiso. / Zelena šljivu, oj, spustila grane dol, / a joj seka Julijana, spavala do dana, oj.
- B61 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7078.
Ja odavle, ti odanle, diko, / pa ćemo se poljubiti lipo. / Procvali se jorgovani, / meni tata za te brani, / tata me psuje, mama me kara, / što 'š u kolu, curo mala, kod ovi bečara.
- B62 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7101.
Alaj sam se, Ano, (alaj sam se), Janjo, / alaj sam se, bila lalo, najela bonbona.
- B63 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7165 [zapis iz 1919.]
Šeta, (šeta) - la se riba po kanalu, / šeta, (šeta) - la se riba po kanalu.
- B64 A. Pejić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7211 [zapis iz 1916.]
Ej, imala sam nješta malo dike, (nješta malo dike), / ej, imala sam nješta malo dike.
- B65 Josip Pitlović (1891) iz Klakara; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 6983.
Mila moja, (mila moja), ge si sinoć bila, / mila moja, (mila moja), ge si sinoć bila. / Majko moja, u bašći sam bila, / majko moja, u bašći sam bila.
- B66 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7008.
Majka Maru priko vode zvala, / jesi l' Maro to rublje oprala.
- B67 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7084.
Grad je Zemun, a hrvatski ključ, / a iz Beča telegrami zvuče. / Dunave, Dunave, tija vodo ladna, djevojano mlada, / tija voda rieka, mene dragi čeka.
- B68 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7117.
Ej, ovce čuva Jovan i Jovanka, / ovce čuva Jovan i Jovanka.
- B69 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7121 [zapis iz 1916.]
Okladi se, more momo, momče i djevojče, / oklaci se, more momo, momče i djevojče, / da spavaju, da se ne diraju.
- B70 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7122 [zapis iz 1916.]
Ej, vino piju age Sarajlije, / joj, tugo moja, ama, age Sarajlije.

- B71 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7124 [zapis iz 1916]
Ej, ej, tamo dole, gradu Carigradu, / tamo bule ljubiti se ne dadu, / tamo ima jedno momče mlado, / njega bule po haremu krađu, / njega ljube, a Turci ne znadu.
- B72 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7139 [zapis iz 1918.]
Ej, ej, tužan Mirko pokraj sina sjedi, / u svog sina zamišljeno gleda: / "A moj sine, kaži dadi živo, / što ti j' dado učinio krivo, / što ti j' dado učinio krivo?"
- B73 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7140 [zapis iz 1918.]
Tri sam dana kukuruze brala, / joj, na batro sam suknu poderala. / Dunave, Dunave, Dunave, Dunave, / tija vodo 'ladna, djevojano mlada, / tija voda rieka, mene dragi čeka.
- B74 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7146 [zapis iz 1918.]
Ej, Slavonijo, alaj si u sriedi, / ej, Slavonijo, alaj si u sriedi.
- B75 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7148 [zapis iz 1918.]
Grad je Zemun, a 'rvatski ključ, / grad je Zemun, joj tugo, al 'rvatski ključ.
- B76 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7158 [zapis iz 1918.]
Jeste l' čuli da sam isprošena, / ej, jeste l' čuli, more, da sam isprošena.
- B77 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7175 [zapis iz 1916.]
Kiša pada, Srbija propada, / sunce sija, pa će i Rusija.
- B78 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7177 [zapis iz 1916.]
Ej, srdo moja, more, ne srđi se na me, (ne sr, (ne sr) - di se na me).
- B79 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVb, br. 7324 [zapis iz 1935.]
E, čika Pera jaši konja biela, / e, čika Pera jaši konja biela.
- B80 J. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVb, br. 7372 [zapis iz 1935.]
E, a šta se je travnik zamaglio, / ili gori il ga kuga mori, / niti gori, nit ga kuga mora, / zapali ga travnička djevojka.
- B81 Franjo Pitlović (1897) iz Klakara; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6897.
Moja mama, lane moje, moju diku kara, / haj, haj, lane moje, moju diku kara.
- B82 F. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6899.
Da zna mati kako soldat pati, / sve bi svoje kod kuće prodala, / pa bi sinu novaca poslala.
- B83 F. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. I, br. 6904.
Vjetar piri i pomalo ladi, / u Garčinu ima kopiladi, / u Garčinu ima kopiladi.
- B84 F. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 6995.
E, ja sam bećar od mladosti male, / e, pa ću biti dok me ne sa'rane.
- B85 F. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. II, br. 7027.
Alaj sam se naučila re, (re) - du. / Čuj malena moja, šećer usta tvoja, / ljubo moja, al te voljem ja.
- B86 F. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7144 [zapis iz 1918.]
Birtašice, naredaj stolice, / birtašice, naredaj stolice, / nek sjedaju, (nek sjedaju), / nek sjedaju, haj, lole pijanica.
- B87 F. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7218 [zapis iz 1920.]
Oj, majka Maru, oj, (majka Maru), / oj, majka Maru priko vode viče.

- B88 F. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. III, br. 7221 [zapis iz 1920.]
Nevjerniče, kada grebu priđeš, / ti se sjeti svoje najmilije, / ti se sjeti svoje najmilije, / koja te je žarko ljubila.
- B89 F. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVb, br. 7312 [zapis iz 1923.]
Ljubila me jedna cura mala, / garavuša iz Novoga Sada, / ljubila me svu nedilju dana, / odnila mi 'iljadu dinara.
- B90 F. Pitlović; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVb, br. 7345 [zapis iz 1923.]
A šta će mi ćićirići žena, / a šta će mi ćićirići žena, / meni treba curica malena, / meni treba curica malena.
- B91 Jula Vargić (1922) iz Varoša; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVa, br. 7278 [zapis iz 1937.]
Ljubila sam, lane, lane, (ljubila sam), ladovane, / ej, ljubila sam šiše i goliše.
- B92 J. Vargić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVa, br. 7279 [zapis iz 1937.]
Visok pendžer, (visok pendžer), a Marija mala, / visok pendžer, (visok pendžer), a Marija mala.
- B93 J. Vargić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVa, br. 7280 [zapis iz 1927.]
Curica je, lane, pudarinu klela, ej, (pudarinu klela).
- B94 J. Vargić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVa, br. 7281 [zapis iz 1937.]
E, ljub' me diko u medena usta, (u medena usta), / e, ljub' me diko u medena usta.
- B95 J. Vargić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVa, br. 7287 [zapis iz 1935.]
Joi, joi, joi, joi, joi, joi, joi, joi, / joi, joi, joi, joi, joi, joi, joi, / Joi, dva su cvita u bostanu rasla, / joi, dva su cvita u bostanu rasla.
- B96 J. Vargić; u običnom ženskom kolu; Lukić IEF rkp N124, sv. IVa, br. 7291 [zapis iz 1937.]
E, vidi diko, ono suvo drvo, / kad procveta, onda ću ja za te, / kad procveta, onda ću ja za te.
- B97 J. Vargić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVa, br. 7295 [zapis iz 1938.]
Duni vjete malo sa Neretve, / malo sa Neretve, (malo sa Neretve).
- B98 J. Vargić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVb, br. 7300 [zapis iz 1939.]
E, kolika je gora Oriova, (gora Oriova).
- B99 J. Vargić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVb, br. 7338 [zapis iz 1937.]
Lako j' drvo, (lako j' drvo), nagnito posjeći, / oi, mali, garavi, nagnito posjeći.
- B100 J. Vargić; - [bećarac]; Lukić IEF rkp N124, sv. IVb, br. 7339 [zapis iz 1938.]
Crnu kapu ti ne nosi diko, / crnu kapu ti ne nosi diko, / crna ti se ne šikuje lipo, / crna ti se ne šikuje lipo.
- B101 J. Vargić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVb, br. 7349 [zapis iz 1938.]
E, caruj care, (caruj care), al nemoj ko lane, / e, caruj care, al nemoj ko lane, / e, caruj care, al nemoj ko lane.
- B102 J. Vargić; -; Lukić IEF rkp N124, sv. IVb, br. 7365 [zapis iz 1938.]
A oj čuda od Mostara grada, / a oj čuda od Mostara grada, / ge nam mlada djevojka nastrada, / ge nam mlada djevojka nastrada.

- B103 Mijo Desić (1932) iz Varoša; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7426 [zapis iz 1944.]
O Jelena, kćeri materina, / oj Jelena, kćeri materina.
- B104 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7452 [zapis iz 1948.]
Lego čoban na zelenu travu, / kabanicu metnio pod glavu.
- B105 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7456 [zapis iz 1948.]
Dano, Dano, moje pile malo, (moje pile malo), / sinoć smo se zavadili malo.
- B106 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7459 [zapis iz 1948.]
Tri livade, nige 'lada nema, oj, / tri livade, nige 'lada, (nige 'lada) nema.
- B107 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7500 [zapis iz 1950.]
Pod Kikindom zeleni se trava. / Jelice, laku noć, dođi lolo svaku noć.
- B108 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7502 [zapis iz 1950.]
Na livadi čuvam ovce sama, / nikog nema od naših čobana.
- B109 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7503 [zapis iz 1950.]
Čuvam ovce dole u strnike, / ide Mile i svira muzike.
- B110 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7504 [zapis iz 1950.]
Što to bruji priko polja zvone, (priko polja zvonce).
- B111 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7506 [zapis iz 1950.]
Ode Zora da na'rani prase, / ja ju ljubim, a ona ne da se.
- B112 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7507 [zapis iz 1950.]
Lipa Zita svud okolo žita, / ovce čuva mlada čobanica.
- B113 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7508 [zapis iz 1950.]
Od kad si me, draga, zavoljela, / desna me je strana zaboljela.
- B114 M. Desić; -, Lukić IEF rkp N124, sv. V, br. 7509 [zapis iz 1950.]
Poželio junak čašu vina, (vina), / zatražio junak čašu vina, (vina).

A.II.5. PRIMJERI IZ ZBIRKE NARODNE PJESME I KOLA IZ SLAVONIJE
(UR. STJEPAN STEPANOV I IVO FURIĆ, ZAGREB 1963)

Urednici ne donose podatke o pjevačima. Stoga se i ovdje navodi samo lokalitet u kojem je primjer zabilježen, oznaku glazbene vrste, zapisivača i strukturu pjevanog teksta melostrofe. Brojevi odgovaraju brojevima u zbirci.

- S1 Aljmaš; -, Stjepan Stepanov.
Oj Sa, (oj Sa) - vice, tija vodo 'ladna.
- S3 Aljmaš; -, Stjepan Stepanov.
Kiša pada, a sneg zavijava, / kiša pada, a sneg zavijava.
- S4 Aljmaš; -, Stjepan Stepanov.
Karanfilje, Jelo, (karanfile), sej, sele, / beru l' te devojkje, (beru l' te devojkje).

- S7 Babina Greda; -; Stjepan Stepanov.
Gon' goveda, Maro, (gon' goveda), dušo, / gon' goveda, Maro moja, 'đe je šuma gusta, / gon' goveda, Maro moja, 'đe je šuma gusta.
- S8 Babina Greda; kolo; Stjepan Stepanov.
Oj, oj djevojko, dragaj dušo moja, / oj, oj djevojko, dragaj dušo moja.
- S9 Babina Greda; kolo; Stjepan Stepanov.
Āj, oj djevojko, dragaj dušo moja, / aj, oj djevojko, dragaj dušo moja.
- S10 Babina Greda; kolo; Stjepan Stepanov.
Oj djevojko, (oj djevojko), dragaj dušo moja, / oj djevojko, (oj djevojko), dragaj dušo moja.
- S12 Beravci; svatovac; Stjepan Stepanov.
Kiša pada, kukuruzi rastu, / kiša pada, kukuruzi rastu, / bit će prove za svatove moje, / bit će prove za svatove moje.
- S19 Brezine; -; Stjepan Stepanov.
Āj, ja, ja, ja, ja, / dva su cv'jeta u bostanu rasla, / dva su cv'jeta u bostanu rasla.
- S21 Brođanci; -; Stjepan Stepanov.
Diku, (diku) diče njive oranice. / Maro, Maro, Maro, od bisera grano.
- S22 Bršljanica; -; Zvonko Lovrenčević.
Divno ti je podnoć pogledati, / divno ti je podnoć pogledati.
- S23 Budrovac; -; Stjepan Stepanov.
Hej, sva bi sela za dva sela dala, / hej, za Budrovac i za Turanovac.
- S27 Cerna; -; Ludvík Kuba.
Koliko sam prolazio sela, / prolazio sela, koliko sam.
- S30 Cernik; -; Ludvík Kuba.
Žito žela lijepa djevojka, / žito žela lijepa djevojka.
- S31 Cernik; -; Ludvík Kuba.
Konj zelenko rosnu travu pase, / konj zelenko rosnu travu pase, / konj zelenko rosnu travu pase, / konj zelenko rosnu travu pase.
- S33 Čađavica; kolo; Ivan Sučić.
Samo tijo, bela šokadijo, (bela šokadijo), / samo tijo, bela šokadijo, (bela šokadijo).
- S38 Čamagajevci; -; Julije Njikoš.
Ej, čija frula ovim šorom svira, / ej, čija frula ovim šorom svira.
- S39 Čamagajevci; -; Julije Njikoš.
Alaj volim što sam uranila, / uranila i na vodi bila.
- S41 Davor; pjesma sa raskršća; Ivo Furić.
Padaj kišo, nemoj na konjara, / padaj kišo, nemoj na konjara.
- S42 Davor; -; Ivo Furić.
Oj Sa, (oj Sa) - vice, tija vodo ladna, / oj Sa, (oj Sa) -vice, tija vodo ladna.
- S43 Davor; kolo; Ivo Furić.
Gledala je zelena livada, / gledala je zelena livada.
- S45 Dobrovac; kolo; Stjepan Stepanov.
Oj Dobrovac, jedan i pol reda, (oj Dobrovac).
- S47 Dobrovac; -; Stjepan Stepanov.
Tri livade, (tri livade), nigdje 'lada nema, / tri livade, (tri livade), nigdje 'lada nema.

- S49 Dobrovac; -; Stjepan Stepanov.
Jednog jutra, baš u ranu zoru, / zakuca mi dragi na prozoru, / jednog jutra, baš u ranu zoru, / zakuca mi dragi na prozoru.
- S55 Ernestinovo; -; Stjepan Stepanov.
Ej, majka Maru, ej (majka Maru), / ej, majka Maru kroz tri gore zvala.
- S56 Feričanci; -; Franjo Kuhač.
Da smo, dragi, u jednom sokaku, (u jednom sokaku).
- S57 Gaj; gajski glas - kolo; Stjepan Stepanov.
Sadi Ivo bora zelenoga, (sadi Ivo), / sadi Ivo bora zelenoga, (sadi Ivo).
- S58 Gaj; kolo; Stjepan Stepanov.
Vezak vezla Ilinka djevojka, / vezak vezla Ilinka djevojka.
- S62 Gradina; -; Stjepan Stepanov.
Rasla Kata kraj Zemuna grada, / rasla Kata, zlato moje, kraj Zemuna grada.
- S66 Imrijevc; -; Josip Andrić.
Ej, lipo ti je kad se kuruz sije, / lipo ti je kad se kuruz sije.
- S70 Komarnica; kolo; Vladimir Stahuljak.
Ej, šeta' konja kraj zelena luga.
- S72 Kraguj; -; Stjepan Stepanov.
Hej, leti soko, hej, (leti soko), / hej, leti soko preko Sarajeva.
- S73 Orahovica; -; Stjepan Stepanov.
L'jepo ti je rano uraniti, / l'jepo ti je rano uraniti.
- S74 Orahovica; -; Franjo Kuhač.
Sadi Ivo bora zelenoga, / sadi Ivo bora zelenoga.
- S83 okolica Pakraca; -; Stjepan Stepanov.
Oj djevojko, draga dušo moja, oj, zoro moja. / Oj, daleko si, golube garavi, oj, (daleko si), / oj, pa ne mogu voditi ljubavi, oj, zoro moja.
- S85 okolica Pakraca; -; Stjepan Stepanov.
Sad ću pjevat što istina nije, / guska vodu iz rešeta pije, / ej, iz rešeta guska vodu pije.
- S88 Pčelić; -; J. Stojanović.
Hej, družo Tito, lane, slikaj se u zlatu, / družo Tito, lane, slikaj se u zlatu, / hej, da te nose djevojke na vratu, / da te nose, lane, djevojke na vratu.
- S90 Pleternica; -; Josip Andrić.
Crna goro, (crna goro), napuni mi torbu, / crna goro, napuni mi torbu.
- S94 Požeške Sesvete; Tape; Josip Andrić.
Ajde curo da igramo tape, / uz onoga okićene kape, / uz onoga okićene kape.
- S95 Pleternica; -; Dragan Raljušić.
Marijano, večeraj, pa leži, / Marijano, večeraj, pa leži, / a ja idem, dušo moja, kud mi srce teži, / a ja idem, dušo moja, kud mi srce teži.
- S96 Požeške Sesvete; -; Josip Andrić.
Ej, kad se jede da sam kod kosaca, / kad se jede da sam kod kosaca.
- S101 Prekopakra; -; Stjepan Stepanov.
Široko je polje nemjereno, / široko je polje nemjereno.
- S103 Privlaka; -; Slavko Janković.
Škripi đeram, (škripi đeram), / tko je na bunaru, (tko je na bunaru), / škripi đeram, ej, (škripi đeram).
- S105 Privlaka; -; Slavko Janković.
Al da mi je ići u svatove, / oj, al da mi je ići u svatove.

- S106 Rogolji; kolo; Stjepan Stepanov.
Meni vele da sam ja sirota, / što mi nije košulja široka, / što mi nije, (što mi nije),
košulja široka.
- S107 Rogolji; kolo; Stjepan Stepanov.
Curica sam među curicama.
- S109 Rokovci; -; Josip Andrić.
Diko moja, (diko moja), od jagode bobo, / oj, diko moja, od jagode bobo.
- S111 Rokovci; -; Josip Andrić.
Vesela sam, vidi se na meni, / vesela sam, vidi se na meni.
- S112 Rokovci; Dorata; Josip Andrić.
U riđana, dorata, popucale štrange, / vozajući, dorata, po selu bitange.
- S113 Rokovci; -; Josip Andrić.
Tri su šora, vita jelo, tri su križopuća.
- S117 Ruševo; kolo; Josip Andrić.
Seka brata na večeru zvala, / seka brata na večeru zvala.
- S120 Sovski Dol; -; Josip Andrić.
Oj ti, lipo, 'lada, ('lada) debeloga, ('lada debeloga), / oj ti, lipo, 'lada, ('lada)
debeloga, ('lada debeloga).
- S122 Štivicica; -; Vladimir Stahuljak.
Sve ću svoje prodati na Savi, / sve ću svoje prodati na Savi, Janjo, Jagodo.
- S123 Štivicica; lagano kolo; Vladimir Stahuljak.
Ružmarinu, i ja bi te brala, / ružmarinu, i ja bi te brala.
- S126 Tenjski Antunovac; -; Stjepan Stepanov.
Lego čoban na zelenu travu, / kabanicu stavio pod glavu, / kabanicu stavio pod
glavu.
- S127 Tiborjanci; -; Stjepan Stepanov.
Svatovi su, (svatovi su), al ne znam čiji su, / svatovi su, al ne znam čiji su.
- S128 Tomašica; -; Zvonko Lovrenčević.
L'jepa Reza, dušo, (l'jepa Reza), srce moje drago, na livadi veze.
- S131 Tomica; -; Vinko Žganec.
Svi svatovi veselo pivaju, / svi svatovi veselo pivaju.
- S133 Topolje; brzo kolo; Stjepan Stepanov.
Lolo moja, ti u kolu pazi, / da ti cura nogu ne pogazi, / da ti cura nogu ne pogazi.
- S135 Valpovo; -; Franjo Kuhač.
Đumla lela, jedina u majke, / đumla lela lom, đumla lela lom, / đumla lela, jedina u
majke, đumla lela lom.
- S136 Varoš; -; Luka Lukić.
Majka, (majka) kara žareno sunašce, / majka, (majka) kara žareno sunašce.
- S137 Varoš; -; Luka Lukić.
Šetao se Mato Latijane, / šetao se Mato Latijane.
- S139 Velika Kopanica; -; Stjepan Stepanov.
Hej, čija frula ovim šorom svira, / hej, čija frula ovim šorom svira.
- S140 Velika Kopanica; -; Slavko Janković.
Širok sokak, (širok sokak), potopila Sava, / širok sokak, (širok sokak), potopila
Sava.
- S141 Veliškovci; -; Stjepan Stepanov.
Preko Drave, (preko Drave), gusta šuma raste, / preko Drave gusta šuma raste.

- S142 okolica Vinkovaca; -; Stjepan Stepanov.
Hej, Slavonijo, zemljo plemenita, / zemljo plemenita, hej, Slavonijo.
- S144 Viškovci; -; Stjepan Stepanov.
Čija kola, (čija kola), škripuću sokakom, / čija kola, (čija kola), škripuću skokakom.
- S145 Viškovci; -; Stjepan Stepanov.
Teraj Lenka, javo, javo, javo, / teraj Lenka, javo, javo, javo, / teraj Lenka riđu i zelenka.
- S148 Vrbica; -; Stjepan Stepanov.
Al je lipo u našem kraju. / Zvizdo Danice, ne izlazi, rano je, / rano je, rano je, zlato moje, / rano je, rano je, zlato moje.
- S149 Vrbova; lagano kolo; Vladimir Stahuljak.
Dva su brata u milosti rasla, / dva su brata u milosti rasla.
- S151 Vrbova; lagano kolo; Vladimir Stahuljak.
Drumom cvala ružica rumena, / drumom cvala ružica rumena.

A.II.6. PRIMJERI IZ KUHAČEVE ZBIRKE JUŽNO-SLOVJENSKE NARODNE POPIJEVKE
(ZAPISI IZ SLAVONIJE)

Autor nije naveo podatke o pjevačima, nego samo lokalitet (mikroregiju, regiju) u kojem je primjer zabilježio i oznaku glazbene vrste. Ovdje se navodi još i svezak Kuhačeve zbirke u kojem se primjer donosi i strukturu pjevanog teksta melostrofe. Brojevi odgovaraju brojevima u zbirci.

- K22 Vukovar; ljubavna popijevka; sv. I.
Hej, mjesečino, dovedi mi dragog, (dovedi mi dragog).
- K23 Nuštar; ljubavna popijevka; sv. I.
Ej, mjesečino, dovedi mi dragog, (dovedi mi dragog), oj.
- K33 Orahovica; ljubavna popijevka; sv. I.
Sadi Ivo bora zelenoga, / sadi Ivo bora zelenoga.
- K54 Požega; ljubana popijevka; zabilježio Karlo Katineli; sv. I.
Crna goro, (crna goro), puna ti si 'lada.
- K56 Vukovar; ljubavna popijevka; sv. I.
Čubar bilje, dušo, beru l' te djevojke, / čubar bilje, dušo, beru l' te djevojke.
- K97 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. I.
Isterale, dete ljubim te, / isterale Almaškinje čurke, rano Pajo.
- K132 Đakovo; ljubavna popijevka; sv. I.
Sinoć mi se, (sinoć mi se), razsrdio dragi, / sinoć mi se razsrdio dragi.
- K133 Osijek; ljubavna popijevka; sv. I.
Sinoć kasno pojdoch iz dućana, oj radosti, / sinoć kasno pojdoch iz dućana.
- K198 Ilok; ljubavna popijevka; sv. I.
Dika plava na srcu mi spava, hej, / Oj ti lane, lane, zar ne mariš za me.
- K218 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. I.
Gdje bi bila žena ko djevojka, hej, / gdje bi bila žena ko djevojka.

- K245 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. I.
Dievo, dievo, zašt' mi ljubav kratiš, / zašt' mi ljubav ljubavlju ne vratiš, / već ubijaš srdce moje bolno, / od ljubavi koje jest nevoljno.
- K262 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. I.
Svu noć sjala mesečina sjajna, / svu noć sjala mesečina sjajna.
- K264 Petrijevci; ljubavna popijevka; sv. I.
Kupala se, (kupala se), / kupala se riba po kanalu, / a djevojka, (a djevojka), / a djevojka po našem ataru.
- K276 Orahovica; ljubavna popijevka; sv. I.
Kući, kući, zora je, / kući, kući, nesretna djevojko, zora je.
- K305 Požega; ljubavna popijevka; sv. I.
Znaš li dušo, kad si moja bila, / znaš li dušo, kad si moja bila.
- K391 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. I.
Vozila se tanka šajka lađa, / vozila se, (vozila se), tanka šajka lađa.
- K434 Vinkovci; ljubavna popijevka; sv. II.
Dva bumbula svu noć pripjevaše, / na prozoru prošene djevojke.
- K445 Donji Miholjac; ljubavna popijevka; sv. II.
Kabanice, dikina kućice, / kabanice, dikina kućice.
- K460 Vinkovci; ljubavna popijevka; sv. II.
Svi mi kažu da ne ljubim plavu, / leger baša, kum baša, da ne ljubim plavu, / ljubit ću je, makar da je plava, / leger baša, kum baša, makar da je plava. / Jeste plava, bielo lane, / jeste plava, al na srdcu spava.
- K514 Našice; ljubavna popijevka; sv. II.
Oj djevojko, tako ti ljubavi, / oj djevojko, tako ti ljubavi.
- K548 Feričanci; ljubavna popijevka; sv. II.
Slavna trava, (slavna trava), gdje djevojka spava. / Kato, Katice, dušo i srdce.
- K554 Orahovica; ljubavna popijevka; sv. II.
Kasno prođoh širokim sokakom, oj žalosti, / kasno prođoh širokim sokakom.
- K597 Požega; ljubavna popijevka; sv. II.
Kiša pada, (kiša pada), 'ladan vjetar puše, / kiša pada, (kiša pada), 'ladan vjetar puše.
- K607 Đakovo; ljubavna popijevka; sv. II.
Sunce jarko, ne sijaš jednako, / sunce jarko, ime moje, ne sijaš jednako.
- K608 Đakovo; ljubavna popijevka; sv. II.
Znaš nevjero, kako si se kleo, / znaš nevjero, ime moje, kako si se kleo.
- K617 Osijek; ljubavna popijevka; sv. II.
Kući lolo, (kući lolo), čula žena novo, / neka čuje, (neka čuje), samo nek ne psuje, / ta marama, (ta marama), osta kod žandara.
- K652 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. II.
Mila moja, (mila moja), gdi si sinoć bila, / mila moja, (mila moja), gdi si sinoć bila. / Majko moja, u bašći sam bila, / majko moja, u bašći sam bila.
- K700 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. II.
Smilja, (smilja) - niću, (smilja, (smilja) - niću), / pokisnu ti perje, (pokisnu ti perje).
- K721 Đakovo; ljubavna popijevka; sv. II.
Djevojka se u Drenovcu kupa, / djevojka se u Drenovcu kupa.
- K730 Valpovština; ljubavna popijevka; sv. II.
Dva se mili u livadi krili, / dva se mili u livadi krili.

- K736 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. II.
Tri djevojke, (tri djevojke), cveće posijale, oj nevjero.
- K741 Osijek; ljubavna popijevka; sv. II.
Prođi diko i mojim sokakom, / prođi diko i mojim sokakom.
- K742 Donji Miholjac; ljubavna popijevka; sv. II.
Prođi diko, (prođi diko), / Jelice, Milice, i našim sokakom.
- K756 Slavonska vojna krajina; ljubavna popijevka; sv. II.
Konja jaši Popoviću Joco, joj. / Oj ti lane, lane, zar ne mariš za me, joj.
- K778 Slavonska vojna krajina; ljubavna popijevka; sv. II.
Da zna dika kud je staza prika, / da zna dika, lane, kud je staza prika.
- K783 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. II.
Liepa ti je, (liepa ti je), u Alage ljuba, / liepa ti je u Alage ljuba.
- K786 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. II.
Liepo ti je rano uraniti, / liepo ti je rano uraniti.
- K795 Slavonija; ljubavna popijevka; sv. II.
Da zna zora, što je želja moja, / što je želja moja, da zna zora.
- K936 Đakovo; ljubavna popijevka; sv. III.
Sinka Janka tjerali ajduci, / sinka Janka tjerali ajduci, yuci, (tjerali ajduci).
- K1001 Slavonija; igra odrasle mladeži; sv. III.
Igra kolo, (igra kolo), na dvadeset i dva, / igra kolo, (igra kolo), na dvadeset i dva, / u tom kolu, (u tom kolu), liepa Maca igra, / u tom kolu, (u tom kolu), liepa Maca igra.
- K1024 Slavonija; igra odrasle mladeži; sv. III.
Da znaš ćoro kuda valja proći, / mogla bi nas svaku pogoditi, / da znaš ćoro kuda valja proći, / mogla bi nas svaku pogoditi.
- K1053 Slavonija; muško kolo; sv. III.
Nakanio, (nakanio), vojevoda Jan, (Jan) - ko, / nakanio vojevoda Janko.
- K1067 Oriovac; žensko kolo; sv. III.
Majka, (majka) Maru za nedraga dala.
- K1083 Donji Miholjac; poskočica; sv. III.
Sada popo, (sada popo), svoj pošu kara, / sada popo svoju pošu kara.
- K1086 Slavonija; poskočica; sv. III.
Žena muža, (žena muža), za tikvu prodala, / tajdira, tajdira, za tikvu prodala.
- K1096 Petrijevci; poskočica; sv. III.
Krčmarice, lane moje, rumena i bela.
- K1097 Osijek; poskočica; sv. III.
Seko Julo, srdce uvehnulo, / seko Julo, srdce uvehnulo.
- K1100 Đakovo; poskočica; sv. III.
Svi mi kažu, berberče, da ne ljubim plavu, / cifraj, cifraj, berberče, da ne ljubim plavu.
- K1103 Požega; poskočica; sv. III.
Svadio se nemeš i notaroš. / Znam da znaš, prsten moje drage da mi daš, / znam da znaš, prsten moje drage da mi daš.
- K1121 Slavonija; poskočica; sv. III.
Vidjeh čudo, (vidjeh čudo), i nagledah ga se, / vidjeh čudo, (vidjeh čudo), i nagledah ga se.

- K1122 Slavonija; poskočica; sv. III.
Teško tome, (teško tome), ko pameti nema, / samur kapi, (samur kapi), na ćelavoj glavi, / a dolami, (a dolami), na pleći grbave, / a dolami, (a dolami), na pleći grbave.
- K1123 Slavonija; poskočica; sv. III.
Nikad nisam veselija bila, / neg' kad mi se dika oženila, / al ja volim imena mi moga, / što me ljubi tako moja dika.
- K1144 Petrijevci; tanac; sv. III.
Oj Stevane, kićeni đerdane, Joca joj, Joca joj, / oj Stevane, kićeni đerdane, Joca joj, Joca joj.
- K1202 Slavonija; svatovska popijevka; sv. IV.
Ravno polje dugo i široko, / ravno polje dugo i široko.
- K1204 Slavonija; svatovska popijevka; sv. IV.
Što ću mati, (što ću mati), / što ću mati, lopovi, kad svatovi dođu.
- K1242 Slavonska krajina; svatovska popijevka; sv. IV.
Oj, kuma dvori gizdava djevojka, / oj, kuma dvori gizdava djevojka, / oj, pak govori jarkomu sunašcu, / oj, ljaglje, laglje, moje sunce žarko.
- K1244 Babina Greda; svatovska popijevka; sv. IV.
Oj djevere, zlaćeni prstene, / oj djevere, zlaćeni prstene.
- K1248 Donji Miholjac; poskočica; sv. IV.
Sada dragi, (sada dragi), ljubi svoju dragu, / sada dragi ljubi svoju dragu.
- K1277 Slavonska krajina; svatovska popijevka; sv. IV.
Poranila Jagoda na vodu, / za njom ide mlad na konju Marko, / a za Markom Jagodina majka.
- K1278 Slavonija; svatovska popijevka; sv. IV.
Dragi dragu u pismu pozdravlja, dušo, / dragi dragu u pismu pozdravlja.
- K1290 Gradiška; napitnica; sv. IV.
Tri ptičice goru preletiše. / Stani der, ptico, stani der, / stan' počekaј samo malo kod mene, kod mene.
- K1293 Našice; napitnica; sv. IV.
Imam volju danas vesel biti, / kuće gazdi lipo zahvaliti, / koj' nam daje, (koj' nam daje), današnje gostjenje, / i još k tomu, (i još k tomu), nami na veselje.
- K1374 Požega; napitnica; sv. IV.
Gdje su čaše, (gdje su čaše), pije li se vino, / to ne pije, (to ne pije), svaka šuša vino, / veće Jozo, (veće Jozo), za koga je vino. / Pij Jozo, pij, sam te Bog živi, / piј Jozo, pij, sam te Bog živi.
- K1376 Slavonija; napitnica; sv. IV.
Oj čašice, vierna pajdašice, / oj čašice, vierna pajdašice.
- K1387 Požega; napitnica; zabilježio Karlo Katineli; sv. IV.
Gosti moji, (gosti moji), dobro ste mi došli, / gosti moji, (gosti moji), dobro ste mi došli.
- K1431 Slavonija; šaljiva popijevka; sv. IV.
Majka moja, oženi me mlada, / majka moja, oženi me mlada.
- K1444 Osijek; šaljiva popijevka; sv. IV.
Od kako je, bielo lane, / od kako je postalo pargara, / od kako je postalo pargara, / nestalo je žita iz ambara, / od kako je postalo pargara, / nestalo je žita iz ambara.
- K1459 Slavonija; šaljiva popijevka; sv. IV.
Tri bi plava, joj, za jednoga dala, / za jednoga, joj, crnomanjastoga.

- K1466 Đakovo; šaljiva popijevka; sv. IV.
Podigla se, [četa mala], al je pouzdana, / dva Turčina, (dva Turčina), četir
Ciganina, / i pred njima baba buljukbaša, / buljukbaša s poderanim turom.
- K1491 Slavonija; junačka popijevka; sv. IV.
Hrani majka dva nejaka sina...
- K1499 Slavonija; junačka popijevka; sv. IV.
Gorom jezdi Kraljeviću Marko...
- K1500 Slavonija; junačka popijevka; sv. IV.
Sinoć mi se oženio Marko...
- K1504 Slavonija; balada; sv. IV.
Majka hrani nejačka Nenada, / paše njega babinim pojasom.
- K1628 Đakovština, 1849; patriotska popijevka; sv. V, br. 28.
Sam se Mijo po moru vozio, oj Bože moj.
- K1656 Đakovo, 1843; popijevka o razbojnicima i tatima; sv. V, br. 57.
Hej, ranjen Pajo, hej, (ranjen Pajo), / alaj, ranjen Pajo, ranjen od Mađara.
- K1657 Osijek, 1850; popijevka o razbojnicima i tatima; sv. V, br. 58.
Hej, šetao se, hej, (šetao se), / alaj, šetao se Formanović Ivo.
- K1658 Bračevci; popijevka o razbojnicima i tatima; sv. V, br. 59.
Lipo majka svitovala Panu, / lipo majka svitovala Panu.
- K1659 Osijek, 1859; popijevka o razbojnicima i tatima; sv. V, br. 60.
Na Palači, (na Palači), požutila trava. / Jao, lane, lane, sviraj Radovane.
- K1726 Osijek; dječja popijevka; sv. V, br. 129.
Cigani su štetu štetovali, / dildil, dil, dil, duldul, duldul, / dildil, dil, dil, duldul,
duldul, / dul dul, štetu štetovali.
- K1784 Oriovac; dječja igra; sv. V, br. 184.
Da znaš, čoro, kuda valja proći, / mogla bi nas svaku pogoditi, / da znaš, čoro,
kuda valja proći, / mogla bi nas svaku pogoditi.
- K1786 Slavonija; dječja igra; sv. V, br. 186.
Igra kolo, (igra kolo), u dvadeset i dva, / u tom kolu, (u tom kolu), dobri Janko
igra.
- K1860 Vrpolje; karakača [pokladni napjev]; sv. V, br. 260.
Putem idu, (putem idu), šarene maškare, / oj, putem idu šarene maškare.
- K1874 Drenje, Đakovština; kraljička koleda; sv. V, br. 274.
Čuva ovce, ljeljo, čoban i čobanka, ljeljo.
- K1926 Petrijevci; žetelačka popijevka; sv. V, br. 324.
Žito žanje djever i snašica.
- K1927 okolica Osijeka; žetelačka popijevka; sv. V, br. 325.
U Ivana mnoga polja kažu, / u Ivana mnoga polja kažu.
- K1941 Vukovar; pri oranju; sv. V, br. 337.
Sunašce se na put opremaše, / sunašce se na put opremaše.
- K1957 Donji Miholjac; jadikovanje majke nad mrtvim sinom; sv. V, br. 353.
Dragi sinak, draga željo moja, / a što će ti sada majka tvoja, / na kog li si majku
ostavio, / kada brata ni sestrice nemaš.
- K1958 Donji Miholjac; jadikovanje majke nad mrtvom kćerkom; sv. V, br. 354.
Jaoj meni, draga kćerko moja, / tko će sada majku izm'jeniti, / kada majka
redovala bude, / nitko drva ni vodice hladne, / majki od sad don'jeti neće.
- K1978 Slavonija; mitologijska pjesma; sv. V, br. 374.
Kladila se, (kladila se), vila i djevojka, / kladila se, (kladila se), vila i djevojka.

PRILOG B - DESETERAČKI NAPJEVI S PODRUČJA SLAVONIJE
PREMA LOMAXOVOM MODELU ANALIZE GLAZBENOG STILA

OBJAŠNJENJA ANALITIČKE MREŽE (USP. LOMAX 1968, 38-74)

Vokalna skupina (The vocal group):

- 2 - Jedan pjevač
- 5 - Skupina pjevača s istaknutim vodećim pjevačem.

Odnos vokalne skupine i prateće instrumentalne skupine (The relationship between the accompanying orchestra and the vocal part):

- 1 - Bez instrumentalne skupine
- 2 - Jedan do tri svirača podređenih vokalnoj skupini
- 3 - Četiri i više svirača podređenih vokalnoj skupini.

Instrumentalna skupina (The instrumental group):

- 1 - Bez instrumenata
- 2 - Jedan instrument
- 5 - Instrumentalna skupina s istaknutim vodećim instrumentom.

Odnos dionica u vokalnoj skupini (Basic musical organization of the voice part):

- 1 - Jedan pjevač
- 13 - Višeglasje.

Stapanje boja glasova u vokalnoj skupini (Tonal blend of the vocal group):

- 1 - Bez stapanja (jedan pjevač)
- 7 - Srednje stapanje (nešto više oporosti)
- 10 - Dobro stapanje (pun zvuk uz ponešto oporosti).

Ritamsko stapanje u vokalnoj skupini (Rhythmic blend of the vocal group):

- 1 - Bez stapanja (jedan pjevač)
- 7 - Srednje stapanje (nešto više ritamski nekoordiniranih nastupa i svršetaka)
- 10 - Dobro stapanje (ritamski koordinirani nastupi i svršeci, uz povremena odstupanja).

Odnos dionica u instrumentalnoj skupini (The basic musical organization of the orchestra):

- 1 - Bez instrumenata
- 13 - Višeglasje.

Stapanje boja u instrumentalnoj skupini (Tonal blend of the orchestra):

- 1 - Bez stapanja (bez instrumenata)
- 10 - Dobro stapanje (sonoran zvuk).

Ritamsko stapanje u instrumentalnoj skupini (Rhythmic blend of the orchestra):

- 1 - Bez stapanja (bez instrumenata)
- 10 - Dobro stapanje (ritamski koordinirani nastupi).

Ponavljanje teksta (Words to nonsense):

- 1 - Bez ponavljanja
- 4 - Uz nešto ponavljanja i/ili dodatka pripjevni dijelova
- 7 - Oko polovice teksta čine ponavljanja ili pripjevni dijelovi
- 10 - Više od polovice teksta čine ponavljanja ili pripjevni dijelovi.

Metrička shema u vokalnoj skupini (Overall vocal rhythmic scheme):

- 6 - Isti broj jedinica mjere u strukturi mjere (taktu) i ista vrsta jedinica mjere
- 9 - Različiti broj jedinica mjere u strukturi mjere (taktu) i ista vrsta jedinica mjere
- 11 - Različiti broj jedinica mjere u strukturi mjere (taktu) i različite vrste jedinica mjere.

Metroritamski odnosi u vokalnoj skupini (Rhythmic relationship within the singing group):

- 1 - Jedan pjevač
- 3 - Metroritamski unisono (bez metroritamski neovisnih dionica).

Metrička shema u instrumentalnoj skupini (The overall rhythmic structure of the accompaniment):

- 1 - Bez instrumenata
- 6 - Isti broj jedinica mjere u strukturi mjere (taktu) i ista vrsta jedinica mjere
- 9 - Različiti broj jedinica mjere u strukturi mjere (taktu) i ista vrsta jedinica mjere.

Metroritamski odnosi u instrumentalnoj skupini (Rhythmic relationship within the accompanying group):

- 1 - Bez instrumenata
- 7 - Prateći ritam.

Melodijska kontura (Melodic shape):

- 1 - Lučna
- 5 - Stepeničasta
- 9 - Valovita
- 13 - Silazna.

Formalni model (Melodic form):

- 6 - Jednostavna strofa (od tri do osam različitih glazbenih redaka)
- 8 - Složena litanija s umjerenim variranjem (od jednog do dva različita glazbena retka koji se proizvoljno izmjenjuju i umjereno variraju)
- 12 - Jednostavna litanija (od jednog do dva različita glazbena retka).

Duljina glazbenih redaka (Phrase length):

- 7 - Prosječna (od 5 do 9 sekundi).

Broj glazbenih redaka (Number of phrases):

- 6 - Četiri ili osam
- 9 - Tri ili šest
- 13 - Jedan ili dva.

Pozicija završnog tona (Position of the final tone):

- 1 - Završni je ton najniži ton u napjevu
- 4 - Završni je ton u donjoj polovici opsega napjeva.

Opseg (Range):

- 4 - Od male terce do čiste kvinte
- 7 - Od male sekste do oktave.

Intervali (Interval width):

- 7 - Dominira interval velike sekunde, a povremeno se javlja i mala sekunda, terca, kvarta, kvinta.

Tip višeglasja (Polyphonic type):

- 1 - Bez višeglasja (jedan pjevač)
- 8 - Paralelno kretanje glasova.

Ukrasni tonovi (The degree of embellishment used by the singer[s]):

- 10 - Ponešto ukrasnih tonova
- 13 - S malo ili bez ukrasnih tonova.

Tempo (Tempo):

- 5 - Polagani (MM 40-70)
- 9 - Umjereni (MM 70-100)
- 11 - Brzi (MM 100-130)

Glasnoća (Volume):

- 7 - Srednje glasno
- 10 - Glasno.

Rubato u vokalnoj skupini (Rubato in the voice part):

- 9 - Ponešto rubata
- 13 - Bez rubata.

Rubato u instrumentalnoj skupini (Rubato in the instruments):

- 9 - Ponešto rubata
- 13 - Bez rubata.

Glissanda (Glissando):

- 9 - Ponešto glissanda
- 13 - Bez glissanda.

Melizmi (Melisma):

- 7 - Povremeno dva ili tri tona na jedan slog teksta
- 13 - Silabičnost.

Tremolo (Tremolo):

- 13 - S malo ili bez tremola.

Grleno potresanje glasa (Glottal shake):

- 13 - S malo ili bez grlenog potresanja glasa.

Vokalni registar (Register):

- 7 - Srednji registar pjevača.

Otvorenost grla (Vocal width):

- 6 - Srednja, govorna
- 8 - Široka, opuštена.

Nazalizacija (Nasalization):

- 13 - S malo ili bez nazalizacije.

Grubost, hrapavost glasa (Raspiness):

- 10 - Zamjetljiva hrapavost
- 13 - Bez hrapavosti.

Akcentuacija (Accent):

- 7 - Umjereni akcentuacija (naznačavanje metričkog obrasca)
- 10 - Neempfatička akcentuacija (relaksirano, lijeno naznačavanje metričkog obrasca).

Izgovaranje suglasnika (Enunciation of consonants):

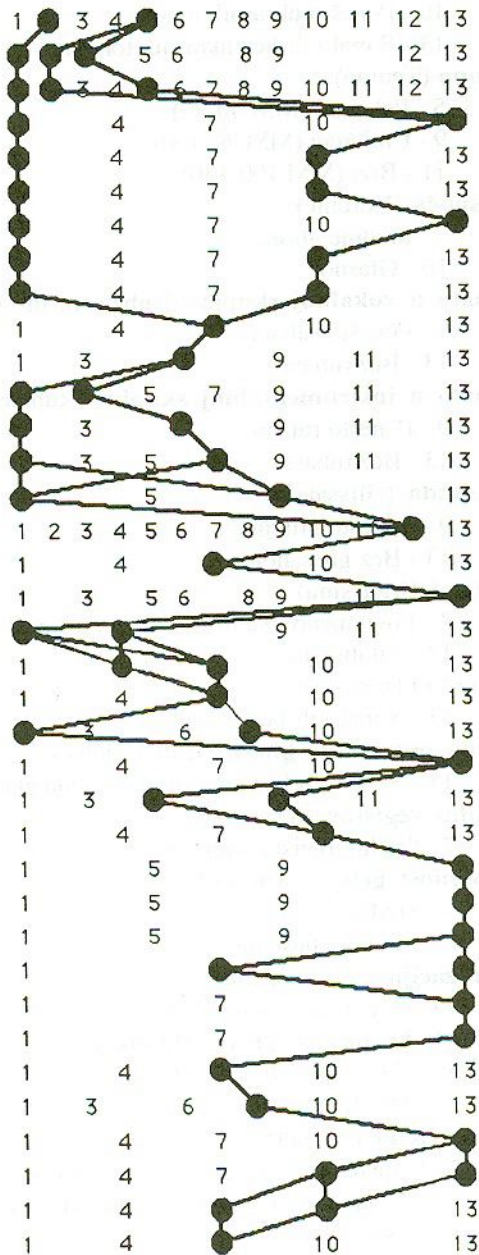
- 4 - Precizan, jasno artikuliran izgovor
- 7 - Normalan izgovor.

CJELOKUPNI KORPUS

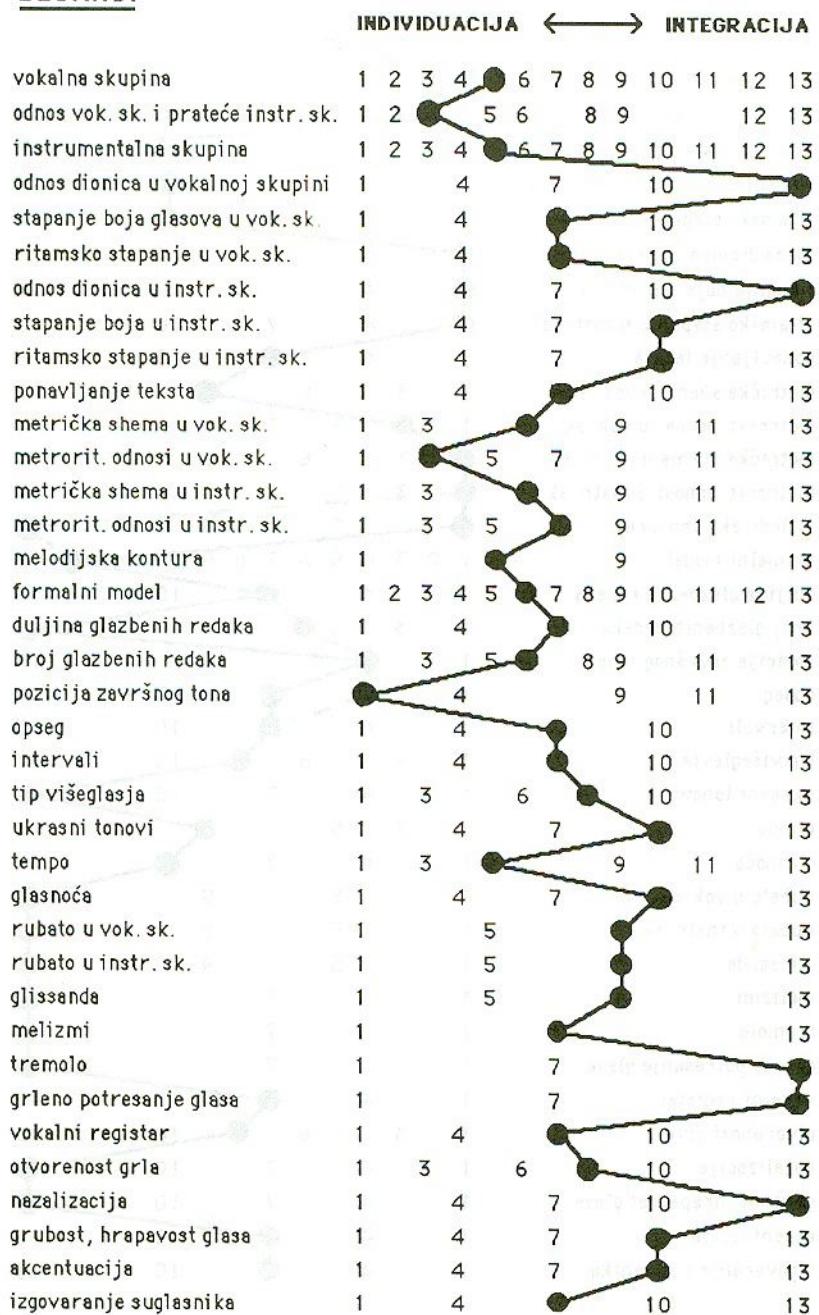
najučestaliji
načini realizacije

vokalna skupina
odnos vok. sk. i prateće instr. sk.
instrumentalna skupina
odnos dionica u vokalnoj skupini
stapanje boja glasova u vok. sk.
ritamsko stapanje u vok. sk.
odnos dionica u instr. sk.
stapanje boja u instr. sk.
ritamsko stapanje u instr. sk.
ponavljanje teksta
metrička shema u vok. sk.
metrorit. odnosi u vok. sk.
metrička shema u instr. sk.
metrorit. odnosi u instr. sk.
melodijska kontura
formalni model
duljina glazbenih redaka
broj glazbenih redaka
pozicija završnog tona
opseg
intervali
tip višeglasja
ukrasni tonovi
tempo
glasnoća
rubato u vok. sk.
rubato u instr. sk.
glissanda
melizmi
tremolo
grleno potresanje glasa
vokalni registar
otvorenost grla
nazalizacija
grubost, hrapavost glasa
akcentuacija
izgovaranje suglasnika

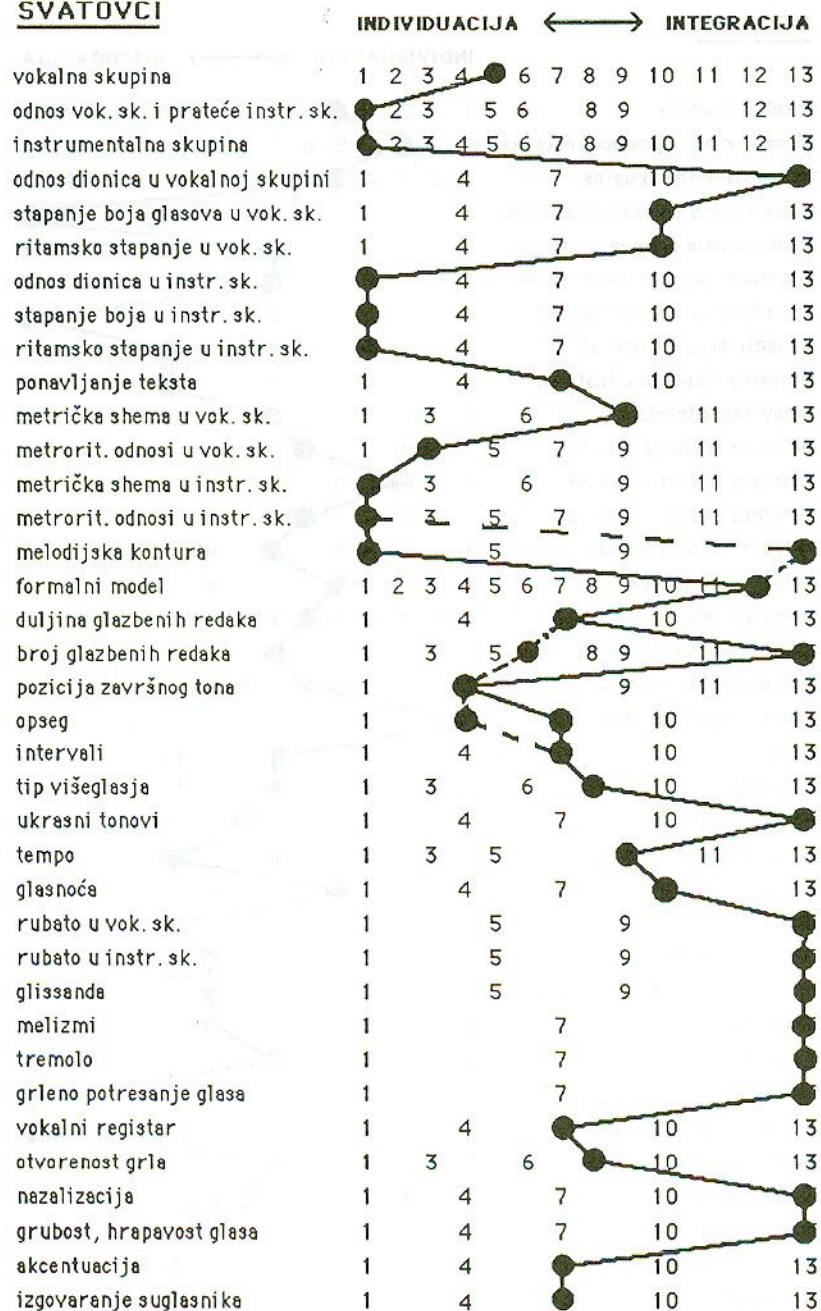
INDIVIDUACIJA ↔ INTEGRACIJA

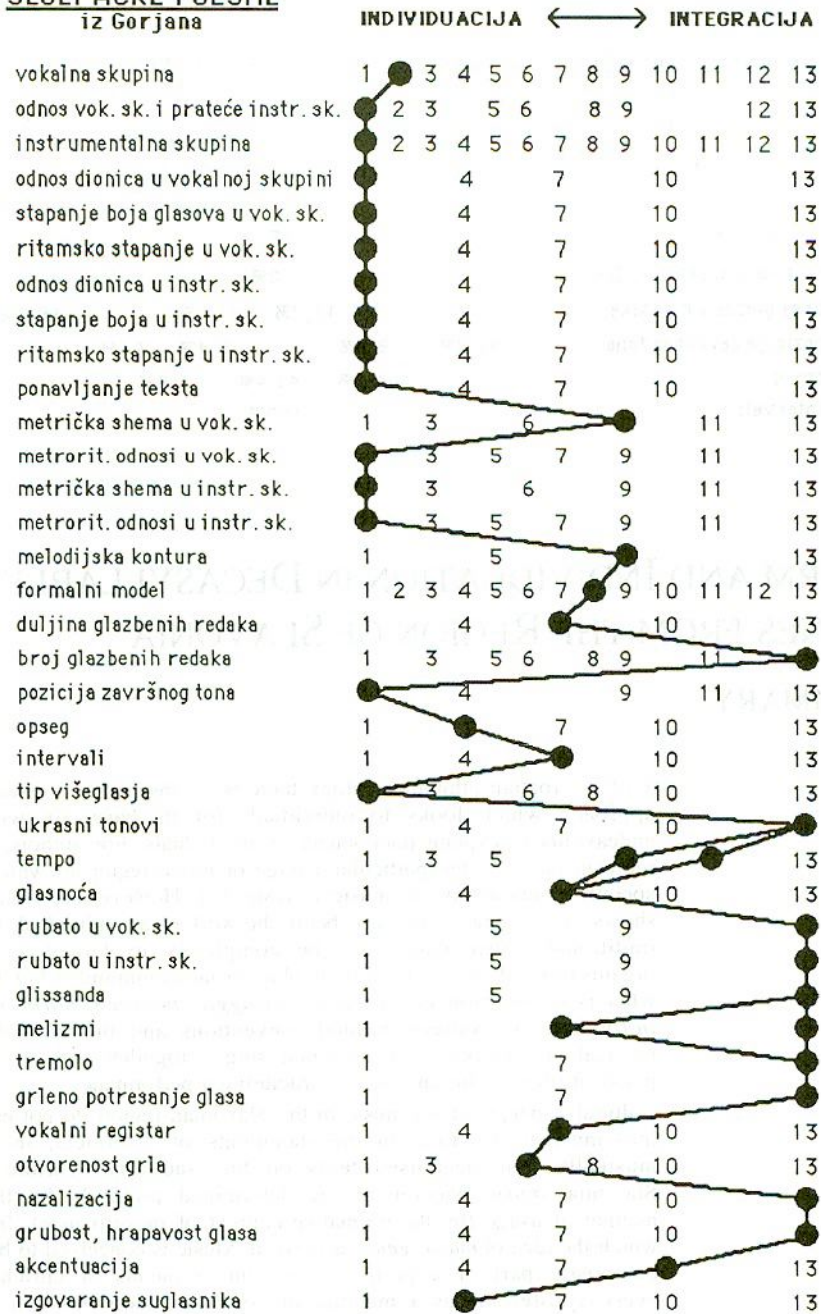
BEČARCI

SVATOVCI

SLJEPAČKE PJESME
iz Gorjana

TEKSTURNE OSOBINE

INDIVIDUACIJA ← → INTEGRACIJA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ponavljanje teksta	18,6%		13,7%		41,0%		26,7%						
melodijska kontura	oko 50%							oko 35%				oko 15%	
formalni model					oko 10%							oko 80%	
duljina glazbenih redaka						100%							
broj glazbenih redaka					13,7%		13,5%						68,7%
pozicija završnog tona	42,8%		48,2%					5,4%		3,6%			
opseg			54,8%				43,4%		1,8%				
intervali							100%						

NORM AND INDIVIDUATION IN DECASYLLABLE TUNES FROM THE REGION OF SLAVONIA

SUMMARY

Within Croatian ethnomusicology there is an absence of a research approach which looks to individuals for its base, or which endeavours to explain phenomena by individuals. For authors, the relevant factor is the particular village or micro-region to which a specific phenomenon in music is restricted. However, this paper shows that a song never stops being the work of an individual, that traditional music can never be completely explained as an organisation of norms in a particular social community, but that what is in question is a *creative struggle between norm and individuation*, between cultural conventions and the individual musical inclinations of a particular singer, together with his/her personal rules on the manner of structuring a performance.

Cultural concepts about music in the Slavonian region do not enter into musical structure. In the statements of informers, in the musically non-specialised texts on the traditional culture of Slavonia, music phenomena are determined primarily by their manner of usage (by the normative context of performance), from which the idea of *music genre* is derived. Music is conceived to be a composite part of a particular custom, a means of enriching everyday life, and as a medium of communication between the members of a specific social community. On the other hand, the use and manner of performance is ignored in collections of traditional music. They are based on the idea of a specific *musical form* (of a tune or song), i. e. on a group of examples which share the same